

Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка

БІБЛІОТЕКА

**Самоорганізація розвитку особистості учнівської та
студентської молоді**

Науково-допоміжний
бібліографічний покажчик

Суми
2009

УДК 159.923.2 – 057.87
ББК 88.837+88.372
С17

Укладачі:

Директор бібліотеки З.М.Горова,

Зав. науково-бібліографічним та інформаційним відділом
В.В. Косенко;

Відповід. за випуск проректор з наукової роботи,
доктор педагогічних наук, професор А.А. Сбруєва

Самоорганізація розвитку особистості учнівської та студентської молоді : науково-допоміжний бібліографічний покажчик / уклад.: З.М. Горова, В.В. Косенко. – Суми : СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2009. – с.99.

Науково-теоретичні, методичні та практичні питання, стосовно особистісного розвитку й організації, творчої самореалізації, знайшли своє відображення у матеріалах даного покажчика, актуальні для сьогодення.

На ряду з іншими питаннями значна увага приділена психології особистості та ролі соціуму в житті учнівської та студентської молоді.

Джерельна база видання може використовуватися у науково-дослідній, науково-методичній і практичній діяльності освітян.

Покажчик розраховано на широке коло педагогічних та науково-педагогічних кадрів, бібліотечних працівників, науковців, докторантів, аспірантів, фахівців у галузі практичної психології та психологічної служби, викладачів, студентів психологічних факультетів педагогічних університетів, всіх, хто цікавиться, психологією особистості та питаннями саморозвитку й самоорганізації людини взагалі.

УДК 159.923.2 -057.87
ББК 88.837+88.372

Передмова

Тільки особистість може творити особистість,
тільки характером можна утворити характер.

К. Ушинський

Головною метою розвитку освіти України XXI століття визнано створення умов для особистісного розвитку й творчої самореалізації кожного громадянина України, формування покоління, здатного навчатися протягом всього життя, створювати й розвивати цінності громадянського суспільства; сприяти консолідації української нації, інтегрування України в європейський і світовий простір як конкурентноспроможної й процвітаючої держави.

Виховання культури як особистісного самоствердження має бути цілісною педагогічною системою, структура якої визначає зміст, види і форми особистісно-орієнтованих технологій, спрямованих на формування власної внутрішньої позиції підростаючої особистості щодо життєвого самовизначення й самовиховання, на розвиток стійкої позитивної морально-вольової мотивації, реалізації своїх індивідуальних задатків, здібностей, нахилів та інтелектуального творчого потенціалу. В основу побудови цієї системи покладено єдність категоріальних складових: «індивід – індивідуальність – суб'єкт – особистість», філософсько-культурологічні та психолого-педагогічні концептуальні підходи.

З погляду психології особистість – це форма існування психіки людини, яка є цілісністю, здатною до саморозвитку, самовизначення, свідомої предметної діяльності й саморегуляції, та має свій унікальний й неповторний внутрішній світ.

У психолого-педагогічній теорії та практиці орієнтирами особистісного та суб'єктивного розвитку стають такі характеристики, як упевненість у собі, активна життєва позиція, прагнення до самовдосконалення, реалізація власних здібностей та самоствердження.

Підвищення життєвої компетентності, звичайно, неможливе без постійного самовдосконалення особистості.

Уявлення людини – «Я-концепція» породжується у взаємодії з іншими людьми і є, значною мірою, самооцінкою.

Вищою потребою особистості є потреба в самоактуалізації.

Формування здібностей особистості до культурної самореалізації, життєвого самовизначення – найважливіші складові саморозвитку особистості.

Подолання кризи сучасної освіти можливе завдяки процесу формування принципово нової системи загальної та вищої освіти, яка поступово замінюватиме традиційну.

Особливість сучасної системи освіти є співіснування двох стратегій організації навчання: традиційної та інноваційної, орієнтація освіти й

виховання на підвищення мотивації саморозвитку і самореалізації учнівської та студентської молоді.

Педагогам та вчителям потрібно спонукати особистість до включення у різноманітні види пізнавальної, трудової, творчої діяльності в міру своїх здібностей для опанування різних сторін суспільного досвіду. Виявляти в цій діяльності високу активність, набувати при цьому умінь і навичок, розвивати творчі задатки, виробляти соціальне й духовне ставлення до навколишньої дійсності, що, зрештою, й визначає її рівень вихованості, саморозвитку та самоорганізації.

Науково-допоміжний бібліографічний покажчик «*Самоорганізація розвитку особистості учнівської та студентської молоді*» – це результат комплексного дослідження укладачами теми.

Струнка продумана будова та тематичний спектр видання заслуговує уваги читачів.

Структура покажчика – 14 розділів. Записи групуються за системою розділів та підрозділів, а в їх межах – за алфавітом прізвищ авторів та назв. Спочатку подано книги, потім – статті.

Представлено книги, монографії, автореферати дисертацій, науково-методичні посібники, статті та інші матеріали з неперіодичних видань і видань, що продовжуються, публікації в періодичній пресі.

Науково-допоміжний бібліографічний посібник налічує **1046** джерел.

Бібліографічний опис здійснено за чинними в Україні державними стандартами.

Видання адресовано широкому колу читачів: науковцям, докторантам, аспірантам, працівникам соціально-педагогічних служб, психологам (як теоретикам, так і практикам), педагогам, викладачам, студентам, та всім, хто цікавиться, психологією особистості та теоретико-методичними проблемами саморозвитку й самоорганізації людини взагалі; сприяє освіті, фаховому зростанню.

1. Індивідуальність: потенціал, підтримка та мотивація прояву

Гавришко, С.Г. Оцінка індивідуальних можливостей моторно обдарованих дітей 4–6 років [Текст] : автореф. дис. ... канд. наук з фізичного виховання і спорту / С.Г. Гавришко. – Львів, 2004. – 20 с.

Кузьменко, В.У. Психолого-педагогічні основи розвитку індивідуальності дитини від 3 до 7 років [Текст] : автореф. дис. ... докт. психол. наук : 19.00.07 / В.У. Кузьменко ; НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К., 2006. – 41 с.

Орлов, Ю.М. Восхождение к индивидуальности [Текст] : книга для учителя / Ю.М. Орлов. – М.: Просвещение, 1991. – 287 с.

Сергеєнкова, О.П. Психологічні основи формування професійної індивідуальності майбутніх учителів [Текст] : автореф. дис. ... докт. психол. наук : 19.00.07 / О.П. Сергеєнкова ; НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К., 2005. – 41 с.

***

Алфімов, В. Розробка і реалізація програми індивідуального розвитку і саморозвитку творчої особистості ліцеїста [Текст] / В. Алфімов // Рідна школа. – 2005. – № 5. – С. 26-29.

Большунова, И.Я. Психогенетическое исследование индивидуальных особенностей речи в младшем школьном возрасте [Текст] / И.Я. Большунова // Начальная школа. – 1992. – № 12. – С. 7-9.

Бурса, Г. Учитывать индивидуальные особенности трудных подростков [Текст] / Г. Бурса // Воспитание школьников. – 1976. – № 3. – С. 27-28.

Верещак, Є.П. Розвиток індивідуальності школярів [Текст] / Є.П. Верещак // Педагогіка і психологія. – 2000. – № 1. – С. 46-50.

Виноградова, М.Д. Развитие творческой индивидуальности подростка в коллективе как условие успешного формирования активной жизненной позиции личности [Текст] / М.Д. Виноградова, В.И. Максакова // Советская педагогика. – 1977. – № 6. – С. 38-45.

Вільш, І. Знати індивідуальні якості кожного учня, усвідомлювати свої [Текст] : про один із шляхів запобігання конфліктам / І. Вільш // Педагогіка толерантності. – 1999. – № 3/4. – С. 100-102.

Вяткин, Б.А. Интегральная индивидуальность человека и её развитие в специфических условиях спортивной деятельности [Текст] / Б.А. Вяткин // Психологический журнал. – 1993. – № 2. – С. 73-84.

Вяткин, Б.А. Некоторые направления и перспективы исследования природных основ индивидуальных различий [Текст] / Б.А. Вяткин // Вопросы психологии. – 2001. – № 3. – С. 70-78.

Галузинский, В.М. Индивидуализация воспитания личности в школьном коллективе [Текст] / В.М. Галузинский // Советская педагогика. – 1979. – № 3. – С. 68-73.

Голубева, Э.А. Некоторые направления и перспективы исследования природных основ индивидуальных различий [Текст] / Э.А. Голубева // Вопросы психологии. – 1983. – № 3. – С. 16-28.

Доротюк, В.І. Індивідуальна своєрідність обдарованої дитини [Текст] / В.І. Доротюк // Обдарована дитина. – 2000. – № 1. – С. 15-18.

Зубченко, В.В. Психологическая методика развития механизмов рефлексивных актуализации индивидуальности [Текст] / В.В. Зубченко // Практична психологія та соціальна робота. – 2004. – № 9. – С. 46-51.

Іванов, В. Індивідуалізм і соборність віри : [свідомість і саморозвиток] [Текст] / В. Іванов // Зарубіжна література. – 2004. – № 20, травень. – С. 19-20.

Індивідуальний розвиток особистості. Загальна психологічна характеристика особистості. Індивідуально-психологічні властивості особистості [Текст] // Психолог. – 2002. – № 25/28. – С. 27-48.

Коноплева, Н. Легко ли быть вундеркиндом? [Текст] / Н. Коноплева // Директор школи. Україна. – 2004. – № 3. – С. 64-69.

Максакова, В.И. Проблема развития индивидуальных возможностей школьника в коллективе [Текст] / В.И. Максакова // Советская педагогика. – 1980. – № 12. – С. 23-28.

Малыхина, Н.И. Учет индивидуальных и психологических особенностей младших школьников [Текст] / Н.И. Малыхина // Начальная школа. – 1984. – № 2. – С. 21-23.

Маценко, В. Методи дослідження індивідуальних особливостей характеру учня [Текст] / В. Маценко // Психолог. – 2005. – № 45, грудень. – С. 8-16.

Маценко, В. Психобіологічні чинники становлення та розвитку індивідуальності [Текст] : психологічний інструментарій дослідження / В. Маценко // Психолог. – 2005. – № 43, листопад. – С. 3-12.

Маценко, В.Ф. Психологія душі індивіда: синергія теорії та практики [Текст] / В.Ф. Маценко // Психологічна газета. – 2006. – № 23, грудень. – С. 23-29.

Медведева, Л. Розвиток індивідуальності в колективній творчій діяльності [Текст] / Л. Медведева // Трудове навчання в школі. – 2009. – № 2. – С. 2-6.

Медяник, Л.Ю. Становлення творчої індивідуальності школярів [Текст] : школа педагогіки / Л.Ю. Медяник // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2008. – № 16/18. – С. 16-24.

Наумов, Н. Проблема розвитку індивідуальних можливостей школьника в колективі [Текст] / Н. Наумов // Народное образование. – 1987. – № 4. – С. 52-54.

Равич-Щербо, И.В. Психогенетическое исследование индивидуальных особенностей речи в младшем школьном возрасте [Текст] / И.В. Равич-Щербо, Д.Н. Чернов // Журнал прикладной психологии. – 2005. – № 1. – С. 21-29.

Саламан, Т. Учніське самоврядування [Текст] : [соціалізація, індивідуалізація, самопізнання] / Т. Саламан // Директор школи. – 2001. – № 20, травень. – С. 5-6 ; № 38, жовтень. – С. 7-10.

Скуратівський, Л. Методика розвитку і саморозвитку індивідуальності у вченні Ісуса Христа [Текст] / Л. Скуратівський // Українська мова та література в школі. – 2000. – № 2. – С. 69-71.

Хохліна, О. Розвиток дитини [Текст] : [формування індивідуального стилю діяльності] / О. Хохліна // Освіта і управління. – 1999 (2001). – Т. 3, № 4. – С. 69-74.

Федотчев, А.И. Возрастные изменения и стабильность индивидуальных мнемических характеристик школьников [Текст] / А.И. Федотчев, С.И. Соболева // Вопросы психологии. – 1988. – № 5. – С. 145-150.

Шадриков, В.Д. Проблема развития индивидуальных возможностей школьника в коллективе [Текст] / В.Д. Шадриков, Е.Б. Старовойтенко // Советская педагогика. – 1987. – № 10. – С. 61-66.

Шуман, С. С учетом индивидуально-типологических особенностей детей [Текст] / С. Шуман // Воспитание школьников. – 1991. – № 6. – С. 35-37.

Яковлева, Є. Розвиток індивідуальності школярів [Текст] / Є. Яковлева // Завуч. – 2003. – № 35, грудень. – С. 15-17.

2. Особистість та її психологічні властивості

Абрамова, Г.С. Возрастная психология [Текст] : учебное пособие для вузов / Г.С. Абрамова. – М.: Академ. проект, 2001. – 703 с. – (Учебник для высшей школы).

Аверин, В.А. Психология личности [Текст] : учебное пособие / В.А. Аверин. – СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 1999. – 89 с.

Антонова, Л.Г. Педагогический дневник и личность учителя [Текст] : пособие для учителя / Л.Г. Антонова. – М.: Флинта, 1998. – 88 с.

Богданов, В.А. Социально-психологические свойства личности [Текст] : учебное пособие / В.А. Богданов. – Ленинград, 1983. – 87 с.

Бодалев, А.А. Психология о личности [Текст] / А.А. Бодалев. – М.: МГУ, 1988. – 187 с.

Бурлачук, Л.Ф. Психодиагностика личности [Текст] / Л.Ф. Бурлачук. – К. : Здоровья, 1989. – 168 с.

Вознюк, Н.М. Етико-педагогічні основи формування особистості [Текст] : навч. посібник для студ. вузів / Н.М. Вознюк ; Нац. агр. ун-т. – К.: Центр навч. літ., 2005. – 193 с.

Вопросы психологии личности [Текст] : сборник статей / под ред. Е.И. Игнатьева. – М.: Учпедгиз, 1960. – 214 с.

Вопросы психологии личности [Текст] : сборник статей / под ред. В.И. Селиванова. – Рязань, 1975. – 153 с.

Вопросы психологии личности [Текст] : сборник статей / под ред. В.И. Селиванова. – Рязань, 1973. – 161 с.

Гинзбург, М.Р. Путь к себе [Текст] : доп. главы – 2-е изд. / М.Р. Гинзбург. – М.: Педагогика, 1991. – 160 с. – (Познай себя) (Психология школьнику).

Джампольский, Д. Как обрести внутреннее равновесие и оздоровить свои отношения окружающими : мини-курс [Текст] : разговор с учителем / Д. Джампольский. – М.: Просвещение, 1990. – 48 с.

Диагностические методики как основа индивидуального подхода к развитию и воспитанию личности [Текст] : метод. рекомендации / отв. ред.: Б.С. Кобзарь [и др.]. – Сумы : Мрія, 1991. – 275 с.

Елисеев, О.П. Практикум по психологии личности [Текст] / О.П. Елисеев. – СПб.: Питер, 2000. – 560 с. – ("Практикум по психологии").

Елисеев, О.П. Практикум по психологии личности [Текст] / О.П. Елисеев. – СПб. : Питер, 2001. – 554 с. – (Практикум по психологии).

Життєві домагання особистості [Текст] : колективна монографія / АПН України, Ін-т соціальної та політичної психології, лабораторія соціальної психології особистості ; [за ред. Ю.П. Мирончик]. – К.: Педагогічна думка, 2007. – 452 с.

Зелінська, Т.М. Амбівалентність особистості: шлях до гармонії чи душевного болю [Текст] / Т.М. Зелінська ; МОН України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К.: Сан, 2005. – 200 с.

Зуев-Инсаров, Д.М. Почерк и личность [Текст] / Д.М. Зуев-Инсаров. – К., 1992. – 95 с.

Козлов, Н.И. Формула личности [Текст] / Н.И. Козлов. – СПб.: Питер, 2000. – 368 с. – (Серия "Мастера психологии").

Ковалев, А.Г. Психология личности [Текст]. – 3-е изд., перераб. и доп. / А.Г. Ковалев. – М.: Просвещение, 1970. – 391 с. – Библиогр.: с. 387-388.

Колесников, В.Н. Лекции по психологии индивидуальности [Текст] / В.Н. Колесников. – М.: Ин-т психологии РАН, 1996. – 224 с.

Коссов, Б.Б. Личность и педагогическая одаренность [Текст] : новый метод / Б.Б. Коссов. – М.: Ин-т практ. психологии, 1998. – 128 с. – (Библиотека педагога-практика).

Лебедев, В.И. Личность в экстремальных условиях [Текст] / В.И. Лебедев. – М.: Политиздат, 1989. – 303 с.

Леви, В.Л. Искусство быть собой [Текст] : индивидуальная психотехника . – Издание обновленное / В.Л. Леви ; гл. ред. Н.А. Леви. – М.: Знание, 1991. – 256 с.

Ліфарєва, Н.В. Психологія особистості [Текст] : навчальний посібник для студ. вузів / Н.В. Ліфарєва. – К.: Центр навч. літ., 2003. – 237 с.

Макмахон, Г. Тренинг уверенности в себе [Текст] : как стать хозяином своей жизни : пер. с англ. / Г. Макмахон. – М.: ЭКСМО, 2003. – 208 с. – (Психология успеха).

Мистецтво життєтворчості особистості : у 2-х ч. Ч. 1 : Теорія і технологія життєтворчості [Текст] : науково-метод. посібник. – К.: ІЗМН, 1997. – 391 с.

Москаленко, А.Т. Личность как предмет философского познания [Текст] : философская теория личности и ее психологические и биологические основания / А.Т. Москаленко, В.Ф. Сержантов. – Новосибирск : Наука, 1984. – 318 с.

Некрасов, А.И. Социология [Текст] / А.И. Некрасов. – Харьков : Одиссей, 2004. – 303 с.

Первин, Л.А. Психология личности [Текст] : теория и исследования учебное изд. для вузов : пер. с англ. / Л.А. Первин, О.П. Джон. – М.: Аспект Пресс, 2000. – 606 с.

Проблема особистості вчителя та його фахової підготовки [Текст] : зб. наук. пр. – К.: ІСДО, 1994. – 115 с.

Прутченков, А.С. "Наедине с собой" [Текст] : психологические тесты и психотехнические упражнения для подростков и старшеклассников / А.С. Прутченков. – М.: Рос. пед. агенство, 1996. – 174 с.

Прутченков, А.С. Трудное восхождение к себе [Текст] : метод. разработки и сценарии занятий социально-психологических тренингов / А.С. Прутченков. – М.: [б. и.], 1995. – 140 с.

Психология личности : тексты [Текст] : [сборник] / под ред.: Ю.Б. Гиппенрейтер, А.А. Пузырея. – М.: Изд-во МГУ, 1982. – 287 с.

Психология личности в трудах отечественных психологов [Текст]. – СПб.: Питер, 2000. – 480 с. – (Серия "Хрестоматия по психологии").

Рибалка, В.В. Теорії особистості у вітчизняній психології [Текст] : навчальний посібник / В.В. Рибалка. – К.: ІПППО АПН України, 2006. – 529 с.

Русинка, І.І. Психологія [Текст] : навчальний посібник / І.І. Русинка. – К.: Знання, 2007. – 367 с.

Самоукина, Н.В. Психология оптимизма [Текст] / Н.В. Самоукина. – М.: Изд-во Ин-та Психотерапии, 2001. – 224 с. – (Психология успеха).

Сарджвеладзе, Н.И. Личность и её взаимодействие с социальной средой [Текст] / Н.И. Сарджвеладзе. – Тбилисси : [б. и.], 1989. – 204 с.

Себе зрозуміти, себе змінити [Текст] / упоряд. С. Максименко. – К.: Главник, 2006. – 127 с. – (Бібліотечка соціального працівника).

Сериков, В.В. Образование и личность. Теория и практика проектирования педагогических систем [Текст] / В.В. Сериков. – М.: Логос, 1999. – 272 с.

Скотна, Н.В. Особа в розколотій цивілізації: освіта, світогляд, дії [Текст] / Н.В. Скотна ; Дрогобицький держ. пед. ун-т ім. І. Франка. – Львів : Укр. технології, 2005. – 383 с.

Смирнов, С.Д. Педагогика и психология высшего образования: от деятельности к личности [Текст] : учебное пособие для студ. / С.Д. Смирнов. – М.: Академия, 2001. – 303 с.

Терлецька, Л.Г. Основи психодіагностики [Текст] : навчальний посібник / Л.Г. Терлецька. – К.: Главник, 2006. – 143 с. – (Психологічний інструментарій).

Терлецька, Л.Г. Психологія дитинства: практикум [Текст] : навчальний посібник / Л.Г. Терлецька. – К.: Главник, 2006. – 143 с. – (Психологічний інструментарій).

Терлецька, Л.Г. Психологія зрілості: практикум [Текст] : навчальний посібник / Л.Г. Терлецька. – К.: Главник, 2006. – 143 с.

Ткачова, Н.І. Формування особистості учня у навчально-виховному процесі [Текст] / Н.І. Ткачова. – Х.: Вид. група «Основа», ПП «Тріада +», 2007. – 206 с. – (Бібліотека журналу «Управління школою»).

Хьелл, Л. Теории личности [Текст] / Л. Хьелл, Д. Зиглер. – СПб.: Питер, 2000. – 608 с. – (Серия "Мастера психологии").

***

Абульханова, К.А. Психосоциальный и субъективный подходы к исследованию личности в условиях социальных изменений [Текст] / К.А. Абульханова, М.И. Воловикова // Психологический журнал. – 2007. – Т. 28, № 5. – С. 5-14.

Айер, А.Д. Человек как предмет научного исследования : [статья англ. философа] / [публ., пер. с англ. и предисл. Е.Г. Рудневой] // Философские науки. – 1991. – № 1. – С. 120-136.

Алфімов, В. Модель творчої особистості ліцеїста [Текст] / В. Алфімов // Рідна школа. – 2005. – № 5. – С. 9-14 ; Управління освітою. – 2007. – № 8, квітень. – С. 23-28.

Альохіна, О.І. Допомогти кожному учневі стати особистістю [Текст] / О.І. Альохіна // Педагогіка толерантності. – 2002. – № 3. – С. 66-72.

Андрійченко, В.М. Спостереження та експеримент як засоби саморозвитку і учня [Текст] / В.М. Андрійченко // Біологія. – 2006. – № 32, листопад. – С. 9-13.

Аршава, І.Ф. Функціональні стани людини в процесі адаптації до екстремальних умов діяльності у парадигмі "особистість – стан" [Текст] : [складні види професійної діяльності] / І.Ф. Аршава // Педагогіка і психологія. – 2006. – № 4. – С. 82-90.

Асмолов, А.Г. Познавательный эгоцентризм как механизм социального поведения личности [Текст] / А.Г. Асмолов, Н.А. Пастернак // Вопросы психологии. – 2006. – № 2. – С. 98-102.

Бевз, О.П. Гуманістична педагогіка і психологія як основа підтримки саморозвиваючої особистості в освіті США [Текст] / О.П. Бевз // Педагогіка і психологія. – 2006. – № 2. – С. 107-114.

Безкоровайна, О.В. Особистість: аспекти наукового осмислення [Текст] / О.В. Безкоровайна // Педагогіка і психологія. – 2008. – № 3/4. – С. 77-87.

Бех, І. Цілісність особистості у виховному контексті [Текст] / І. Бех // Освіта. – 2008. – № 15/16, 9-16 квітня. – С. 11.

Бондар, Л. Особистість: аспекти наукового осмислення [Текст] / Л. Бондар // Початкова школа. – 2000. – № 2. – С. 1-2.

Вайзер, Г.А. Теория учения развивающейся личности: история и современность [Текст] : к 100-летию со дня рождения Н.А. Менчинской / Г.А. Вайзер, О.Н. Юдина // Вопросы психологии. – 2005. – № 3. – С. 122-132.

Вайнцвайг, П. В чѐм заключается сила творческой личности [Текст] / П. Вайнцвайг // Обдарована дитина. – 2006. – № 8. – С. 50-56.

Визгина, А.В. Внутренний диалог и самоотношение : психология личности [Текст] / А.В. Визгина // Психологический журнал. – 1989. – № 6. – С. 50-57.

Ганжара, Н. Фактори розвитку особистості [Текст] / Н. Ганжара // Директор школи. – 2009. – № 13, квітень. – С. 7-10.

Гончаренко, С. Гуманізація освіти – виховання творчої особистості [Текст] / С. Гончаренко // Педагогічна газета. – 2005. – № 12. – С. 2.

Гуменюк, О. Его-психологія в теорії особистості Еріка Еріксона [Текст] / О. Гуменюк // Психолог. – 2005. – № 46, грудень. – С. 11-16.

Гуревич, П.С. Вселенная по имени человек [Текст] / П.С. Гуревич // Свободная мысль. – 1991. – № 14. – С. 56-66.

Гуткина, Н.И. Л.И. Божович: вехи биографии и основные понятия концепции формирования личности [Текст] : к 100-летию со дня рождения доктора психологических наук / Н.И. Гуткина // Вопросы психологии. – 2008. – № 5. – С. 130-133.

Данилова, Л.В. Формувати особистість нового типу [Текст] / Л.В. Данилова // Педагогіка і психологія. – 2000. – № 3. – С. 55-64.

Дємин, А.Н. Особенности переживания личностью кризисов своей занятости [Текст] / А.Н. Дємин // Вопросы психологии. – 2006. – № 3. – С. 87-96.

Дябел, Л. Проблема вивчення особистості в різних науках [Текст] / Л. Дябел // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2005. – № 2. – С. 27-32.

Зарецкая, Т.А. Многомерная аппроксимационная модель личности [Текст] / Т.А. Зарецкая // Журнал практического психолога. – 2005. – № 4. – С. 57-110.

Злобіна, О. Стиль життя і соціальні типи особистості [Текст] / О. Злобіна // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2006. – № 1. – С. 186-187.

Іванова, Л.С. Динаміка ціннісних орієнтацій студентів педагогічного вузу [Текст] / Л.С. Іванова, В.В. Овсяннікова // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 4. – С. 16-19.

Іщук, А. Проблема "справжності" особистості у філософії літературного процесу ХХ століття [Текст] / А. Іщук // Вища освіта України. – 2007. – № 2. – С. 100-104.

Карпенко, З. Предмет і метод аксіопсихології особистості [Текст] / З. Карпенко // Психологія і суспільство. – 2008. – № 1. – С. 35-62.

Киричук, О.В. Екологія розвитку особистості: проблеми і шляхи їх розв'язання [Текст] / О.В. Киричук // Початкова школа. – 1994. – № 3. – С. 3-5.

Климчук, Л. Ставлення до особистості – фактор соціального самовизнання підлітків [Текст] / Л. Климчук, М. Климчук // Географія та основи економіки в школі. – 2001. – № 5. – С. 18-22.

Корнілова, А. Ключові кваліфікації-компетентності особистості у вищих навчальних закладах Німеччини [Текст] / А. Корнілова // Шлях освіти. – 2005. – № 3. – С. 18-21.

Костюков, О.К. Співвідношення загальнолюдської сутності та принципу самості в особі [Текст] / О.К. Костюков // Практична філософія. – 2008. – № 2. – С. 161-165.

Костяк, Т.В. Роль психодинамічних індивідуальних черт в розвитку особистості дитини [Текст] / Т.В. Костяк // Журнал прикладної психології. – 2005. – № 2/3. – С. 72-80.

Кранц, І.І. Проблема становлення особистісної ідентичності в контексті соціального самоопределення [Текст] / І.І. Кранц // Журнал практичного психолога. – 2005. – № 5. – С. 125-132.

Кремень, В.Г. Трансформація особистості в освітньому просторі сучасної цивілізації [Текст] / В.Г. Кремень // Педагогіка і психологія. – 2008. – № 2. – С. 5-14.

Куликова, Г.Б. Из истории формирования культа личности Сталина [Текст] : А. Барбюс и создание биографии «отца народов» в начале 1930-х годов / Г.Б. Куликова // Отечественная история. – 2006. – № 1, январь-февраль. – С. 98-106.

Кульчицька, О.І. Почуття та емоції в розвитку особистості [Текст] / О.І. Кульчицька // Обдарована дитина. – 2007. – № 1. – С. 3-16.

Лаврентьева, З. Актуализация резервных возможностей личности в процессе социальной реабилитации [Текст] : [дети] / З. Лаврентьева // Социальная педагогика. – 2005. – № 1. – С. 53-57.

Латишева, С.О. Формування успішної особистості засобами нових інформаційних технологій [Текст] / С.О. Латишева // Завучу. Усе для роботи. – 2009. – № 1. – С. 9-25.

Ложкін, Г. Психологія впевненості особистості [Текст] / Г. Ложкін, О. Носкова, І. Толкунова // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 8. – С. 54-59.

Максименко, С. Особистість: прогноз розвитку і життєвий шлях [Текст] / С. Максименко // Психолог. – 2006. – № 7, лютий. – С. 5-10.

Максименко, С. Розвиток особистості – розгортання чи новоутворення? [Текст] / С. Максименко // Психолог. – 2005. – № 46, грудень. – С. 4-10.

Максименко, С.Д. Поняття особистості в психології [Текст] / С.Д. Максименко // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 7. – С. 1-6.

Максименко, С.Д. Структура особистості [Текст] / С.Д. Максименко // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 1. – С. 1-13.

Маценко, Ж.М. Емпатійність як духовна якість особистості: теоретична модель та технології формування [Текст] / Ж.М. Маценко // Психологічна газета. – 2006. – № 23, грудень. – С. 9-23.

Мельничук, Т. Розвиток особистісних цінностей ліцеїстів як майбутніх науковців [Текст] / Т. Мельничук // Рідна школа. – 2005. – № 5. – С. 37-39.

Мироненко, И.А. О классификации концепций личности и имплицитных основаниях психологических теорий [Текст] / И.А. Мироненко // Вопросы психологии. – 2006. – № 4. – С. 95-105.

Моськіна, Г. Педагогіка особистості – основа гуманізації освіти [Текст] / Г. Моськіна // Управління школою. – 2008. – № 25. – С. 22-31.

Насиновская, Е.Е. Автопортрет как средство овладения миром личностных переживаний [Текст] / Е.Е. Насиновская, О.С. Шалина // Вопросы психологии. – 2008. – № 1. – С. 77-88.

Омельченко, Л. Орієнтовна схема психолого-педагогічного аналізу особистості учня [Текст] / Л. Омельченко // Класному керівнику. Усе для роботи. – 2009. – № 1. – С. 6-10.

Павліченко, А. Ціннісні орієнтації у системі становлення особистості [Текст] / А. Павліченко // Психологія і суспільство. – 2005. – № 4. – С. 98-120.

Плахотникова, И.В. Экспресс-диагностика личностных свойств [Текст] / И.В. Плахотникова // Журнал прикладной психологии. – 2005. – № 2/3. – С. 27-29.

Поварницын, А.П. Ценностные представления студентов о достоинствах человека [Текст] / А.П. Поварницын // Теория и практика физической культуры. – 2006. – № 9. – С. 49-52.

Подтикан, І.В. Особливості формування мотиваційної сфери особистості [Текст] / І.В. Подтикан // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 9. – С. 29-36.

Рибалка, В. Теорія розвитку особистості у колективі [Текст] : [за спадщиною А.С. Макаренка] / В. Рибалка // Психолог. – 2005. – № 28. – С. 3-17.

Рибалка, В.В. Індивід та особистість у психологічній теорії часу Б.И.Цуканова [Текст] / В.В. Рибалка // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 2. – С. 1-18.

Рибалка, В.В. О.К. Дусавицький: теорія розвитку особистості школяра в навчальній діяльності [Текст] / В.В. Рибалка // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 7. – С. 1-12.

Рибалка, В.В. Особистість у філософії, психології та педагогіці добра і культури І.А. Зязюна [Текст] : до 70-річчя з дня народження / В.В. Рибалка // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 3. – С. 1-12.

Рибалко, В.О. Теорія виховання творчої особистості на основі стратегіонального підходу [Текст] / В.О. Рибалко, В.О. Моляко // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 6. – С. 1-16.

Романовська, Д. Регуляція творчої діяльності учня [Текст] : створення адекватних умов для розвитку творчої особистості / Д. Романовська // Психолог. – 2006. – № 11, березень. – С. 11-12.

Семенова, О. Самотність лідера чи Велика Самотність Особистості? [Текст] / О. Семенова // Управління освітою. – 2006. – № 22, листопад. – С. 28-29.

Скрипкина, Т.П. Доверие к себе как условие развития личности [Текст] / Т.П. Скрипкина // Вопросы психологии. – 2002. – № 1. – С. 95-103.

Субботский, Е.В. Личность. Три аспекта [психологического] исследования [Текст] / Е.В. Субботский // Вестник Моск. ун-та. Сер. 14, Психология. – 1987. – № 3. – С. 3-16.

Сухомлинська, О.В. Розвиток особистості і освіта: історичний вимір [Текст] / О.В. Сухомлинська // Педагогіка і психологія. – 2008. – № 2. – С. 15-26.

Сырцова, А. Возрастная динамика временных ориентаций личности [Текст] / А. Сырцова, О.В. Митина // Вопросы психологии. – 2008. – № 2. – С. 41-54.

Тамбиев, Б.Н. Изучение целостной индивидуальности [Текст] / Б.Н. Тамбиев, А.А. Урусов // Педагогическое образование и наука. – 2007. – № 5. – С. 54-56.

Толкачева, Н. Програма изучения личности школьника [Текст] / Н. Толкачева, Е. Коновалова, Л. Попова // Классный руководитель. – 2005. – № 5. – С. 20-24.

Туріщева, Л.В. Вивчення особи учня у навчальному процесі [Текст] / Л.В. Туріщева // Історія та правознавство. – 2007. – № 32. – С. 6-7.

Фурман, В. Проблематика особистісної рефлексії студента в аналітичному висвітленні [Текст] / В. Фурман // Психологія і суспільство. – 2008. – № 4. – С. 116-121

Шевцов, Л. Формування особистості студента [Текст] : [психологічне тестування] / Л. Шевцов, І. Зубова // Психолог. – 2006. – № 7, лютий. – С. 18-19.

Шрагіна, Л. Оцінка теорій особистості за критерієм "функціональність" [Текст] / Л. Шрагіна // Психолог. – 2007. – № 40, жовтень. – С. 3-5.

Штепа, О.С. Особистісна зрілість як динамічна особистісна структура [Текст] / О.С. Штепа // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 8. – С. 10-12.

Штепа, О.С. Тренінг "Актуалізація особистісної зрілості" [Текст] / О.С. Штепа // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 4. – С. 22-36.

Щоденник розвитку особистості учня початкової школи [Текст] / И.В. Равич-Щербо, Д.Н. Чернов // Психолог. – 2002. – № 44, листопад. – (Вкладка).

3. Особливості вивчення розвитку та саморозвитку особистості

Лапченко, І.О. Емоційне ставлення до себе та ровесників як чинник особистісного розвитку дитини дошкільного віку [Текст] : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / І.О. Лапченко ; НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К., 2006. – 20 с.

Левенець, А.Є. Психологічні особливості становлення життєвої перспективи в юнацькому віці [Текст] : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / А.Є. Левенець ; НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К., 2006. – 20 с.

Лук'яненко, Т.Н. Психологічні особливості прояву амбівалентності особистості в ранньому юнацькому віці [Текст] : автореф. дис. ... канд. психол. наук / Т.Н. Лук'яненко. – К., 2003. – 20 с.

Цукерман, Г.А. Психология саморазвития [Текст] : задача для подростков и их педагогов : пособие для учителя / Г.А. Цукерман. – 2-е изд., доп. – М. ; Рига : [б. и.], 1997. – 276 с.

Школа развития и самосовершенствования [Текст] : практический материал из опыта работы. – К.: ІЗМН, 1997. – 48 с.

***

Алфімов, В. Акмеологічна карта розвитку і саморозвитку управлінської майстерності керівника школи [Текст] / В. Алфімов, Т. Істягіна, Е. Степаненко // Рідна школа. – 2005. – № 5. – С. 45-46.

Алфімов, В. Розробка і реалізація програми індивідуального розвитку і саморозвитку творчої особистості ліцеїста [Текст] / В. Алфімов // Рідна школа. – 2005. – № 5. – С. 26-29.

Алфімов, В. Що може звільнений класний керівник : [розроблена програма розвитку та саморозвитку підлітка – основа організації навчального процесу в ліцеї] [Текст] / В. Алфімов // Рідна школа. – 1994. – № 1/2. – С. 66-67.

Андрійченко, В.М. Спостереження та експеримент як засоби саморозвитку і самореалізації особистості учня [Текст] / В.М. Андрійченко // Біологія. – 2006. – № 32, листопад. – С. 9-13.

Аніскіна, Н.О. Управлінське забезпечення саморозвитку особистості школяра [Текст] / Н.О. Аніскіна, Л.М. Дементьєва // Управління школою. – 2006. – № 22/24, серпень. – С. 4-37.

Бех, І. Духовний помисел у саморозвитку вихованця [Текст]: [із книги «100 ключів виховного успіху»] / І. Бех // Шкільний світ. – 2009. – № 21/23, червень. – С. 84-86.

Бондаренко, Л. Педагогічна підтримка як умова саморозвитку і самореалізації особистості школяра [Текст] / Л. Бондаренко, В. Кузнецова // Директор школи. – 2003. – № 3, січень. – С. 13.

Боришевський, М.Й. Духовні цінності як детермінанта розвитку й саморозвитку особистості [Текст] / М.Й. Боришевський // Педагогіка і психологія. – 2008. – № 2. – С. 49-57.

Верхова, Ю.Л. Библиотерапия как средство личностного развития студентов [Текст] / Ю.Л. Верхова // Библиотечковедение. – 2007. – № 5. – С. 71-74.

Гонтаровська, Н. Інноваційне освітнє середовище як фактор розвитку особистості [Текст] : [розвивальне середовище] / Н. Гонтаровська // Директор школи. – 2008. – № 9, березень. – С. 3-9.

Гонтаровська, Н. Культурологічний розвиток особистості [Текст] / Н. Гонтаровська // Директор школи. – 2007. – № 39, жовтень. – С. 14-17.

Губенко, О.В. Соціально-каталітичні умови розвитку обдарованої особистості [Текст] / О.В. Губенко // Обдарована дитина. – 2008. – № 9. – С. 2-10.

Доля, Н. Діагностика особистісного розвитку дітей дошкільного віку [Текст] / Н. Доля // Психолог. – 2005. – № 16, квітень. – С. 19-21.

Євтух, М. Особистісні домогання як спосіб керівництва часом життя [Текст] / М. Євтух // Педагогічна газета. – 2007. – № 5, травень. – С. 4-5.

Задорожнюк, И.Е. К проблеме поиска дополнительного индекса развития человеческого потенциала [Текст] : [о противоречиях между социальным устройством общества и самореализацией человека] / И.Е. Задорожнюк // Журнал прикладной психологии. – 2006. – № 2. – С. 19-26.

Зязюн, І. Філософія "Школи свободи": розвиток та саморозвиток творчих засад особистості [Текст] / І. Зязюн // Рідна школа. – 2007. – №5. – С. 25-29.

Как вырастить интеллектуального лидера [Текст] / Е. Лозовская // Наука и жизнь. – 2006. – № 12. – С. 10-11.

Кобзева, О.В. Динамика агрессивности и её взаимодействия с личностными особенностями в подростковом и юношеском возрастах [Текст] / О.В. Кобзева // Журнал прикладной психологии. – 2006. – № 5. – С. 56-60.

Ковальчук, Т.Л. Формування компетентностей саморозвитку й самоосвіти на уроках біології [Текст] / Т.Л. Ковальчук // Біологія. – 2009. – № 11, квітень. – С. 6-7.

Козлова, Т. Модульно-розвивальне навчання [Текст] : [технологія створення умов для саморозвитку] / Т. Козлова // Початкова освіта. – 2007. – № 35, вересень. – С. 2-6.

Кондратенко, Л.О. Сім'я в долі обдарованої особистості (протидія як механізм саморозвитку) [Текст] / Л.О. Кондратенко // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 10. – С. 78-79.

Кононко, О. Особистісне зростання в ранньому віці: суть та умови сприяння [Текст] / О. Кононко // Дошкільне виховання. – 2006. – № 10. – С. 3-7.

Костенко, С.С. Педагогическая поддержка саморазвития студентов жизнеутверждающей адаптации к современному образованию [Текст] / С.С. Костенко // Педагогическое образование и наука. – 2008. – № 9. – С. 36-39.

Кранц, И.И. Проблема становления личностной идентичности в контексте социального самоопределения [Текст] / И.И. Кранц // Журнал практического психолога. – 2005. – № 5. – С. 125-132.

Кривощекова, Л.Н. Программа личностного развития учащихся 1–11-х классов [Текст] / Л.Н. Кривощекова // Классный руководитель. – 2005. – № 4. – С. 63-67.

Ланцберг, В. Школа, яка мені сниться [Текст] : [комунікативна дидактика, концепція школи саморозвитку] / В. Ланцберг // Завуч. – 2002. – № 30, жовтень. – (Вкладка).

Лотова, И.П. Психологические условия личностно-профессионального развития студентов вуза [Текст] / И.П. Лотова // Педагогика. – 2008. – № 5. – С. 59-63.

Лустенко, І. Саморозвиток керівника як шлях підвищення професійної компетентності [Текст] / І. Лустенко // Директор школи. – 2009. – № 7, березень. – С. 27-29.

Набиуллина, Р.Х. Саморазвитие нравственных установок, ценностей и поведения студенческой молодёжи [Текст] / Р.Х. Набиуллина // Педагогическое образование и наука. – 2008. – № 7. – С. 40-43.

Низовских, Н.А. Жизненные принципы и ценностные ориентации студенческих групп [Текст] / Н.А. Низовских // Вопросы психологии. – 2008. – № 5. – С. 73-82.

Низовских, Н.А. Психосемантическое исследование ценностно-мотивационных ориентаций личности [Текст] / Н.А. Низовских // Психологический журнал. – 2005. – Т. 26, № 3. – С. 25-37.

Носова, Т. Розвиток особистісної цілеспрямованості [Текст] : [корекційно-розвивальна програма для старшокласників] / Т. Носова, О. Рибальченко, С. Артеменко // Психолог. – 2006. – № 2/3, січень. – (Вставка).

Організаційно-управлінське забезпечення саморозвитку особистості школяра [Текст] / Н. Аніскіна, Л. Дементьєва, С. Делеске, О. Луценко // Директор школи. – 2006. – № 25/26, липень. – С. 33-60.

Охредько, О. Школа-гра як один із шляхів розвитку життєтворчості особистості [Текст] / О. Охредько // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2005. – № 5/6. – С. 62-64.

Піщемуха, Т.В. Стимулювання пізнавальної діяльності як засіб саморозвитку і самореалізації учня. [Текст] : засідання школи передового досвіду / Т.В. Піщемуха // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2009. – № 2. – С. 5-7.

Попова, О.Л. Програма саморозвитку і самовдосконалення підлітків [Текст] : корекційно-розвиваюча програма / О.Л. Попова // Психологічна газета. – 2005. – № 10, травень. – С. 10-31.

Пушкарьова, Т. Науково-педагогічний проект "Росток" [Текст] : [саморозвиток та самореалізація особистості на засадах інтеграції та діяльнісного підходу до навчання і виховання] / Т. Пушкарьова // Світ виховання. – 2009. – № 2. – С. 29-34.

Рева, Ю. Гуманізація навчально-виховного процесу – ефективна умова розвитку учня як особистості [Текст] / Ю. Рева // Рідна школа. – 2005. – № 8. – С. 66-69.

Селевко, Г. Технология саморазвития личности школьника [Текст] / Г. Селевко, В. Журавлев // Воспитание школьников. – 2002. – № 4. – С. 9-18 ; № 5. – С. 9-19.

Скрипкина, Т.П. Доверие к себе как условие развития личности [Текст] / Т.П. Скрипкина // Вопросы психологии. – 2002. – № 1. – С. 95-103.

Скуратівський, Л. Методика розвитку і саморозвитку індивідуальності у вченні Ісуса Христа [Текст] / Л. Скуратівський // Українська мова та література в школі. – 2000. – № 2. – С. 69-71.

Сулова, С. Особливості виховної діяльності педколективу в актуалізації та мотивації учнів гімназії до саморозвитку [Текст] / С. Сулова // Завуч. – 2004. – № 10, квітень. – С. 12-18.

Титаренко, Т.М. О личности – с любовью [Текст] : [концепции личности] / Т.М. Титаренко // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 12. – С. 51-55.

Уваров, Е.А. Субъективная активность как ведущий фактор саморазвития человека [Текст] / Е.А. Уваров // Журнал прикладной психологии. – 2005. – № 1. – С. 2-20.

Фишман, Б.Е. Педагогическая поддержка профессионального развития/саморазвития педагога [Текст] / Б.Е. Фишман // Педагогическое образование и наука. – 2006. – № 2. – С. 10-16.

Хайруліна, В.М. Сприяти саморозвитку особистості [Текст] / В.М. Хайруліна // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 3. – С. 63-71.

Хамініч, О. Система медико-психолого-педагогічного патронажу розвитку учнів [Текст] / О. Хамініч // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2006. – № 4. – С. 47-49.

Час гуманістичних цінностей: гра як загроза особистості [Текст] // Шкільний світ. – 2007. – № 6, лютий. – С. 2-5.

Черкашин, И.А. Формирование духовно-нравственных качеств личности старшеклассников в процессе физкультурно-спортивной деятельности [Текст] / И.А. Черкашин // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 2007. – № 4. – С. 47-49.

Чудновский, В.Э. О некоторых "болевых точках" становления личности [Текст] / В.Э. Чудновский // Психологический журнал. – 2006. – Т. 27, №3. – С. 5-17.

Шалда, Т. Ростимо, виховуємо, віримо! [Текст] : [шлях до особистісного самовдосконалення дитини] / Т. Шалда, І. Пліш // Завуч. – 2008. – № 16, червень. – С. 19-22.

Шевченко, В. Саморозвиток як чинник становлення творчої особистості [Текст] / В. Шевченко // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2004. – № 2/3. – С. 142-155.

Шелестова, Л. Щоб у таборі було комфортно [Текст] : про роль психологічних ігор в особистісному ставленні дитини / Л. Шелестова // Шкільний світ. – 2005. – № 20, травень. – С. 2-5.

Щукина, М.А. Об онтологическом статусе саморазвития личности [Текст] / М.А. Щукина // Вопросы психологии. – 2007. – № 4. – С. 107-115.

Эрдинева, К.Г. Адаптационный потенциал как условие саморазвития руководителя [Текст] / К.Г. Эрдинева // Педагогическое образование и наука. – 2009. – № 2. – С. 82-86.

4. Самодетермінація. Самовизначення

Евсеева, И.А. Особенности жизненной позиции старшеклассников в процессе их профессионального самоопределения [Текст] : дипломна робота / И.А. Евсеева. – Сумы : СумГПИ им. А.С. Макаренко, 1995. – 64 с.

Костюк, В.В. Творче самовиявлення особистості школяра у навчально-виховному процесі [Текст] / В.В. Костюк. – Луганськ, 1999. – 16 с.

Мудрик, А.В. Современный старшеклассник: проблемы самоопределения [Текст] / А.В. Мудрик. – М.: Знание, 1977. – 64 с.

Професійне самовизначення старшокласників [Текст] : методичний посібник / автори: Д.О. Закатнов, О.В. Мельник, О.В. Осипов та ін. ; упоряд. Л. Шелестова. – К.: Вид. дім "Шкільний світ", 2006. – 127 с. – (Б-ка "Шкільного світу").

Семенов, О.С. Особистісне самовизначення школяра в діяльності комплексного позашкільного навчально-виховного закладу [Текст] : автореферат дис. ... / О.С. Семенов. – К.: [б. в.], 2000. – 18 с.

Тисячник, І.В. Психологічні особливості громадянського самовизначення старшокласників : автореф. дис. ... [Текст] / І.В. Тисячник. – К., 1996. – 24 с.

Туриніна, О.Л. Психологічні особливості професійного самовизначення учнів профільних педагогічних класів [Текст] : автореферат дис. ... : 19.00.07 / О.Л. Туриніна. – К.: [б. в.], 1998. – 19 с.

Цюман, Т.П. Формування культури життєвого самовизначення старшокласників засобами освітнього тренінгу [Текст] : автореф. дис. ... канд. педагог. наук : 13.00.05 / Т.П. Цюман ; АПН України, Інститут проблем виховання. – К., 2008. – 19 с.

***

Бедов, А. Профессиональное самоопределение в проектной деятельности [Текст] / А. Бедов // Народное образование. – 2009. – № 2. – С. 202-207.

Битянова, М. На основе продуманных целей [Текст] : [проблемы профессионального самоопределения в школе педагога-психолога] / М. Битянова // Школьный психолог. – 2002. – № 42, ноябрь. – С. 12-13.

Боришевський, М.Й. Духовні цінності як детермінанта розвитку й саморозвитку особистості [Текст] / М.Й. Боришевський // Педагогіка і психологія. – 2008. – № 2. – С. 49-57.

Буякас, Т.М. Проблема и психотехника самоопределения личности [Текст] / Т.М. Буякас // Вопросы психологии. – 2002. – № 2. – С. 28-39.

Верещак, Е.П. Психологические аспекты профориентационной работы преподавателя общественных дисциплин и проблема самоопределения учеников [Текст] / Е.П. Верещак, А.В. Кашин // Психология. – 1990. – Вып. 35. – С. 109-116.

Воронкевич, Н.В. Допомога дітям "групи ризику" у професійному самовизначенні [Текст] / Н.В. Воронкевич // Психологічна газета. – 2006. – № 16, серпень. – С. 17-21.

Гинзбург, М.Р. Психологическое содержание личностного самоопределения [Текст] / М.Р. Гинзбург // Вопросы психологии. – 1994. – № 3. – С. 43-53.

Гонтаренко, Л. Створення умов для самовизначення [Текст] : перехід ЗНЗ на профільне навчання у м. Сєверодонецьку: другий етап – допрофільна підготовка / Л. Гонтаренко // Управління освітою. – 2009. – № 12, червень. – С. 23-29.

Горбачева, В.В. Самоопределение студента как новый ориентир высшей школы в подготовке специалиста [Текст] / В.В. Горбачева // Теория и практика физической культуры. – 1993. – № 3. – С. 22-23.

Гуревич, Р. Трудове навчання і виховання – основа професійного самовизначення учнів [Текст] / Р. Гуревич // Рідна школа. – 2002. – № 3. – С. 27-29.

Єфименко, Є. Криза самовизначення майбутнього педагога [Текст] / Є. Єфименко, В. Васильков // Директор школи. Україна. – 2008. – № 12. – С. 48-52.

Ільченко, А.А. Особливості соціального самовизначення старшокласників [Текст] / А.А. Ільченко // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 12. – С. 63-67.

Ісаєва, С. Мій добробут : спецкурс «культура життєвого самовизначення» [Текст] : урок у 9-му класі / С. Ісаєва // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2006. – № 5, лютий. – С. 18-19.

Калитеевская, Е.Р. Пути становления самодетерминации личности в подростковом возрасте [Текст] / Е.Р. Калитеевская, Д.А. Леонтьев // Вопросы психологии. – 2006. – № 3. – С. 49-55.

Карнозова, Л.М. Самоопределение профессионала в проблемной ситуации [Текст] / Л.М. Карнозова // Вопросы психологии. – 1990. – № 6. – С. 75-82.

Коць, М.О. Мотивація професійного самовизначення першокурсників-майбутніх психологів [Текст] / М.О. Коць // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 9. – С. 57-60.

Кравченко, С.А. Діагностичне оцінювання здатності самовизначення студентів-першокурсників [Текст] / С.А. Кравченко, В.М. Власенко // Психолого-педагогічні основи становлення творчої особистості учителя. – Суми, 1992. – С. 43-44.

Кранц, И.И. Проблема становления личностной идентичности в контексте социального самоопределения [Текст] / И.И. Кранц // Журнал практического психолога. – 2005. – № 5. – С. 125-132.

Крылова, Н. Определение, ориентированное на свободу и самоопределение ребенка [Текст] / Н. Крылова, О. Леонтьева // Директор школы. – 2001. – № 3. – С. 81-89.

Кудрявцев, Т.В. Психологический анализ динамики профессионального самоопределения [Текст] / Т.В. Кудрявцев, В.Ю. Шегунова // Вопросы психологии. – 1983. – № 2. – С. 51-59.

Липова, Л. Самовизначення особистості в контексті інтеграції України до європейського інтелектуального простору [Текст] / Л. Липова, В. Войцехівський, В. Малишев // Шлях освіти. – 2009. – № 1. – С. 2-5.

Листопад, М.П. Професійне самовизначення старшокласників [Текст] / М.П. Листопад // Практична психологія та соціальна робота. – 2009. – № 5. – С. 25-37.

Лінніченко, В.М. Програма розвивальних заходів для учнів 9–10-х класів щодо формування самовизначення та життєвої перспективи [Текст] / В.М. Лінніченко // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 1. – С. 52-60.

Малкова, Т.М. Образ професії як чинник професійного самовизначення курсантів вищих навчальних закладів системи міністерства внутрішніх справ [Текст] / Т.М. Малкова // Практична психологія та соціальна робота. – 2009. – № 5. – С. 63-66.

Михайлова, И.В. Роль самоанализа в профессиональном самоопределении учащихся старших классов [Текст] / И.В. Михайлова // Новые исследования в психологии : [сборник статей]. – М.: Педагогика, 1976. – № 1 (14). – С. 85-87.

Михальченко, М. Вища освіта України як фактор цивілізаційного визначення молоді в контексті політичних реалій [Текст] / М. Михальченко // Вища освіта України. – 2009. – № 1. – С. 27-32.

Овчинникова, А. Профессиональное самоопределение – эффективное средство социализации детей-сирот [Текст] / А. Овчинникова // Социальная педагогика. – 2008. – № 4. – С. 59-64.

Пряжникова, Е. Субъект профессионального и личностного самоопределения [Текст] / Е. Пряжникова, Н. Пряжников // Школьный психолог. – 2001. – № 19, 16-22 мая. – С. 7.

Рудаківська, С. Профільне самовизначення старшокласників [Текст] : [стан наукової розробки проблеми] / С. Рудаківська // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2008. – № 5. – С. 38-42.

Руденко, А.Е. О профессиональном самоопределении учащихся в дополнительном образовании по информатике и программированию [Текст] / А.Е. Рудченко // Информатика и образование. – 2009. – № 4. – С. 123-124.

Світлична, Н. Професійне самовизначення старшокласників [Текст] / Н. Світлична // Директор школи. – 2009. – № 9/10, березень. – С. 16-23.

Смысл, адаптация и самодетерминация у подростков [Текст] / Е.Р. Калитеевская, Д.А. Леонтьев, Е.Н. Осоев, И.И. Бородкина // Вопросы психологии. – 2007. – № 2. – С. 68-79.

Стежко, Ю. Морально-християнські цінності в особистісному самовизначенні учнів [Текст] / Ю.Стежко // Рідна школа. – 2000. – № 11. – С. 11-15.

Устінова, О.В. Профорієнтація – шлях до самовизначення [Текст] / О.В. Устінова // Трудове навчання в школі. – 2009. – № 5, травень. – С. 6-10.

Федоров, В.Д. Возможности выявления мотивів професійного самовизначення методом стилістико-інформаційного аналізу письмових висловлювань [Текст] / В.Д. Федоров // Психологія : респ. наук.-метод. зб. – К.: Рад. школа, 1981. – Вип. 20. – С. 85-91.

Черемних, К. Вплив професійного самовизначення студентів на їхню самооцінку та ідентифікацію [Текст] / К. Черемних // Психологія і суспільство. – 2006. – № 1. – С. 127-133.

Шамсутдинова, И.Г. Психолого-педагогическая поддержка профессионального самоопределения учащихся [Текст] / И.Г. Шамсутдинова, Е.Г. Казарова // Педагогика. – 2008. – № 10. – С. 62-69.

Шустова, И.Ю. Процесс самоопределения старшеклассников [Текст] / И.Ю. Шустова // Педагогика. – 2005. – № 5. – С. 45-48.

Яковлева, Ю.А. Способы самоопределения нетрадиционных религий [Текст] / Ю.А. Яковлева // Человек. – 2008. – № 6. – С. 88-93.

5. Дослідження процесу самопізнання

Заняття психолога з підлітками [Текст] : упоряд. Т. Гончаренко. – К.: Видавничий дім "Шкільний світ", 2006. – 119 с. – (Бібліотека "Шкільного світу").

Знайти себе [Текст] : життєві історії випускників інтернатів. – К.: Укр. ін-т соціальних досліджень, 2001. – 201 с.

Немов, Р.С. Практическая психология. Познай себя. Влияние на людей [Текст] : пособие для учащихся / Р.С. Немов. – М.: ВЛАДОС, 1998. – 320 с.

Орлов, Ю.М. Самопознание и самовоспитание характера [Текст] : беседы психолога со старшеклассниками : книга для учащихся / М.Ю. Орлов. – М.: Просвещение, 1987. – 224 с.

Пізнай себе [Текст] : навчально-методичний посібник факультативного курсу для соціальних педагогів, студентів-практикантів, вчителів початкових шкіл. – Ніжин-Броди, 2000. – 59 с.

Петрасинський, З. Пізнай себе [Текст] : книга для учнів : пер. з польської / З. Петрасинський. – К.: Рад. школа, 1989. – 189 с.

Петровский, А.В. Что мы знаем и чего не знаем о себе? [Текст] / А.В. Петровский. – М.: Педагогика, 1988. – 160 с.

Пізнай себе [Текст] : уроки для підлітків / упоряд. Т. Гончаренко. – К.: Ред. загальнопед. газет, 2005. – 127 с. – (Бібліотека "Шкільного світу").

Тернопільська, В.І. Психологія для старшокласників [Текст] : (від самопізнання до соціальної відповідальності) : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / В.І. Тернопільська. – К.: Центр навч. літ., 2004. – 271с.

***

Аврелий, А. О самопознании ума [Текст] : книга X. Гл. I–XII / А. Аврелий // Человек. – 2005. – № 4. – С. 81-98.

Алексеева, Т. Творити себе : [реалізація ідеї самопізнання-самоствердження в сучасній школі] [Текст] / Л. Бондаренко // Урок української. – 2004. – № 10. – С. 42-43.

Асмолов, А.Г. Познавательный эгоцентризм как механизм социального поведения личности [Текст] / А.Г. Асмолов, Н.А. Пастернак // Вопросы психологии. – 2006. – № 2. – С. 98-102.

Білецька, І. Життєве проектування як спосіб самопізнання, самостворення і самопрезентації особистості [Текст] / І. Білецька // Психолог. – 2007. – № 8, лютий. – С. 3-5.

Бреусенко, О. Застосування казки в контексті групової арт-терапії [Текст] : [метод зцілення за допомогою творчості] / О. Бреусенко // Психолог. – 2005. – № 39, жовтень. – С. 15-20.

Бреусенко, О. Про роботу з дитячою агресією за допомогою казки [Текст] / О. Бреусенко // Психолог. – 2005. – № 39, жовтень. – С. 21-22.

Валентинов, А. Познай самого себя : [биологическое и социальное в формировании личности : педагогические заметки] [Текст] / А. Валентинов, Д. Пипко // Наука и жизнь. – 1976. – № 9. – С. 84-91.

Васина, Е.Н. Отраженное "Я" и новый прием самопознания у детей [Текст] / Е.Н. Васина // Журнал прикладной психологии. – 2006. – № 5. – С. 45-51.

День самопознания [вторник] [Текст] : [мир моей души : методическая разработка Недели психологии] // Школьный психолог. – 2009. – № 16, 16-31 августа. – С. 31-34.

Квітко, Т. Інтернет для самовираження та самопізнання [Текст] / Т. Квітко // Початкова школа. – 2009. – № 1. – С. 55.

Косолапов, В.И. О стимулировании самопознания школьников [Текст] / В.И. Косолапов // Советская педагогика. – 1973. – № 11. – С. 11-18.

Куценко, Л.П. Самопізнання і самовиховання старшокласників [Текст] / Л.П. Куценко // Психологія : респ. наук.-метод. зб. – К.: Рад. школа, 1975. – Вип. 14. – С. 68-74.

Лаврук, К. Самооцінка та самопізнання – компоненти самовиховання особистості [Текст] / К. Лаврук // Освіта. Технікуми. Коледжі. – 2005. – № 2. – С. 73-74.

Лук'яненко, Н. Кроки до самопізнання [Текст] : програма курсу занять із психології / Н. Лук'яненко // Соціальний педагог. – 2009. – № 9, вересень. – С. 28-32.

Пидкасистый, П.И. Взаимосвязь мышления и знания, познания и деятельности в воспитании познавательной активности и самостоятельности школьников [Текст] / П.И. Пидкасистый // Вопросы воспитания познавательной активности и самостоятельности школьников. – Казань, 1972. – С. 24-36.

Панасюк, О. Робота вихователя в рамках програми «Пізнай себе» [Текст] : [самопізнання людиною свого місця в світі, сенсу життя] / О. Панасюк // Директор школи. – 2009. – № 4, січень. – С. 25-29.

Ромашина, І. Пізнай себе [Текст] : [тренінгове заняття] / І. Ромашина // Психолог. – 2004. – № 38, жовтень. – С. 25-27.

Саламан, Т. Учнівське самоврядування [Текст] : [соціалізація, індивідуалізація, самопізнання] / Т. Саламан // Директор школи. – 2001. – № 20, травень. – С. 5-6 ; № 38, жовтень. – С. 7-10.

Сергеенкова, О. Самопізнання [Текст] : [конспект розвивально-корекційних занять для учнів початкової школи] / О. Сергеенкова // Психолог. – 2005. – № 29/32, серпень. – С. 3-15.

Ситнікова, Н. Соціальне самоствердження особистості учня як педагогічна проблема [Текст] / Н. Ситнікова // Рідна школа. – 2004. – № 10. – С. 67-69.

Швачко, О.В. Дослідження процесу самопізнання при формуванні толерантних відносин у підлітків [Текст] / О.В. Швачко // Проблеми соціальної психології : міжвідомчий науковий збірник. – К., 1992. – Вип. 1. – С. 81-86.

Шкуропат, Л. Розвиток самодостатньої особистості через впровадження проектних технологій [Текст] : [розвиток потреб в спілкуванні, співпраці, самопізнанні, самовдосконаленні, самореалізації ...] / Л. Шкуропат // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2005. – № 5/6. – С. 65-68.

Яновский, М.Н. Место метода самонаблюдения (интроспекции) в психологии [Текст] / М.Н. Яновский. // Вопросы психологии. – 2001. – № 1. – С. 91-96.

6. Самопочуття: регуляція, підходи та розвиток

Бех, І. Самопереживання як необхідна умова організації виховного процесу [Текст] / І. Бех // Директор школи. – 2002. – № 5, лютий. – С. 13.

Николаев, В. Погода и самочувствие [Текст] / В. Николаев // Физическая культура в школе. – 2005. – № 3. – С. 59-62.

Овсянников, А. Микроклимат в школе и самочувствие школьников и учителей [Текст] / А. Овсянников [и др.] // Народное образование. – 1993. – № 7/8. – С. 27-36.

Решетіло, С.В. Вплив агресії на самопочуття та налагодження стосунків з оточуючими [Текст] / С.В. Решетіло // Шкільному психологу. Усе для роботи. – 2009. – № 7, липень. – С. 28-30.

Черкасенко, Н.А. Факторы эмоциональной регуляции телесного опыта и физического самочувствия у подростков [Текст] / Н.А. Черкасенко, Г.А. Арина // Школа здоровья. – 2005. – № 4. – С. 30-35.

Щербакова, Е.Е. Развитие творческого самочувствия, педагогической креативности и эвристики у студентов педагогов-психологов [Текст] / Е.Е. Щербакова // Валеология. – 2005. – № 3. – С. 39-42.

7. Становлення особистісної свідомості

Алексеева, Ю.А. Становлення моральної самосвідомості підлітків у процесі психологічного консультування [Текст] : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Ю.А. Алексеева ; НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К., 2006. – 21 с.

Антонець, М.О. Особливості формування самосвідомості у дітей-погодків [Текст] : автореф. дис. ... канд. психол. наук / М.О. Антонець. – К., 2002. – 19 с.

Береза, Р.П. Формування національної самосвідомості студентів мистецько-педагогічних спеціальностей засобами театралізації народних свят [Текст] : автореф. дис. ... / Р.П. Береза. – К., 2001. – 20 с.

Горохівський, П.І. Формування національної самосвідомості учнів 7–9 класів на уроках історії України [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед.

наук : 13.00.02 / П.І. Горохівський ; НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К., 2005. – 19 с.

Давидюк, М.О. Формування національної самосвідомості учнів 9–11 класів у процесі вивчення художніх творів історичної тематики (на матеріалі історичної прози) [Текст] : автореферат дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / М.О. Давидюк. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2005. – 21 с.

Дрозденко, К.С. Загальна психологія в таблицях і схемах [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / К.С. Дрозденко. – К.: ВД "Професіонал", 2004. – 304 с.

Єгорова, І.В. Формування національної самосвідомості у підлітків на уроках музики в загальноосвітній школі [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук / І.В. Єгорова. – К., 2002. – 21 с.

Наука самоусвідомлення [Текст] / А.Ч. Бгактіведанта Свами Прабгупада. – М.: Бук Траст, 1992. – 352 с.

Сокол, Л.М. Моральний вибір як умова становлення самосвідомості особистості підлітка [Текст] : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Л.М. Сокол ; НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К., 2006. – 21 с.

Спиркин, А.Г. Сознание и самосознание [Текст] / А.Г. Спирин. – М.: Политиздат, 1972. – 303 с.

Чамата, П.Р. Самосвідомість та її розвиток у дітей [Текст] / П.Р. Чамата. – К., 1965. – 48 с.

***

Бех, І. Моральна самосвідомість особистості як предмет педагогічних зусиль В.О. Сухомлинського [Текст] / І. Бех // Рідна школа. – 2005. – №12. – С. 13-15.

Бех, І. Термінологічне закріплення у самосвідомості вихованця асоціації дії як спосіб її корекції [Текст]: [із книги «100 ключів виховного успіху»] / І. Бех // Шкільний світ. – 2009. – № 21/23, червень. – С. 16-17.

Болотова, А.К. Развитие самосознания личности: временный аспект [Текст] / А.К. Болотова // Вопросы психологии. – 2006. – № 2. – С. 116-125.

Борисов, В.В. Вимірювання рівня розвитку складових національної самосвідомості особистості [Текст] / В.В. Борисов, Д.О. Тхоржевский // Педагогіка і психологія. – 1999. – № 3. – С. 51-59.

Вайзер, Г. Учитель про сенс життя й акме людини в сучасному суспільстві [Текст] / Г. Вайзер // Управління освітою. – 2006. – № 19, жовтень. – С. 3-7.

Гуменюк, О. Структурно-функціональна модель глобальної Я-концепції в науковому підході Роберта Бернса [Текст] : складові психологічної самоорганізації у сфері самосвідомості людини / О. Гуменюк // Психолог. – 2005. – № 13, квітень. – С. 3-8.

Захарова, А. Самосознание и самооценка подростка [Текст] : беседы о развитии личности [школьника] / А. Захарова // Семья и школа. – 1979. – № 11. – С. 21-23.

Іванова, Т.В. Самосвідомість як фактор формування професійної спрямованості учителя [Текст] / Т.В. Іванова // Психолого-педагогічні основи становлення творчої особистості учителя. – Суми, 1992. – С. 41-42.

Калаш, О.В. Самосвідомість і образ "Я" [Текст] / О.В. Калаш // Виховна робота в школі. – 2009. – № 6, червень. – С. 50-51.

Козлов, Е.Г. Проблема самосознания в психологии спорта [Текст] / Е.Г. Козлов, А.В. Портнов, Т.Н. Стрельникова // Теория и практика физической культуры. – 1986. – № 5. – С. 40-41. – Библиогр.: 5 назв.

Конопкин, О.А. Осознанная саморегуляция как критерий субъективности [Текст] / О.А. Конопкин // Вопросы психологии. – 2008. – № 3. – С. 22-34.

Курочкін, О. Образи-маски «інших» як індикатори формування етнічної самосвідомості [Текст] / О. Курочкін // Берегиня. – 2008. – № 4 (59). – С. 5-13.

Кутузова, О. Вплив розвиненої туристичної самосвідомості [Текст] / О. Кутузова // Вища освіта України. – 2006. – № 3. – С. 70-75.

Кучеренко, С. Методологічні підходи до вивчення самосвідомості підлітків та юнаків [Текст] / С. Кутузова // Психологія і суспільство. – 2009. – № 1. – С. 134-151.

Митина, Л.М. Формирование профессионального самосознания учителя [Текст] / Л.М. Митина // Советская педагогика. – 1989. – № 12. – С. 52-56 ; Вопросы психологии. – 1990. – № 3. – С. 58-64.

Осипець, Р. Сучасний стан сформованості національної самосвідомості майбутніх вчителів [Текст] / Р. Осипець // Рідна школа. – 2000. – № 3. – С. 51-54.

Павлов, С.Ю. Образование как проблема индивидуального самоосознания [Текст] / С.Ю. Павлов // Философские науки. – 2003. – № 2. – С. 81-90.

Ржепецький, Л.А. Формування національної самосвідомості на уроках історії України [Текст] / Л.А. Ржепецький // Історія та правознавство. – 2005. – № 19/21, липень. – С. 3-6.

Свіденська, Г. Психологічний тренінг як засіб розвитку самосвідомості та зниження рівня тривожності в період підліткової кризи [Текст] / Г. Свіденська // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 9. – С. 34-46.

Селіванова, І.Л. Духовність очима учнівської молоді і проблеми національної самосвідомості [Текст] / І.Л. Селіванова // Практична психологія та соціальна робота. – 1999. – № 6. – С. 14-16.

Тадіян, С.В. Інноваційний потенціал вектора «буттєве-соціально-нормативне» в управлінні формуванням індивідуальної професійної свідомості психологів в системі підготовки ІПО [Текст] / С.В. Тадіян // Управління школою. – 2007. – № 19/21. – С. 10-11.

Тарасова, О.И. Беседа о П. Флоренского и М. Маклюэна об иллюзионизме сознания, услышаная и записанная корреспондентом журнала [Текст] / О.И. Тарасова // Человек. – 2005. – № 4. – С. 13-26.

Хотинец, В.Ю. Формирование этнического самосознания студентов в процессе обучения в вузе [Текст] / В.Ю. Хотинец // Вопросы психологии. – 1998. – № 3. – С. 31-43.

Якобсон, С.Г. Становление ранних форм самосознания детей [Текст] / С.Г. Якобсон, Л.Р. Адилова // Вопросы психологии. – 2009. – № 1. – С. 12-21.

Яременко, Н. Народознавчі елементи як засіб формування національної самосвідомості учнів на уроках української літератури [Текст] / Н. Яременко // Рідна школа. – 2006. – № 10. – С. 30-32.

8. Усвідомлення необхідності самоаналізу

Терлецька, Л.Г. Технологія самоаналізу [Текст] / Л.Г. Терлецька. – К.: Главник, 2005. – 94 с. – (Психологічний інструментарій).

Хорни, К. Самоанализ. Психология женщины. Новые пути в психоанализе [Текст] : пер. с англ. / К. Хорни. – СПб.: Питер, 2002. – 473 с. – (Мастера психологии).

***

Ісаєва, Г.М. Навчання вчителів самоаналізу педагогічної діяльності [Текст] / Г.М. Ісаєва // Педагогіка : респ. наук.-метод. зб. – К.: Рад. школа, 1991. – Вип. 30. – С. 37-42.

Лісовенко, Г.В. До методики самоаналізу особистісно орієнтованого уроку [Текст] / Г.В. Лісовенко // Управління школою. – 2007. – № 19/21. – С. 48-50.

Лісовенко, Г.В. Самоаналіз уроку як засіб підвищення ефективності професійної діяльності вчителя [Текст] / Г.В. Лісовенко // Управління школою. – 2006. – № 22/24, серпень. – С. 50-53.

Михайлова, І.В. Роль самоанализа в профессиональном самоопределении учащихся старших классов [Текст] / И.В. Михайлова // Новые исследования в психологии : [сборник статей]. – М.: Педагогика, 1976. – № 1 (14). – С. 85-87.

Пасечнікова, Л. Розвиток у керівника ЗНЗ вмінь самоаналізу результатів управлінської діяльності [Текст] / Л. Пасечнікова // Директор школи. – 2005. – № 31/32. – С. 3-25.

Пеньковська, Н. Розвиток здатності до самоаналізу у процесі особистісного становлення молодшого школяра [Текст] / Н. Пеньковська // Психологія і суспільство. – 2006. – № 1. – С. 113-120.

9. Самоконтроль в житті та діяльності людини

Боришевський, М.Й. Виховання самоконтролю в поведінці початкових класів [Текст] / М.Й. Боришевський. – К.: Рад. школа, 1980. – 143 с. : іл.

Співак, В.І. самоконтролю студентів в процесі засвоєння іноземної мови [Текст] : автореферат / В.І. Співак. – К.: [б. в.], 1997. – 16 с.

***

Белікова, Р. Учнівські самоконтроль і самооцінка знань [Текст] / Р. Белікова // Завуч. – 2009. – № 5, лютий. – С. 5-7.

Григорьев, С.А. Самоконтроль в деятельности учителя [сельской начальной школы] [Текст] / С.А. Григорьев // Советская педагогика. – 1986. – № 3. – С. 31-33.

Гусак, Г. Самоконтроль у навчанні іноземних мов [Текст] / Г. Гусак, З. Циганок // Рідна школа. – 2002. – № 8/9. – С. 41-42.

Долинская, Л. Самоконтроль поведения подростков [Текст] / Л. Долинская // Народное образование. – 1976. – № 9. – С. 55-57.

Кряж, В.Н. Самоконтроль в процессе физического воспитания [Текст] / В.Н. Кряж // Физическая культура в школе. – 2008. – № 8. – С. 11-14.

Леонов, О. Контроль і самоконтроль за станом здоров'я у процесі занять фізичними вправами [Текст] / О. Леонов // Початкова школа. – 2009. – № 5. – С. 59-62.

Матвієнко, Ю.О. Особливості самоконтролю навчання студентів економічних спеціальностей [Текст] / Ю.О. Матвієнко // Нові технології навчання : науково-методичний збірник / [ред. кол.: О.П. Гребельник та ін.]. – 1986. – Вип. 53. – С. 64-69.

Никифоров, Г.С. Самоконтроль в обучении английскому языку [Текст] / Г.С. Никифоров // Иностранные языки в школе. – 2005. – № 7. – С. 48-52.

Никифоров, Г.С. Теоретические вопросы самоконтроля [Текст] / Г.С. Никифоров // Психологический журнал. – 1985. – Т. 6, № 5. – С. 19-31.

Нікуліна, О.Д. Організація самостійної роботи учнів з установою на самоконтроль [Текст] / О.Д. Нікуліна // Педагогіка : респ. наук.-метод. зб. – К.: Рад. школа. – Вип. 23. – С. 80-83.

Паринова, Г. Тест и уровни [Текст] : [готовність к самоконтролю] / Г. Паринова // Директор школи. – 2001. – № 8. – С. 30-33.

Побірченко, Н.А. Знати кожного вихованця [Текст] : 5-те заняття : Самоконтроль, його виховання і самовиховання : класному керівникові / Н.А. Побірченко, Л.Г. Подоляк // Радянська школа. – 1989. – № 9. – С. 48-50.

Попович, І. Про самоконтроль і самооцінку знань [Текст] / І. Попович // Дивослово. – 2000. – № 9. – С. 38-39.

Серікова, Ж.В. Управління розвитком самоконтролю учнів [Текст] / Ж.В. Серікова // Управління школою. – 2004. – № 14, травень. – С. 15-18.

Соснина, Г.М. Самосознание и самооценка подростка [Текст] / Г.М. Соснина // Начальная школа. – 1978. – № 12. – С. 26-29.

Чупина, Н.И. Задания, кроссворды для контроля и самоконтроля знаний по анатомии, физиологии и гигиене человека [Текст] / Н.И. Чупина, А.И. Чупин // Биология. – 2005. – № 6. – С. 30.

10. Я-концепція, Я-образ: психологічний портрет особистості

Андрійчук, І.П. Формування позитивної Я-концепції особистості майбутніх практичних психологів у процесі професійної підготовки [Текст] : автореф. дис. ... канд. психол. наук / І.П. Андрійчук. – К., 2003. – 20 с.

Бернс, Р. Развитие Я-концепции и воспитание [Текст] : пер. с англ. / Р. Бернс. – М.: Прогресс, 1986. – 422 с.

Бушай, І.М. Психологічні особливості розвитку "Я-образу" акцентуєваних підлітків [Текст] : автореф. дис. / І.М. Бушай. – К.: НПУ, 2000. – 19 с.

Говорун, І.В. Соціалізація статі як фактор розвитку Я-концепції [Текст] : автореф. дис. ... / І.В. Говорун. – К., 2002. – 35 с.

Гошовський, Я.О. Становлення образу «Я» в підлітків школи-інтернату в умовах депривації батьківського впливу [Текст] : автореф. дис. ... канд. психол. наук / Я.О. Гошовський. – К., 1995. – 24 с.

Джампольский, Д. Как обрести внутреннее равновесие и оздоровить свои отношения окружающими : мини-курс [Текст] : разговор с учителем / Д. Джампольский. – М.: Просвещение, 1990. – 48 с.

Как построить свое "Я" [Текст]. – М., 1991. – 136 с.

Козлов, Н.И. Формула личности [Текст] / Н.И. Козлов. – СПб.: Питер, 2000. – 368 с. – (Серия «Мастера психологии»).

Кузикова, С.Б. Коррекция Я-концепции как условие преодоления конфликтности у подростков [Текст] / С.Б. Кузикова. – Сумы : СумГПУ, 1999. – 28 с.

Кузікова, С.Б. Корекція Я-концепції як умова подолання конфліктності у підлітків [Текст] : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / С.Б. Кузікова. – К., 2000. – 20 с.

Михайлов, Ф.Т. Загадка человеческого Я [Текст]. – Изд. 2-е / Ф.Т. Михайлов. – М.: Политиздат, 1976. – 287 с.

Моляко, Р.В. Образ фізичного Я: становлення та деформації у пацієнтів з косметичними вадами [Текст] : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.04 / Р.В. Моляко ; НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К., 2006. – 20 с.

Мольц, М. Я – это Я, или Как стать счастливым [Текст] : пер. с англ. / М. Мольц. – СПб.: Лениздат, 1992. – 192 с.

Островська, К.О. Взаємозв'язок образу "Я", самооцінки і ціннісних орієнтацій молодших школярів [Текст] : автореф. дис. ... канд. психол. наук / К.О. Островська. – К., 2003. – 20 с.

Співак, Л.М. Формування "Я-концепції" молодших школярів з труднощами у навчанні [Текст] : автореферат / Л.М. Співак. – К.: [б. в.], 2000. – 20 с.

Титаренко, Т.Т. Я – знакомый и незнакомый [Текст] / Т.Т. Титаренко. – К.: Рад. школа, 1991. – 240 с.

Хьелл, Л. Теория личности [Текст] / Л. Хьелл, Д. Зиглер. – СПб.: Питер, 2000. – 608 с. – (Мастера психологии).

Юрченко, В.І. Формування "Я-концепція" майбутнього вчителя в умовах педагогічного училища [Текст] : автореферат. дис. ... канд. психол. наук / В.І. Юрченко. – К.: [б. в.], 1997. – 24 с.

***

Андрійчук, І.П. Дослідження особливостей Я-концепції майбутніх практичних психологів [Текст] / І.П. Андрійчук // Практична психологія та соціальна робота. – 2001. – № 8. – С. 11-13.

Анцыферова, Л.И. Гуманистически-экзистенциальный подход к мудрости: способы постижения истинного Я и призвания человека [Текст] / Л.И. Анцыферова // Психологический журнал. – 2005. – Т. 26, №3. – С. 5-14.

Артюхова, И.С. «Я» и окружающий мир : занятия с подростками : [страница психолога] / И.С. Артюхова // Биология в школе. – 2001. – № 2. – С. 17-20.

Бамбурак, Н. Позитивне збагачення Я-концепції особистості у контексті інноваційного освітнього довкілля [Текст] / Н. Бамбурак // Психологія і суспільство. – 2007. – № 2. – С. 16-24.

Басюк, О.Б. Залежність "Образу Я" від значущих інших як складова невротичності в юнацькому віці [Текст] / О.Б. Басюк // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 11. – С. 12-15.

Бех, І. Звернення до ціннісно найвразливіших компонентів образу «Я» вихованця [Текст]: [із книги «100 ключів виховного успіху»] / І. Бех // Шкільний світ. – 2009. – № 21/23, червень. – С. 9-10.

Бех, І. Позиції «Я-сильний» і «Я-слабкий» у поведінці вихованця [Текст]: [із книги «100 ключів виховного успіху»] / І. Бех // Шкільний світ. – 2009. – № 21/23, червень. – С. 79-80.

Бех, І. Розвивальний ефект присутності значущої особистості в образі «Я» вихованця [Текст]: [із книги «100 ключів виховного успіху»] / І. Бех // Шкільний світ. – 2009. – № 21/23, червень. – С. 86-87.

Битянова, М. Развитие "Я-концепции" и воспитание Роберта Бернса [Текст] / М. Битянова // Школьный психолог. – 2002. – № 12, март. – С. 8.

Вакула, Ю.М. Позитивна Я-концепція «Учитель – учень» з професійної точки зору [Текст] / Ю.М. Вакула // Фізика в школах України. – 2009. – № 1. – С. 12-13.

Васина, Е.Н. Отраженное "Я" и новый прием самопознания у детей [Текст] / Е.Н. Васина // Журнал прикладной психологии. – 2006. – № 5. – С. 45-51.

Гаркавенко, Л. Формування образу «Я» [Текст] : [методика дослідження формування образу статевої ідентифікації «Я-хлопчик» / «Я-дівчинка» у дітей 9–10 років] / Л. Гаркавенко // Психолог. – 2003. – № 33, вересень. – С. 15-17.

Гуменюк, О. Авторська програма курсу «Психологія Я-концепції» [Текст] / О. Гуменюк // Психологія і суспільство. – 2004. – № 1. – С. 119-125.

Гуменюк, О. Структурно-функціональна модель глобальної Я-концепції в науковому підході Роберта Бернса [Текст] : складові психологічної самоорганізації у сфері самосвідомості людини / О. Гуменюк // Психолог. – 2005. – № 13, квітень. – С. 3-8.

Гуменюк, О. Соціальний формат розвитку «Я-концепції» [Текст] / О. Гуменюк // Психологія і суспільство. – 2004. – № 3. – С. 82-90.

Гусев, В.А. Система формирования профессионально важных личностных качеств будущего педагога на основе "Я-концепции" [Текст] / В.А. Гусев // Журнал прикладной психологии. – 2006. – № 1. – С. 106-110.

Дубровина, О.В. Структурно-содержательные характеристики «Я-концепции» личности с виртуальной аддикцией [Текст] / О.В. Дубровина // Педагогическое образование и наука. – 2009. – № 1. – С. 86-88.

Егоров, И.В. Развитие «Я-концепции» у детей младшего школьного возраста [Текст] / И.В. Егоров // Начальная школа. – 2002. – № 3. – С. 17-25.

Єрґієва, Л.В. Проект «Я – лідер!» [Текст] : [робота психологічної служби в економіко-правовому ліцеї] / Л.В. Єрґієва // Обдарована дитина. – 2006. – № 5. – С. 15-16.

Жук, Н. Казкотерапія як спосіб формування «Я» молодшого школяра [Текст] / Н. Жук // Рідна школа. – 2006. – № 6. – С. 35-53.

Зубкова, І.Ю. Психологічні особливості Я-образу вчителя-професіонала за структурними компонентами цілісної моделі [Текст] / І.Ю. Зубкова // Практична психологія та соціальна робота. – 2003. – № 5. – С. 4-11.

Зубкова, І.Ю. Я-образ для мене та інших : [пізнавальна діяльність] [Текст] / І.Ю. Зубкова // Практична психологія та соціальна робота. – 1999. – № 3. – С. 43-44.

Ісакова, О. Якою повинна бути людина, щоб її «Я» не загубилося серед мільйонів інших? [Текст] / О. Ісакова // Українська мова та література. – 2002. – № 13, квітень. – С. 20-21.

Калаш, О.В. Самосвідомість і образ "Я" [Текст] / О.В. Калаш // Виховна робота в школі. – 2009. – № 6, червень. – С. 50-51.

Клопота, Є. Соціально-психологічні особливості "Я-образу" у людей з вадами зору [Текст] / Є. Клопота // Дефектологія. – 2007. – № 2. – С. 43-46.

Костюченко, О.В. Формування позитивного "Я-образу" учнів [Текст] / О.В. Костюченко // Обдарована дитина. – 2005. – № 6. – С. 35-46.

Крупка, М. " Я" та "Інший": простір інтимності в романі Софії Андрухович "Сьомга" [Текст] / М. Крупка // Слово і час. – 2008. – № 8. – С. 40-47.

Литвицька, Л. Позитивна "Я-концепція" керівника [Текст] / Л. Литвицька // Управління освітою. – 2005. – № 7, квітень. – С. 7.

Ложкин, Г. Феномен телесности в Я-структуре старшеклассников и содержания их жизненных проектов [Текст] / Г. Ложкин, А. Рождественский // Психологический журнал. – 2004. – № 2. – С. 27-34.

Лукова, С.В. Семінар-практикум «Формування "Я-концепції" особистості у навчально-виховному процесі [Текст] / С.В. Лукова, С.Э. Пасько // Управління школою. – 2004. – № 5, квітень. – С. 22-29.

Малик, Н. Формування позитивної "Я-концепції" учнів та мовленнєвої компетенції на уроках іноземної мови [Текст] / Н. Малик // Le francais. – 2008. – № 20. – С. 17-19.

Матвієнко, П. Позитивна «Я-концепція» вчителя [Текст] / П. Матвієнко // Завуч. 2003. – № 10. – С. 6-8.

Мирнінко, І.Г. Механізм проектування майбутнього [Текст] : [дослідження психологічних складових "Я-концепції учнів"] / І.Г. Мирнінко // Психологічна газета. – 2008. – № 6, березень. – С. 16-30.

Москаленко, С.В. Особенности становления образа "Я-профессионал" у студентов в процессе обучения в вузе [Текст] / С.В. Москаленко, Т.К. Поддубна // Журнал прикладной психологии. – 2006. – № 4. – С. 45-52.

Мухамедьяров, Н.Н. Образ фізичного Я-особистості як складова її Я-концепції [Текст] / Н.Н. Мухамедьяров // Педагогіка і психологія. – 2006. – № 1. – С. 84-90.

Нагорна, І.І. Діагностика Я-концепції: адаптація тесту "Тенесійська Шкала Я-Концепції" [Текст] / І.І. Нагорна, О.П. Кисляк // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 12. – С. 55-58.

Окушко, Т. "Я як Я, Я та інші, Я та суспільство" [Текст] : комплексна освітня програма для творчого об'єднання старшокласників у позашкільному навчальному закладі "Університет юного психолога" / Т. Окушко, В. Мацулевич // Шкільний світ. – 2005. – № 44, листопад. – С. 11-22.

Орлов, Л.Б. Личность и сущность: внешнее и внутреннее Я человека [Текст] / Л.Б. Орлов // Вопросы психологии. – 1995. – № 2. – С. 5-18.

Переверзева, Л.М. Формирование позитивной "Я-концепции" у обучающихся через интеграцию междисциплинарной программы "Здоровье" в УВП современной школы [Текст] / Л.М. Переверзева // Школа здоровья. – 2006. – № 2. – С. 44-54.

Подмазін, С. Інтегральна концепція особистості [Текст] / С. Подмазін // Завуч. – 2002. – № 5, лютий. – С. 3-4.

Рак, Л. Я – ребенок, Я – личность : классный час [Текст] / Л. Рак // Позакласний час. – 2002. – № 18, вересень. – (Вкладка).

Рибалка, В. Концепції особистості у вітчизняній психології [Текст] / В. Рибалка // Психолог. – 2003. – № 4, січень. – С. 1-20.

Сапогова, Е. Взгляд на взрослость: психологический дивертисмент [Текст] / Е. Сапогова // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. – 2005. – № 7/8. – С. 25-32.

Сычевич, И.В. Особенности представлений о себе и значимых других у младших школьников с ЗПР в разных условиях обучения [Текст] / И.В. Сычевич // Дефектология. – 2008. – № 3. – С. 31-39.

Соловьев, О.В. Человеческое Я в "просвете" физического закона [Текст] / О.В. Соловьев // Вопросы философии. – 2008. – № 11. – С. 52-64.

Титаренко, Т.М. О личности – с любовью [Текст] : [концепции личности] / Т.М. Титаренко // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 12. – С. 51-55.

Тищенко, В.А. Урок информатики: рефлексия и конструирование "образа-Я" [Текст] / В.А. Тищенко // Информатика и образование. – 2008. – № 2. – С. 108-110.

Ткачук, С. Психологічний аналіз самотворення позитивної «Я-концепції» [Текст] / С. Ткачук // Психологія і суспільство. – 2003. – № 3. – С. 107-114.

Удудяк, С.І. Корекційно-розвивальна програма "Створи самого себе" [Текст] : [блок 2] / С.І. Удудяк // Психологічна газета. – 2009. – № 3, лютий. – С. 3-9.

Федорінов, Д. Формування Я-концепції в юнацькому віці [Текст] / Д. Федорінов // Психолог. – 2006. – № 10, березень. – С. 5-8.

Філіппова, І.Ю. Вчити вчителя. Психолого-педагогічне навчання як спосіб корекції Я-образу вчителя [Текст] / І.Ю. Філіппова // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 4. – С. 12-19.

Шебанова, С.Г. Анализ «образа-Я» в исследовании феномена агрессии у студентов [Текст] / С.Г. Шебанова // Практична психологія та соціальна робота. – 1999. – № 1. – С. 31-35.

Юрченко, В. Формування «образу-Я» особистості : етнопсихологічний аспект [Текст] / В. Юрченко // Освіта і управління. – 1999. – № 1. – С. 93-102.

11. Можливості саморегуляції

Безверхий, О.С. Развитие моральной саморегуляции у младшему школьному віці [Текст] : автореф. дис ... / О.С. Безверхий ; Вінницький держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. – Вінниця, 2001. – 19 с.

Боришевский, М.И. Развитие саморегуляции поведения школьников [Текст] : диссертация / М.И. Боришевский. – К., 1992. – 77 с.

Ілійчук, В.І. Саморегуляція підлітків у подоланні конфліктної поведінки [Текст] : автореферат дис. ... / В.І. Ілійчук. – К., 1996. – 24 с.

Кириченко, Т.В. Психологічні механізми саморегуляції поведінки підлітків [Текст] : автореф. дис ... / Т.В. Кириченко. – К.: НПУ, 2001. – 20 с.

Лазарев, С.Н. Диагностика кармы [Текст]. Кн. 1 : Система полевой саморегуляции / С.Н. Лазарев. – СПб.: АО «Сфера», 1994. – 155 с.

Мілютіна, К. Самодопомога [Текст] : практикум для психолога / К. Мілютіна. – К.: Шкільний світ, 2007. – 127 с. – (Бібліотека "Шкільного світу").

Миславский, Ю.А. Саморегуляция и активность личности в юношеском возрасте [Текст] / Ю.А. Миславский ; АПН СССР, Научно-исследовательский институт общей и педагогической психологии. – М.: Педагогика, 1991. – 152 с.

Напреенко, А.К. Психическая саморегуляция [Текст] / А.К. Напреенко, К.А. Петров. – К.: Здоров'я, 1995. – 234 с.

Ніколаєнко, О.С. Розвиток комунікативної саморегуляції майбутнього вчителя [Текст] : автореф. дис. ... канд. психолог. наук : 19.00.07 / О.С. Ніколаєнко ; НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К., 2008. – 20 с.

Тетерук, С.П. Формування механізмів саморегуляції студентів в іншомовному просторі [Текст] : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / С.П. Тетерук ; НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К., 2006. – 21 с.

***

Арсеенко, Е.А. Повышение эффективности учебно-тренировочного процесса юных гимнасток с использованием методов саморегуляции [Текст] / Е.А. Арсеенко // Теория и практика физической культуры. – 2007. – № 9. – С. 11-14.

Бех, І. Самозадоволеність вихованця: необхідність запобігання [Текст]: [із книги «100 ключів виховного успіху»] / І. Бех // Шкільний світ. – 2009. – № 21/23, червень. – С. 89-90.

Боришевский, М.И. Саморегуляция поведения школьников [Текст] / М.И. Боришевский // Советская педагогика. – 1991. – № 3. – С. 63-67.

Борова, Т. Саморегуляція процесу засвоєння знань учнями [Текст] / Т. Борова // Рідна школа. – 2000. – № 1. – С. 60-61.

Волошина, О. По раскалённым углям к здоровью и к успеху : возможности саморегуляции организма [Текст] / О. Волошина // АИФ. Здоровье. – 2009. – № 5. – С. 8.

Грибенюк, Г.С. Мотивы в структуре саморегуляції суб'єкта [Текст] / Г.С. Грибенюк // Педагогіка і психологія. – 2005. – № 2. – С. 98-105.

Грибенюк, Г.С. Розвиток спроможності спеціаліста до саморегуляції [Текст] / Г.С. Грибенюк // Педагогіка і психологія. – 2005. – № 3. – С. 89-97.

Гриньова, М. Саморегуляція та психічне самовигорання вчителя [Текст] / М. Гриньова // Управління освітою. – 2008. – № 22, серпень. – С. 20-24.

Гройсман, А.Л. Самовнушение и психическая саморегуляция [Текст] / А.Л. Гройсман // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 7. – С. 27-37.

Емельянов, А. Биологические сигнальные поля – ведущий фактор в саморегуляции природных обществ [Текст] / А. Емельянов // Наука и жизнь. – 2009. – № 1. – С. 106-109.

Зінченко, О. Тренінг емоційної саморегуляції студентів музичного училища [Текст] / О. Зінченко // Післядипломна освіта в Україні. – 2009. – № 1. – С. 20-26.

Конопкин, О.А. О формировании субъективного эталона как функционального звена системы саморегуляции деятельности [Текст] / О.А. Конопкин // Вопросы психологии. – 1983. – № 6. – С. 109-114.

Конопкин, О.А. Осознанная саморегуляция как критерий субъективности [Текст] / О.А. Конопкин // Вопросы психологии. – 2008. – № 3. – С. 22-34.

Коняева, А.П. Типи самотності і можлива їх самотерапія [Текст] / А.П. Коняева, Т.М. Титова // Рад. школа – 1991. – № 4. – С. 94-95. – (Поч. № 1).

Копылов, Ю.А. На уроках элементы психорегуляции [Текст] / Ю.А. Копылов // Физическая культура в школе. – 1995. – № 3. – С. 32-34.

Линде, Н.Д. Новые методы саморегуляции [Текст] / Н.Д. Линде // Журнал практического психолога. – 2005. – № 1. – С. 81-99.

Мар'яненко, Л. Типи саморегуляції пізнавальної активності розумово обдарованих школярів-підлітків [Текст] : розробка діагностичного обстеження / Л. Мар'яненко // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2009. – № 3. – С. 55-64.

Мар'яненко, Л.В. Особливості саморегуляції пізнавальної діяльності розумово обдарованих підлітків [Текст] / Л.В. Мар'яненко // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 10. – С. 79-80.

Мисловский, Ю.А. Саморегуляция и творческая активность личности [Текст] / Ю.А. Мисловский // Вопросы психологии. – 1988. – № 3. – С. 71-78.

Моросанова, В.И. Индивидуальная саморегуляция и характер человека [Текст] / В.И. Моросанова // Вопросы психологии. – 2007. – № 3. – С. 59-68.

Моросанова, В.И. Индивидуальные особенности и саморегуляция агрессивного поведения [Текст] / В.И. Моросанова, М.Д. Гаралёва // Вопросы психологии. – 2008. – № 3. – С. 45-55.

Моросанова, В.И. Акцентация характера и стиль саморегуляции у студентов [Текст] / В.И. Моросанова // Вопросы психологии. – 1997. – № 6. – С. 30-38.

Осницкий, А.К. Развитие саморегуляции на разных этапах профессионального становления [Текст] / А.К. Осницкий, Н.В. Бякова, С.В. Истомина // Вопросы психологии. – 2009. – № 1. – С. 3-11.

Роговик, Л. Саморегуляція у професійній діяльності вчителя [Текст] / Л. Роговик // Початкова школа. – 2004. – № 11. – С. 55-58.

Розов, В.І. Психотехнології адаптивної саморегуляції стресу [Текст] / В.І. Розов // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 8. – С. 24-28 ; № 11. – С. 17-22.

Самотаєва, Е. Дослідження особливостей саморегуляції в осіб з різним типом емоційності [Текст] / Е. Самотаєва // Психологія і суспільство. – 2005. – № 4. – С. 127-130.

Смирнов, Б.Н. Психологические механизмы эмоционально-волевой саморегуляции в спорте [Текст] / Б.Н. Смирнов // Вопросы психологии. – 1999. – № 12. – С. 28-33.

Федієнко, О. Синдром професійного вигорання [Текст] : про методи саморегуляції та техніку безпеки педагога / О. Федієнко // Шкільний світ. – 2005. – № 39, жовтень. – С. 4-6.

Чистякова, Г.Д. Развитие саморегуляции понимания в школьном возрасте [Текст] / Г.Д. Чистякова // Вопросы психологии. – 1988. – № 4. – С. 63-69.

11.1 Самонавіювання. Аутогенне тренування (аутотренінг)

Гладкова, С. Аутотренинг [Текст] : Антистрессовые методики / С. Гладкова. – Ростов н/Д.: Феникс, 2002. – 319с. – (Будь здоров!).

Петров, Н. Самсовнушение в древности и сегодня [Текст] : пер. с болг. / Н. Петров – М.: Прогресс, 1986. – 142 с.

***

Гройсман, А.Л. Самовнушение и психическая саморегуляция [Текст] / А.Л. Гройсман // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 7. – С. 27-37.

Гройсман, А.Л. Самонавіювання та психічна регуляція [Текст] / А.Л. Гройсман // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 11. – С. 39-48.

Сытин, Г. Приёмы самовнушения [Текст] / Г. Сытин // Воспитание школьников. – 1993. – № 2. – С. 39-41.

11.2 Самокорекція. Самовідновлення

Алексееенко, О. Домашнє завдання з фізичного виховання як програма самовідновлення здоров'я [Текст] / О. Алексееенко // Фізичне виховання в школі. – 2006. – № 6. – С. 7-49.

Борова, Т. Факторно-критеріальна модель самокорекції процесу засвоєння знань [Текст] / Т. Борова // Рідна школа. – 2004. – № 9. – С. 9-12.

Борова, Т. Шляхи формування вмінь самокорекції в учнів загальноосвітніх шкіл [Текст] / Т. Борова // Рідна школа. – 2003. – № 1. – С. 37-39.

12. Формування самооцінки

Євстаф'єва, К.О. Самооцінка студентів педучилища як фактор професійного самовизначення [Текст] : автореферат дис. ... / К.О. Євстаф'єва. – К., 1997. – 20 с.

Загурська, І.С. Розвиток самооцінки творчих здібностей у молодшому шкільному віці [Текст] : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / І.С. Загурська ; НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К., 2006. – 20 с.

Липкина, А.И. Критичность и самооценка в учебной деятельности [Текст] / А.И. Липкина, Л.А. Рыбак ; Академия педагогических наук СССР. – М.: Просвещение, 1968. – 142 с. – Библиогр.: с. 140-141.

Липкина, А.И. Самооценка школьника [Текст] / А.И. Липкина. – М.: Знание, 1976. – 64 с. : ил.

Мендиета, Алансо М. Взаимосвязь мотивации и критической самооценки знаний подростка как фактор стимуляции его познавательной активности [Текст] : автореф. дис. ... / А.М. Мендиета. – К., 1989. – 15 с.

Нарійчук, М.Д. Соціально-педагогічні умови становлення самооцінки особистісних моральних якостей студентів медучилища у позанавчальній діяльності [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук / М.Д. Нарійчук. – К., 2003. – 21 с.

Нгуен, Н.К. Формирование у студентов самооценки как системообразующего компонента их готовности к самовоспитанию (на материале вузов и техникумов СРВ) [Текст] : автореферативная диссертация / Н.К. Нгуен. – К.: КГУ, 1990. – 16 с.

Островська, К.О. Взаємозв'язок образу "Я", самооцінки і ціннісних орієнтацій молодших школярів [Текст] : автореф. дис. ... канд. психол. наук / К.О. Островська. – К., 2003. – 20 с.

Томан, І. Як удосконалювати самого себе [Текст] : [пер. с чеської]. – 2-ге вид., доповн. / І. Томан. – К.: Політвидав України, 1988. – 318, [1] с. : іл.

***

Андрущенко, Т.Ю. Психологические условия формирования самооценки в младшем школьном возрасте [Текст] / Т.Ю. Андрущенко // Вопросы психологии. – 1978. – № 4. – С. 147-152.

Архиреева, Т.В. Влияние родительского воспитания на самоотношение младшего школьника [Текст] / Т.В. Архиреева // Вопросы психологии. – 2006. – № 3. – С. 67-77.

Афоніна, Г.М. Адекватна самооцінка школяра – необхідна умова формування відповідального ставлення до навчання [Текст] / Г.М. Афоніна, Г.М. Земченкова // Радянська школа. – 1986. – № 11. – С. 17-21.

Байрамов, А.С. Самооценка, самокритика и нравственное совершенствование личности [Текст] / А.С. Байрамов // Вопросы психологии. – 1979. – № 5. – С. 34-39.

Бех, І. Самозадоволеність вихованця у методичному відображенні [Текст]: [із книги «100 ключів виховного успіху»] / І. Бех // Шкільний світ. – 2009. – № 21/23, червень. – С. 129-130.

Белікова, Р. Учнівські самоконтроль і самооцінка знань [Текст] / Р. Белікова // Завуч. – 2009. – № 5, лютий. – С. 5-7.

Боднар, О. Моніторинг та самооцінка освітнього середовища навчального закладу [Текст] / О. Боднар // Управління освітою. – 2006. – № 8, квітень. – С. 5-12.

Бороздина, Л.В. Особенности самооценки в позднем возрасте [Текст] / Л.В. Бороздина // Вестник Моск. ун-та. Сер. 14, Психология. – 1988. – № 1. – С. 23-40.

Бороздина, Л.В. Притязание и самооценка [Текст] / Л.В. Бороздина // Вестник Моск. ун-та. Сер. 14, Психология. – 1986. – № 3. – С. 21-30. – Библиогр.: с. 29-30.

Бороздина, Л.В. Самооценка в первой зрелости [Текст] / Л.В. Бороздина // Вестник Моск. ун-та. Сер. 14, Психология. – 1990. – № 2. – С. 24-38.

Бороздина, Л.В. Что такое самооценка? [Текст] / Л.В. Бороздина // Психологический журнал. – 1992. – Т. 13, № 4. – С. 99-100.

Вітюк, О.Ю. Міжособистісна атракція як основа рівня самооцінки особистості [Текст] / О.Ю. Вітюк // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 8. – С. 55-60.

Войтенко, Т. Формуємо самооцінку дитини [Текст] : лекція для батьків / Т. Войтенко // Початкова освіта. – 2009. – № 19, травень. – С. 30-31.

Вятскина, Л.В. Самооценка уровня правовой компетентности будущих учителей по физической культуре [Текст] / Л.В. Вятскина // Теория и практика физической культуры. – 2009. – № 9. – С. 89-92.

Галкина, Т.В. Методика изучения особенностей оценки и самооценки в ситуации прогнозирования достигаемых результатов [Текст] / Т.В. Галкина // Психологический журнал. – 1986. – Т. 7, № 2. – С. 149-152.

Дригус, М.Т. Взаємозалежність між самооцінкою і ставленням учнів до учбової діяльності [Текст] / М.Т. Дригус // Психологія : респ. наук.-метод. зб. – К.: Рад. школа, 1979. – Вип. 18. – С. 63-70.

Євстаф'єва, К.О. Методики оцінки і самооцінки адаптивних індивідуально-психологічних властивостей особистості [Текст] / К.О. Євстаф'єва // Радянська школа. – 1987. – № 1. – С. 21-23.

Єфімова, С. Самоконцепція та самооцінка особистості [Текст] / С. Єфімова // Відкритий урок. – 2009. – № 6. – С. 86-87.

Захарова, А. Самосознание и самооценка подростка [Текст] : беседы о развитии личности [школьника] / А. Захарова // Семья и школа. – 1979. – № 11 – С. 21-23

Захарова, А. Что такое самооценка и как она складывается в младшем школьном возрасте [Текст] / А. Захарова // Семья и школа. – 1979. – № 8. – С. 39-41.

Захарова, А.В. Структурно-динамическая модель самооценки [Текст] / А.В. Захарова // Вопросы психологии. – 1989. – № 1. – С. 5-14.

Зинько, Е.В. Соотношение характеристик самооценки и уровня притязаний [Текст] : [Ч. 1 : Самооценка и её параметры] / Е.В. Зинько // Психологический журнал. – 2006. – Т. 27, № 3. – С. 18-30.

Зинько, Е.В. Соотношение характеристик самооценки и уровня притязаний [Текст]. [Ч. 2 : Уровень притязаний и варианты его сочетаний с самооценкой] / Е.В. Зинько // Психологический журнал. – 2006. – Т. 27, № 4. – С. 15-25.

Зубченко, О.В. Взаємозв'язок самооцінки підлітків із їх соціометричним статусом у групі однолітків [Текст] / О.В. Зубченко // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 5. – С. 54-57.

Куликова, А.В. Самооценка познавательной деятельности учащихся с использованием методики портфолио [Текст] / А.В. Куликова // Информатика и образование. – 2009. – № 4. – С. 104-106.

Кухарська, В.Б. Формування в підлітків оцінки інших людей та самооцінки [Текст] / В.Б. Кухарська // Радянська школа. – 1989. – № 1. – С. 37-41.

Лаврук, К. Самооцінка та самопізнання – компоненти самовиховання особистості [Текст] / К. Лаврук // Освіта. Технікуми. Коледжі. – 2005. – № 2. – С. 73-74.

Максимова, Н.Ю. Оценочная деятельность учителя и формирование самооценки школьников [Текст] / Н.Ю. Максимова // Вопросы психологии. – 1983. – № 5. – С. 42-47.

Митина, Д.М. Значение самооценки учителя [Текст] / Д.М. Митина // Советская педагогика. – 1991. – № 1. – С. 90-93.

Мнакацаканян, Л.И. Опыт исследования проблемы самооценки старшеклассников [Текст] / Л.И. Мнакацаканян // Советская педагогика. – 1981. – № 11. – С. 77-82.

Москаленко, В.В. Скаутська група як фактор формування самооцінки [Текст] / В.В. Москаленко // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 7. – С. 7-9.

Пачавичюс, И.В. Эмоциональность и самооценка организации деятельности [Текст] / И.В. Пачавичюс // Вопросы психологии. – 1985. – № 4. – С. 134-139.

Пелагейченко, М. Роль і місце самооцінки учнів при організації творчих проєктів [Текст] / М. Пелагейченко, О. Ярмошук // Трудове навчання. – 2009. – № 7 (19), липень. – С. 3-6.

Попелюшко, Р.П. Програма корекції відхилень у розвитку самооцінки студентської молоді [Текст] / Р.П. Попелюшко // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 8. – С. 55-64.

Попович, І. Про самоконтроль і самооцінку знань [Текст] / І. Попович // Дивослово. – 2000. – № 9. – С. 38-39.

Прихожан, А. Оценивая себя [Текст] : [о развитии правильных форм самооценки у подростка : советы родителям] / А. Прихожан, Н. Толстых // Семья и школа. – 1986. – № 12. – С. 24-26.

Просандеева, Л. Дифференційно-діагностичні критерії порушення самоцінності дитини в процесі соціалізації [Текст] / Л. Просандеева // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2008. – № 5. – С. 75-80.

Розов, В.І. Методи оцінки та самооцінки стресових станів [Текст] / В.І. Розов // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 5. – С. 41-51.

Розов, В.І. Методики оцінки і самооцінки адаптивних індивідуально-психологічних властивостей особистості [Текст] / В.І. Розов // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 6. – С. 30-48.

Розов, Г.О. Взаємооцінки і самооцінки вчителя і учня [Текст] / Г.О. Розов // Рад. школа. – 1980. – № 12. – С. 36-39.

Самооценка и активность личности [Текст] // Социальные и психологические проблемы целевой интенсивной подготовки специалистов. – Л., 1989. – С. 65-74.

Сапожникова, Л.С. Самооцінка підлітків як фактор формування їх моральної поведінки [Текст] / Л.С. Сапожникова // Радянська школа. – 1975. – № 1. – С. 27-32.

Сидоров, К.Р. Самооценка, уровень притязаний и эффективность учебной деятельности старшеклассников [Текст] / К.Р. Сидоров // Вопросы психологии. – 2007. – № 3, май-июнь. – С. 149-157.

Сильвестру, А.И. К вопросу о развитии самооценки в дошкольном возрасте [Текст] / А.И. Сильвестру // Новые исследования в психологии. – М.: Педагогика, 1978. – № 2 (19). – С. 80-85.

Соколова, Е.Т. Влияние мотивационных конфликтов и когнитивной недифференцированности на устойчивость самооценки / Е.Т. Соколова, Е.О. Федотова ; послесловие С.Д. Смирнова // Вестн. Моск. ун-та. Сер. 14, Психология. – 1986. – № 1. – С. 20-27.

Туріщева, Л.В. Особливості вивчення самооцінки у школярів [Текст] // Історія та правознавство. – 2009. – № 14, травень. – С. 25-28.

Хоружий, С.М. Особливості самооцінки недисциплінованих підлітків [Текст] / С.М. Хоружий // Психологія : респ. наук.-метод. зб. – К.: Рад. школа, 1976. – Вип. 15. – С. 116-122.

Черемних, К. Вплив професійного самовизначення студентів на їхню самооцінку та ідентифікацію [Текст] / К. Черемних // Психологія і суспільство. – 2006. – № 1. – С. 127-133.

Черняева, В. Самооцінювання творчо обдарованих молодших школярів : психосемантичне дослідження [Текст] / В. Черняева // Психолог. – 2004. – № 16, квітень. – С. 9-12.

Шкурат, Л. Молодь в освітніх інноваціях : самореалізація вчителів та розвиток учнів [Текст] / Л. Шкурат // Рідна школа. – 2008. – № 3/4. – С. 50-52.

Юник, Ю. Адекватна самооцінка – складова саморегуляції інструментально-виконавської підготовки майбутніх вчителів музики [Текст] / Ю. Юник // Рідна школа. – 2007. – № 9. – С. 54-56.

Як формувати правильну самооцінку [Текст] : фрагменти [батьківських] зборів // Розкажіть онуку. – 2009. – № 9. – С. 15-17.

Якобсон, С.Г. Адекватная самооценка как условие нравственного воспитания дошкольников [Текст] / С.Г. Якобсон, Г.И. Морева // Вопросы психологии. – 1985. – № 3. – С. 55-61.

13. Самоорганізація,самостворення, самодосконалення: наука, практика, досвід

Куликова, Л.Н. Самосовершенствование коллектива старшекласників [Текст] : учебное пособие к спецкурсу / Л.Н. Куликова. – Хабаровск : Хабаровский педагогический институт, 1988. – 94 с.

Новаченко, Т.В. Формування педагогічної самоорганізації студентів педагогічних училищ [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук / Т.В. Новаченко. – Одеса, 2004. – 20 с.

Прокопова, О.С. Система професійного самовдосконалення вчителя хімії середньої школи [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук / О.С. Прокопова. – К., 2003. – 20 с.

Стивенс, Х. Приручи своих драконов [Текст] : обрати недостатки в достоинства : пер. с англ. / Х. Стивенс. – СПб.: Питер, 2002. – 471 с. – (Сам себе психолог).

Школа развития и самосовершенствования [Текст] : практический материал из опыта работы для руководителей школ, классных руководителей, воспитателей / [авт.-сост.: С. А. Свириденко, О.Л. Бененсон ; ответств. за выпуск: Л.В. Манюк, Н.А. Климова]. – К.: ІЗМН, 1997. – 48 с.

***

Арешенков, В.Ю. Педагогічна самоорганізація в умовах інформатизації суспільства [Текст] / В.Ю. Арешенков // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2007. – № 4. – С. 45-47.

Баженова, Л. Професійне самовдосконалення педагога [Текст] / Л. Баженова // Психолог. – 2002. – № 16, квітень. – С. 13-15.

Баженова, Л. Самовдосконалення вчителя [Текст] : [особистісно зорієнтований тренінг] / Л. Баженова // Психолог. – 2002. – № 4, січень. – С. 20-21.

Базилюк, Н. Самоосвіта педагогів [Текст] : самовдосконалення педагогів у навчально-виховному процесі / Н. Базилюк, Л. Ковтун // Все для вчителя. – 2008. – № 11. – (Вкладка).

Бевз, В. Синергетичні принципи в освіті. Нелінійність. Самоорганізація [Текст] / В. Бевз, Л. Величко, І. Сверчевська // Математика в школі. – 2008. – № 11/12. – С. 19-22.

Белухін, Д. Професійне самовдосконалення педагога [Текст] : [прийоми самовдосконалення вчителя] / Д. Белухін // Завуч. – 2002. – № 19, липень. – С. 15-18.

Бех, І. Почуття сорому в особистісному самовдосконаленні вихованця [Текст]: [із книги «100 ключів виховного успіху»] / І. Бех // Шкільний світ. – 2009. – № 21/23, червень. – С. 35-36.

Бех, І. Статусні відмінності вихованців як мотив опору особистісному вдосконаленню [Текст]: [із книги «100 ключів виховного успіху»] / І. Бех // Шкільний світ. – 2009. – № 21/23, червень. – С. 71-73.

Білецька, І. Життєве проектування як спосіб самопізнання, самостворення і самопрезентації особистості [Текст] / І. Білецька // Психолог. – 2007. – № 8, лютий. – С. 3-5.

Бойко, О.П. Партнерство школи, сім'ї та органів самоорганізації населення у справі соціалізації молоді [Текст] / О.П. Бойко // Педагогіка і психологія. – 2005. – № 2. – С. 25-33.

Гуменюк, О. Структурно-функціональна модель глобальної Я-концепції в науковому підході Роберта Бернса [Текст] : складові психологічної самоорганізації у сфері самосвідомості людини / О. Гуменюк // Психолог. – 2005. – № 13, квітень. – С. 3-8.

Гуменюк, О. Ціннісно-індивідуальний самовплив у структурі модульно-розвивальних взаємостосунків [Текст] / О. Гуменюк // Психологія і суспільство. – 2003. – № 3, квітень. – С. 78-97.

Дерев'янкін, Н. Вектор руху – жива гуманістична етика [Текст] : сучасна школа й проблеми освоєння життєвих та соціальних ролей / Н. Дерев'янкін // Управління освітою. – 2007. – № 21, листопад. – (Вкладка).

Д'ячков, П. Професійна відповідальність майбутнього майстра виробничого навчання та готовність до самовдосконалення [Текст] / П. Д'ячков, З. Турянська // Професійно-технічна освіта. – 2009. – № 2. – С. 43-44.

Дяченко, Г. Знання про суспільство – невід'ємна складова самоорганізації особистості [Текст] / Г. Дяченко // Рідна школа. – 2002. – № 10. – С. 62.

Засядько, І. Методичне забезпечення умов самоорганізації навчальної діяльності учнів [Текст] / І. Засядько // Фізика та астрономія в школі. – 2005. – № 5. – С. 17-18.

Зінов'єва, Т. Формування ключових компетентностей учнів [Текст] : [формування самоорганізації, самоуправління, незалежності, цілеспрямованості в учнів] / Т. Зінов'єва // Директор школи. – 2005. – № 42, листопад. – С. 19-21 ; № 43, листопад. – С. 24-26.

Зорина, Л.Я. Отражение идей самоорганизации в содержании образования [Текст] / Л.Я. Зорина // Педагогика. – 1996. – № 4. – С. 105-110.

Зубок, Ю.А. Самоорганізація в проявленнях молодіжного екстремізму [Текст] / Ю.А. Зубок, В.И. Чупрунов // СОЦИС. – 2009. – № 1. – С. 78-88.

Іванов, Д.В. "Человек борющийся" как идея самосовершенствования личности: теоретические и прикладные вопросы [Текст] / Д.В. Иванов // Журнал прикладной психологии. – 2006. – № 4. – С. 25-34.

Идея развития и самосовершенствования [Текст] // Школа развития и самосовершенствования [Текст] : практический материал из опыта работы для руководителей школ, классных руководителей, воспитателей / [авт.-сост.: С.А. Свириденко, О.Л. Бененсон ; ответств. за выпуск : Л.В. Манюк, Н.А. Климова]. – К.: ІЗМН, 1997. – С. 16-18.

Іванова, І.В. Авторська програма факультативного курсу з психології для учнів 9–11 кл. "Основи самовдосконалення" [Текст] / І.В. Іванова // Виховна робота в школі. – 2005. – № 7, липень. – С. 27-36.

Клепко, С. Компетентність як основа успіху і самовдосконалення [Текст] / С. Клепко // Управління освітою. – 2005. – № 10, травень. – С. 5.

Концепція самоорганізації розвитку особистості учня у навчально-виховному процесі [Текст] / М.О. Аверін, Т.А. Аверіна, Ю.П. Болотін [та ін.]. // Рідна школа. – 1993. – № 8. – С. 53-60.

Корчага, А. Від творчості до самотворення [Текст] / А. Корчага // Директор школи. – 2009. – № 27, липень. – С. 8-15.

Майборода, І.А. Формування зацікавленості до самовдосконалення учнів за умов диференційованого оцінювання [Текст] / І.А. Майборода // Фізичне виховання в школах України. – 2009. – № 3, березень. – С. 28-31.

Максименко, С.Д. Теоретичні проблеми самоздійснення особистості [Текст] / С.Д. Максименко // Педагогіка і психологія. – 2008. – № 1. – С. 47-56.

Матвіїшина, Т. Розвиток фізичних якостей як складова особистісного вдосконалення учнів [Текст] / Т. Матвіїшина // Фізичне виховання в школі. – 2009. – № 1. – С. 37-41.

Міщенко, Н. Нейролінгвістичне програмування ... шарлатанство і потреба самовдосконалення [Текст] / Н. Міщенко // Науковий світ. – 2006. – № 11. – С. 16-18.

Морозова Т.Б. Роль соціального педагога в самосовершенствованні фізического розвитку близнецов-подростков в системі додаткового освіти [Текст] / Т.Б. Морозова // Фізическа культура: виховання, освіта, тренінг. – 2008. – № 6. – С. 61-63.

Мусієнко, Н. Українське шкільництво [Текст] : досвід самоорганізації / Н. Мусієнко // Рідна школа. – 2004. – № 7/8. – С. 69-71.

Попова, О.Л. Програма саморозвитку і самовдосконалення підлітків [Текст] : корекційно-розвиваюча програма / О.Л. Попова // Психологічна газета. – 2005. – № 10, травень. – С. 10-31.

Порус, В.Н. Являється ли наука самоорганізуючої системою [Текст] / В.Н. Порус // Вопросы философии. – 2006. – № 1, январь. – С. 95-108.

Работа учителя над собой [Текст] // Львов, Ю.Л. Теоретическая лаборатория учителя / Л. Ю. Львов. – М., 1980. – С. 58-139.

Самоорганізація особистості [Текст] : програма спецкурсу / І. Самукова // Завуч. – 2008. – № 3, січень. – С. 9-10.

Страцинська, І. Ціннісні орієнтири самовдосконалення людини [Текст] / І. Страцинська // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2008. – № 3. – С. 52-56.

Телендій, В. До оновленої школи : деякі аспекти управління процесом самовдосконалення педагогів [Текст] / В. Телендій // Директор школи. – 2003. – № 47, грудень. – С. 13-14.

Удовиченко, І. Формування класного колективу шляхом економічного самовиховання // Географія та основи економіки в школі. – 2001. – № 5. – С. 18-22.

Фатюшин, Ю. Теоретичні основи формування потреби у фізичному самовдосконаленні студентів в умовах дозвілля [Текст] / Ю. Фатюшин // Рідна школа. – 2007. – № 9. – С. 37-40.

Шалда, Т. Ростимо, виховуємо, віримо! [Текст] : [шлях до особистісного самовдосконалення дитини] / Т. Шалда, І. Пліш // Завуч. – 2008. – № 16, червень. – С. 19-22.

Шкурат, Л. Молодь в освітніх інноваціях : самореалізація вчителів та розвиток учнів [Текст] / Л. Шкурат // Рідна школа. – 2008. – № 3/4. – С. 50-52.

Шкуропат, Л. Розвиток самодостатньої особистості через впровадження проектних технологій [Текст] : [розвиток потреб в спілкуванні, співпраці, самопізнанні, самовдосконаленні, самореалізації...] / Л. Шкуропат // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2005. – № 5/6. – С. 65-68.

13.1 Самовиховання учнів та студентів

Алякринский, В.С. Беседы о самовоспитании [Текст] – 2-е изд., доп., перераб. / В.С. Алякринский. – М.: Знание, 1977. – 176 с.

Гришин, Д.М. Руководство самовоспитанием школьников [Текст] : в помощь классному руководителю и воспитателю / Д.М. Гришин, Я.И. Колдунов. – Изд. 2-е, перераб. – М.: Просвещение, 1975. – 176 с.

Елканов, С.Б. Основы профессионального самовоспитания будущего учителя [Текст] : учебное пособие для студ. пед. ин-тов / С.Б. Елканов. – М.: Просвещение, 1989. – 189 с.

Ковалев, А.Г. Самовоспитания школьников [Текст] / А.Г. Ковалев. – М.: Просвещение, 1967. – 159 с.

Куликова, Л.Н. Педагогические основы самовоспитания ученического коллектива старшеклассников [Текст] / Л.Н. Куликова. – Владивосток : Изд-во Дальневосточного ун-та, 1989. – 150 с.

Методология и методика исследования проблем самовоспитания. – Рязань, 1978. – 144 с. – (М-во просвещения РСФСР).

Орлов, Ю.М. Самопознание и самовоспитание характера [Текст] : беседы психолога со старшеклассниками : книга для учащихся / М.Ю. Орлов. – М.: Просвещение, 1987. – 224 с.

Рувинский, Л.И. Самовоспитание чувств, интеллекта, воли [Текст] / Л.И. Рувинский. – М.: Знание, 1983. – 160 с.

Рувинский, Л.И. Самовоспитание школьников [Текст] : в помощь студенту-заочнику / Л.И. Рувинский. – М.: Просвещение, 1968. – 46 с.

Самовиховання педагогічної творчості в процесі вузівського становлення [Текст] : методичні вказівки для студентів пед. вузів / упоряд. Н. Кічук. – К.: КДПІ, 1991. – 24 с.

Сепчева, З.С. Педагогическое руководство самовоспитанием студентов педагогических вузов [Текст] : специальность «Теория и история педагогики» : автореферат дис ... / З.С. Сепчева. – 1983. – 24 с.

Ситін, Г.М. Психологія самовиховання [Текст] / Г.М. Ситін. – К.: Рад. школа, 1973. – 135 с.

***

Аверіна, Т.А. Усвідомити своє високе покликання [Текст] : [питання самовиховання учнів] / Т.А. Аверіна // Радянська школа. – 1989. – № 6. – С. 50-56.

Азаров, Ю. Признание [Текст] : [проблемы самовоспитания и профориентации школьников] / Ю. Азаров // Наука и жизнь. – 1981. – № 7. – С. 14-16. – (Нач. № 5).

Архиреева, Т.В. Влияние родительского воспитания на самоотношение младшего школьника [Текст] / Т.В. Архиреева // Вопросы психологии. – 2006. – № 3. – С. 67-77.

Бех, І. Акценти процесу самовиховання [Текст]: [із книги «100 ключів виховного успіху»] / І. Бех // Шкільний світ. – 2009. – № 21/23, червень. – С. 7-8.

Бабаков, А.И. Исследование проблемы воспитания и самовоспитания детей и молодёжи, имеющих предрасположенности к употреблению наркотиков, в процессе занятий спортом и туризмом [Текст] / А.И. Бабаков, Л.В. Логинов // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 2006. – № 4. – С. 15-17.

Беляева, В.А. Физическое самовоспитание учебно-воспитательного процесса [Текст] / В.А. Беляева // Физическая культура в научной организации учебного труда студентов педагогического института. – М., 1979. – С. 3-18.

Болотин, Ю. Руководство самовоспитанием школьников [Текст] / Ю. Болотин // Воспитание школьников. – 1981. – № 5. – С. 17.

Вілюк, М.С. Самовиховання в роки ранньої юності [Текст] / М.С. Вілюк // Все для вчителя. – 2000. – № 23. – С. 44-45.

Гарбузов, В. К самовоспитанию! [Текст] / В. Гарбузов // Семья и школа. – 1988. – № 12. – С. 22-24. – (Нач. №№ 7-11).

Голованова, Н.Ф. Приобщение младших школьников к самовоспитанию [Текст] / Н.Ф. Голованова // Начальная школа. – 1979. – № 2. – С. 18-23.

Дикунов, А.М. Самовоспитание спортсменов [Текст] / А.М. Дикунов, М.Ю. Бурачук // Теория и практика физической культуры. – 1984. – № 4. – С. 20-21. – Библиогр.: 14 назв.

Дорошенко, К. Самовиховання – дієвий засіб становлення гуманістичного ідеалу [Текст] / К. Дорошенко // Шкільний світ. – 2003. – № 18, травень. – С. 1-3.

Дубровина, И.В. Личность и самовоспитание [Текст] / И.В. Дубровина // Этика и психология семейной жизни. – М.: Просвещение, 1984. – С. 27-32.

Дьячкова, О.Ф. Классный час «Роль самовоспитания при планировании карьеры» [Текст] / О.Ф. Дьячкова // Классный руководитель. – 2008. – № 7. – С. 15-21.

Дьячкова, О.Ф. Классный час «Роль самовоспитания при планировании карьеры» [Текст] / О.Ф. Дьячкова // Классный руководитель. – 2008. – № 7. – С. 15-20.

Жданович, Ю. Особливості самовиховання у Пласті [Текст] / Ю. Жданович // Рідна школа. – 2001. – № 10. – С. 41-43.

Зязюн, Л. Самоосвіта і самовиховання в дослідженнях французьких теоретиків педагогіки [Текст] / Л. Зязюн // Вища освіта України. – 2005. – № 4. – С. 45-50.

Иноземцева, Л.Д. Самовихованням учнів засобами мистецтва [Текст] / Л.Д. Иноземцева // Радянська школа. – 1974. – № 7. – С. 86-90.

Как заниматься самовоспитанием // Этические беседы с учащимися : 8 класс : пособие для учителя [Текст] / науч. ред. И.Ф. Харламов. – Мн., 1987. – С. 209-224.

Камов, Б. Мысли о самовоспитании [Текст] : [для бесед со старшеклассниками] / Б. Камов // Воспитание школьников. – 1977. – № 5. – С. 65-73.

Кобенко, О. Сирота в педагогіці : проблема самовихованням [Текст] / О. Кобенко // Освіта. – 1996. – 31 січня. – С. 5.

Ковалева, М.М. Управление процессом нравственного самовоспитания студентов / М.М. Ковалева, А.Е. Соловьева // Управление процессом нравственного воспитания. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1979. – С. 91-109.

Ковальов, О.Г. Принципи керівництва самовихованням школяра [Текст] / О.Г. Ковальов // Радянська школа. – 1987. – № 4. – С. 32-33.

Колбовская, С.Г. Подготовка студентов к руководству самовоспитанием школьников [Текст] / С.Г. Колбовская // Совершенствование психолого-педагогической подготовки учителей : сб. науч. тр. – Ярославль, 1974. – № 128. – С. 36-39.

Коленова, В.В. В.О. Сухомлинський про самовиховання [Текст] / В.В. Коленова // Радянська школа. – 1989. – № 9. – С. 83-85.

Контрольский, И. Через воспитание и самовоспитание – к здоровью [Текст] : [к задачам социальной психологии] / И. Контрольский // Психологический журнал. – 1988. – Т. 9, № 5. – С. 158-159.

Кочетов, А. Самовоспитания [школьников] [Текст] / А. Кочетов // Воспитание школьников. – 1984. – № 5. – С. 46-48.

Курило, М.І. Самовиховання – могутній засіб формування особистості учнів [Текст] / М.І. Курило // Радянська школа. – 1981. – № 12. – С. 29-32.

Кутеев, Е. Из опыта организации самовоспитания в классном коллективе [Текст] / Е. Кутеев // Воспитание школьников. – 1980. – № 6. – С. 59.

Кутеев, Е.А. Отношение старших подростков к самовоспитанию [Текст] / Е.А. Кутеев // Психологические аспекты социальных отношений личности. – Рязань, 1980. – С. 37-41.

Лаврук, К. Самооцінка та самопізнання – компоненти самовиховання особистості [Текст] / К. Лаврук // Освіта. Технікуми. Коледжі. – 2005. – № 2. – С. 73-74.

Лазарева, В.А. Чтение как труд самовоспитания [Текст] / В.А. Лазарева // Русский язык и литература в средних учебных заведениях. – 1990. – № 1. – С. С. 3-7.

Левитан, К. Самосознание и самооценка подростка [Текст] / К. Левитан, Л. Мнацакяня // Народное образование. – 1986. – № 12. – С. 82-84.

Лекция: «О значении самовоспитания и самообразования в жизни человека» [Текст] : приложение // Бондаревский, В. Воспитание интереса к знаниям и потребности к самообразованию. / В. Бондаревский. – М., 1985. – С. 117-134.

Липкина, А. Организация самовоспитания школьников [Текст] / А. Липкина // Воспитание школьников. – 1979. – № 3. – С. 8-16.

Маленкова, Л.И. Самовоспитание как одно из средств перевоспитания педагогически запущенных девочек-подростков [Текст] / Л.И. Маленкова // Формирование активной жизненной позиции школьников. – М., 1979. – С. 168-178.

Маркуша, А. Откровенно говоря... [Текст] : [о самовоспитании подростков : заметки писателя] / А. Маркуша // Наука и жизнь. – 1979. – № 3. – С. 63-66.

Маркуша, А. Старайтесь быть мудрыми [Текст] : [о самовоспитании подростков] / А. Маркуша // Наука и жизнь. – 1979. – № 5. – С. 97-100.

Олияр В.И. Теоретико-методологические основы актуализации физического самовоспитания учащихся [Текст] / В.И. Олияр, В.С. Быков // Теория и практика физической культуры. – 2002. – № 1. – С. 10-15.

Основы самовоспитания [Текст] // Кочетов, А.И. Актуальные проблемы педагогики / А. Кочетов. – Рязань, 1971. – С. 132-152.

Поплужний, В.Л. Моральне самовихованням старшокласника як майбутнього сім'янина [Текст] / В.Л. Поплужний // Радянська школа. – 1987. – № 3. – С. 13-18.

Рева, Ю. Самовиховання – найефективніший метод розвитку [Текст] / Ю. Рева // Завуч. – 2000. – № 1, січень. – С. 6-7.

Рогожкин, В. Самовоспитание школьников [Текст] / В. Рогожкин // Народное образование. – 1975. – № 11. – С. 70-72.

Рувинский, Л.И. Самовоспитание как средство овладения педагогической техникой [Текст] / Л.И. Рувинский // Учителю о педагогической технике / под ред. Л.И. Рувинского. – М., 1987. – С. 107-138.

Рягузова, Н. Приучить всех без исключения школьников к самовоспитанию [Текст] / Н. Рягузова // Воспитание школьников. – 1988. – № 1. – С. 19.

Самовоспитание как фактор формирования социальной активности личности [Текст] / И.А. Бондарчук [и др.] // Проблемы философии : респ. межвед. науч. сб. – К., 1988. – Вып. 75. – С. 102-106.

Самовоспитание нравственного сознания и поведения старшеклассника при дифференцированном и индивидуальном подходе [Текст] // Гурин, В.Е. Формирование нравственного сознания и поведения старшеклассников / В.Е. Гурин. – М., 1988. – С. 91-95. – (Педагогическая наука – реформе школы).

Сапожникова, Л.С. О взаимооценках старшеклассников как предпосылке самовоспитания [Текст] / Л.С. Сапожникова // Советская педагогика. – 1988. – № 2. – С. 62-64.

Синельников, В.М. Самовиховання як діяльність і його психологічні особливості [Текст] / В.М. Синельников // Педагогіка і психологія. – 2005. – № 3. – С. 34-40.

Соловьева, А.Е. Нравственное самовоспитание студентов [Текст] / А.Е. Соловьева // Проблемы нравственного воспитания / отв. ред. Л.Н. Рувинский. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1977. – С. 123-146.

Степанишин, Б. Шляхи розвитку потреби в самовихованні [Текст] / Б. Степанишин // Освіта. – 1997. – 9-16 квітня. – С. 7.

Сухомлинский, В. Воспитание и самовоспитания [Текст] / В. Сухомлинский // Советская педагогика. – 1965. – № 12. – С. 34-40.

Сущность и средства самовоспитания [Текст] // Рувинский, Л.И. Основы педагогики / Л.И. Рувинский, И. Кобыляцкий. – М., 1985. – С. 153-172.

Товарницкий, В. Организация самовоспитания [школьников] [Текст] / В. Товарницкий // Народное образование. – 1975. – № 10. – С. 77-79.

Трухін, І.О. Методи організації самовиховання учнів [Текст] / І.О. Трухін, О.Т. Шпак // Практична психологія та соціальна робота. – 2004. – № 3. – С. 5-15.

Федюкина, Н.А. Формирование психологических предпосылок самовоспитания в младшем школьном возрасте [Текст] / Н.А. Федюкина // Новые исследования в психологии : [сборник статей]. – 1985. – Вып. 1. – С. 36-39. – (Детская и педагогическая психология).

Фіцула, М.М. Прийоми самовихованням учнів [Текст] / М.М. Фіцула // Радянська школа. – 1979. – № 8. – С. 10-14.

Холодюк, А. Правила для учащихся – программа самовоспитания школьников [Текст] / А. Холодюк // Воспитание школьников. – 1986. – № 4. – С. 20-24.

Чепіга, Я. Самовиховання вчителя [Текст] / Я. Чепіга // Все для вчителя. – 2003. – № 13/14. – С. 1-9.

Школа самовиховання : класні години [Текст] // Завуч. – № 26, вересень. – (Вкладка).

13.2 Активізація процесу саморефлексії

Виногородський, А.М. Розвиток особистісної рефлексії підлітків [Текст] : [музика] : автореферат дис. ... / А.М. Виногородський. – К., 1999. – 20 с.

Михальченко, Н.В. Динаміка розвитку патріотичної рефлексії у молодших школярів [Текст] : автореф. дис ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Н.В. Михальченко ; НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К., 2007. – 21 с.

***

Модулина, О. Рефлексия как способ вхождения педагога в инновационную деятельность [Текст] / О. Модулина // Народное образование. – 2008. – № 4. – С. 160-166.

Півненко, А. Саморефлексія як стрижень освітньої парадигми [Текст] : [саморефлексія – погляд людини на саму себе, немовби збоку] / А. Півненко // Директор школи. Україна. – 2008. – № 5. – С. 18-23.

Россохин, А.В. Внутренний диалог и его связь с рефлексией [Текст] / А.В. Россохин, В.Л. Измагурова // Вопросы психологии. – 2008. – № 4. – С. 13-23.

Семиченко, В. Рефлексивний підход в теорії і практиці вищої школи [Текст] / В. Семиченко // Післядипломна освіта в Україні. – 2008. – № 1. – С. 78-85.

Фурман, В. Проблематика особистісної рефлексії студента в аналітичному висвітленні [Текст] / В. Фурман // Психологія і суспільство. – 2008. – № 4. – С. 116-121.

13.3 Засоби самоконструювання

Барна, Н. Стильові особливості конструювання імідж-образу [Текст] / Н. Барна // Пам'ять століть. – 2009. – № 1/2. – С. 190-197.

Кравцова, Е.Е. Игра как средство самореализации и самоконструирования [Текст] / Е.Е. Кравцова // Журнал практического психолога. – 2005. – № 6. – С. 61-64.

Тищенко, В.А. Урок информатики: рефлексия и конструирование "образа – Я" [Текст] / В.А. Тищенко // Информатика и образование. – 2008. – № 2. – С. 108-110.

Юдин, Б.Г. Модификация человека. Научные, технологические и моральные границы [Текст] : Круглый стол журнала в рамках конференции "Конструирование человека" / Б.Г. Юдин // Человек. – 2008. – № 1. – С. 108-120.

13.4 Самоповага та власна гідність

Дятленко, Н. Самоповага дітей [Текст] / Н. Дятленко. – К.: Шкільний світ, 2007. – 118 с. – (Бібліотека "Шкільного світу").

***

Бех, І.Д. Гідність як духовний геном особистості [Текст] / І.Д. Бех // Педагогіка і психологія. – 2009. – № 1. – С. 77.

Поварницын, А.П. Ценностные представления студентов о достоинствах человека [Текст] / А.П. Поварницын // Теория и практика физической культуры. – 2006. – № 9. – С. 49-52.

Саннікова, Т. Християнська етика [Текст] : розробки уроків / Т. Саннікова // Шкільний світ. – 2007. – № 29/32, серпень. – С. 3-95.

Удовицька, С. Виховання почуття власної гідності як педагогічна проблема [Текст] / С. Удовицька // Шкільний світ. – 2008. – № 20, травень. – С. 5-8.

Чиренко, Н. Я – гідна людина [Текст] : [типи сформованості почуття власної гідності в підлітків у дитячих об'єднаннях] / Н. Чиренко // Шкільний світ. – 2009. – № 34, вересень. – С. 5-6.

13.5 Стратегія розвитку самокритики

Кант, И. Критика способности суждения [Текст] / И. Кант. – М.: Искусство, 1994. – 365 с.

Липкина А.И. Критичность и самооценка в учебной деятельности [Текст] / А.И. Липкина, Л.А. Рыбак ; Академия педагогических наук СССР. – М.: Просвещение, 1968. – 142 с. – Библиогр.: с. 140-141.

Мендиета, Алансо М. Взаимосвязь мотивации и критической самооценки знаний подростка как фактор стимуляции его познавательной активности [Текст] : автореф. дис. ... / А.М. Мендиета. – К., 1989. – 15 с.

***

Архиреева, Т.В. Становление критического отношения к себе у детей младшего школьного возраста [Текст] / Т.В. Архиреева // Вопросы психологии. – 2005. – № 3. – С. 29-37.

Байрамов, А.С. Самооценка, самокритика и нравственное совершенствование личности [Текст] / А.С. Байрамов // Вопросы психологии. – 1979. – № 5. – С. 34-39.

Козак, М.Г. Изучение критичности и самокритичности у учащихся среднего профтехучилища [Текст] / М.Г. Козак // Советская педагогика. – 1982. – № 7. – С. 92-95.

13.6 Самоосвіта та самонавчання – як фактори формування творчої особистості

Волобуєва, Т.Б. Самоосвітня діяльність керівника [Текст] : навчальне видання / Т.Б. Волобуєва. – Х.: Основа, 2005. – 94 с. – (Бібліотека журналу "Управління школою" ; вип. 6 (30)).

Вчитель [Текст] : самооцінювання. – К.: Шкільний світ, 2007. – 127 с. – (Бібліотека "Шкільного світу").

Громцева, А.К. Самообразование старшоклассников общеобразовательной школы [Текст] : методическое пособие / А.К. Громцева. – Л., 1974. – 119 с.

Громцева, А.К. Формирование у школьников готовности к самообразованию [Текст] : [учебное пособие по спецкурсу для пед. ин-тов] / А.К. Громцева. – М.: Просвещение, 1983. – 144 с. – Библиогр.: в конце глав.

Іліницька, Н.С. Організаційно-педагогічні умови музичної самоосвіти та самовиховання старшокласників [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Н.С. Іліницька ; НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К., 2007. – 21 с.

Руководство самообразованием школьников : из опыта работы / ред.-сост.: Б.Ф. Райский, М.Н. Скаткин ; предисл. М.Н. Скаткина. – М.: Просвещение, 1983. – 143 с.

Самоосвітня діяльність молодших школярів: методичні поради, дидактичний матеріал [Текст] / упоряд.: Н.О. Капінус, Г.С. Грабова, Н.М. Седова. – Х.: Основа, 2005. – 91 с. – (Бібліотека журналу "Початкове навчання" ; вип. 10 (22)).

***

Айзенберг, А.Я. Педагогические проблемы самообразовательного чтения [Текст] / А.Я. Айзенберг // Советская педагогика. – 1981. – № 2. – С. 88-95.

Айзенберг, А.Я. Самообразование в жизни А.И. Герцена [Текст] / А.Я. Айзенберг // Советская педагогика. – 1987. – № 4. – С. 98-101.

Аніскіна, Н. Управління освітою для самоосвіти керівника [Текст] / Н. Аніскіна // Управління освітою. – 2009. – № 12, червень. – С. 10-16.

Базилюк, Н. Самоосвіта педагогів [Текст] : самовдосконалення педагогів у навчально-виховному процесі / Н. Базилюк, Л. Ковтун // Все для вчителя. – 2008. – № 11. – (Вкладка).

Баликаева, М.Б. Формирование ключевых компетенций в процессе развития самообразования студентов [Текст] / М.Б. Баликаева // Иностранные языки в школе. – 2007. – № 5. – С. 105-106.

Буряк, В. Формування у школярів потреби в самоосвіті [Текст] / В. Буряк // Рідна школа. – 2000. – № 9. – С. 55-57.

Бухлова, Н. Вчити вчитися : самоосвіта й самореалізація особистості школяра [Текст] / Н. Бухлова // Завуч. – 2003. – № 8, березень. – (Вкладка).

Бухлова, Н. Організація самоосвітньої діяльності учнів [Текст] / Н. Бухлова // Історія та правознавство. – 2005. – № 13, травень. – С. 7-10.

Ваніна, Л. Самоосвіта учнів – умова творчого розвитку [Текст] / Л. Ваніна // Завуч. – 2004. – № 10, квітень. – (Вкладка).

Васильєва, Т.В. Модули самообучения [в высшей школе] [Текст] / Т.В. Васильєва // Вестник высшей школы. – 1988. – № 6. – С. 86-87.

Гавриленко, І. Освіта керівника сучасного загальноосвітнього закладу [Текст] / І. Гавриленко // Післядипломна освіта в Україні. – 2007. – № 2. – С. 47-51.

Гергуль, С. Організація самоосвітньої діяльності вчителів Павлиської середньої школи [Текст] : на матеріалі педагогічної спадщини В.О. Сухомлинського / С. Гергуль // Рідна школа. – 2005. – № 6. – С. 44-47.

Гергуль, С. Психолого-педагогічні особливості самоосвітньої діяльності вчителя в педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського [Текст] / С. Гергуль // Початкова школа. – 2003. – № 11. – С. 40-42.

Голованова, Н.Ф. Самообразование школьников [Текст] / Н.Ф. Голованова // Советская педагогика. – 1983. – № 5. – С. 47-50.

Громцева, А.К. Самообразование школьников [Текст] / А.К. Громцева // Советская педагогика. – 1987. – № 3. – С. 46-48.

Громцева, А.К. Формирование у школьников готовности к самообразованию [Текст] / А.К. Громцева // Советская педагогика. – 1984. – № 1. – С. 56-60.

Гурина, И.А. Формирование самообразовательной компетентности учащихся в условиях виртуальной лаборатории [Текст] / И.А. Гурина, О.А. Медведева, Л.А. Моисеенко // Информатика и образование. – 2009. – № 3. – С. 121-123.

Гуц, З. Самоосвіта – самоціль чи необхідність? [Текст] / З. Гуц // Завуч. – 2005. – № 28, жовтень. – С. 7-8.

Добридень, А. Використання педагогічних технологій у процесі формування навичок самоосвіти [Текст] / А. Добридень // Рідна школа. – 2004. – № 12. – С. 6-7.

Елисеев, А.В. Учить школьников самостоятельности и самообразованию [Текст] / А.В. Елисеев // Краснзнавство. Географія. Туризм. – 2009. – № 25/27, липень. – С. 57-59.

Єна, Л.В. Розвиток самоосвіти та самоосвітньої компетенції учнів [Текст] / Л.В. Єна // Географія. – 2009. – № 18. – С. 2-5.

Зязюн, Л. Самоосвіта і самовиховання в дослідженнях французьких теоретиків педагогіки [Текст] / Л. Зязюн // Вища освіта України. – 2005. – № 4. – С. 45-50.

Кашкін, Ю. Самоосвітня діяльність учителя [Текст] / Ю. Кашкін // Завуч. – 2004. – № 34, грудень. – С. 8-9.

Квятковский, Е.В. Литературное самообразование молодёжи [Текст] / Е.В. Квятковский // Советская педагогика. – 1986. – № 12. – С. 29-34.

Киричок, В. Дистанційно керована самоосвіта як засіб розв'язання проблем профілізації сільської школи [Текст] / В. Киричок // Освіта і управління. – 2006. – Т. 9, № 2. – С. 39-45.

Китайгородська, Г.О. Сучасні технології: виклад навчального матеріалу великими блоками [Текст] : [самоосвітня діяльність учнів під час вивчення неорганічної хімії в 8–9-х класах] / Г.О. Китайгородська, О.В. Наумкіна // Хімія. – 2006. – № 1, січень. – С. 2-9 ; № 2, січень. – С. 2-7 ; № 3, лютий. – С. 2-6 ; № 4, лютий. – С. 2-10 ; № 5, березень. – С. 2-8.

Ключарев, Г. Литературное самообразование молодёжи [Текст] / Г. Ключарев, Е. Пахомова Е. Кофанова // Общественные науки и современность. – 2003. – № 4. – С. 37-46.

Ковальчук, Т.Л. Формування компетентностей саморозвитку й самоосвіти на уроках біології [Текст] / Т.Л. Ковальчук // Біологія. – 2009. – № 11, квітень. – С. 6-7.

Коджаспирова, Г. О подготовке младшего школьника к самообразованию [Текст] / Г. Коджаспирова // Народное образование. – 1973. – № 10. – С. 55-57.

Колесник, Л.С. Развивать у школьников потребность в самообразовании [Текст] / Л.С. Колесник // Советская педагогика. – 1965. – № 8. – С. 36-44.

Колобова, Э.Г. Непрерывность самообразования учителя – важное условие повышения эффективности и качества работы [Текст] / Э.Г. Колобова, М.П. Пушкина // Начальная школа. – 1980. – № 8. – С. 5-7.

Колпакова, О.А. О формировании самообразовательных умений у учащихся при обучении химии [Текст] / О.А. Колпакова // Химия: методика преподавания. – 2005. – № 2. – С. 71-74.

Красовський, О.С. Про концептуальні основи конструювання електронних підручників у процесі самонавчання [Текст] / О.С. Красовський // Педагогіка і психологія. – 2008. – № 3/4. – С. 166-172.

Креницина, Н. Організація самоосвіти на уроках географії [Текст] / Н. Креницина // Географія. – 2009. – № 3. – С. 6-13.

Кубенко, Н. Самоосвітня компетентність учнів [Текст] / Н. Кубенко // Директор школи. – 2008. – № 36, вересень. – С. 14-17.

Куликова, Л.В. Моніторинг якості освіти самоосвітньої діяльності учнів і вчителя [Текст] / Л.В. Куликова // Управління школою. – 2005. – № 16/18, червень. – С. 43-48.

Кутьев, В.В. Самообразование классного руководителя [Текст] / В.В. Кутьев // Воспитание школьников. – 1974. – № 4. – С. 13-15.

Лебедев, О. Самообразование молодого учителя [Текст] / О. Лебедев // Народное образование. – 1988. – № 8. – С. 84-89.

Лебедев, Э. Школа и самообразование [Текст] / Э. Лебедев // Народное образование. – 1973. – № 2. – С. 73-78.

Лекція: «О значении самовоспитания и самообразования в жизни человека» [Текст] : приложение // Бондаревский, В. Воспитание интереса к знаниям и потребности к самообразованию / В. Бондаревский. – М., 1985. – С. 117-134.

Лисенко, О.В. Організація самоосвітньої та науково-дослідницької діяльності учнів [Текст] : [географія] / О.В. Лисенко // Географія. – 2005. – № 8, березень. – С. 2-7.

Лустенко, А.В. Організація самопідготовки в інтернатних навчальних закладах [Текст] / А.В. Лустенко // Управління школою. – 2007. – № 25. – (Вкладка).

Маркова, А.К. О содержании и организации самообразования директора школы [Текст] / А.К. Маркова // Вопросы психологии. – 1980. – № 3. – С. 149-154.

Маслов, В.И. О содержании и организации самообразования директора школы [Текст] / В.И. Маслов // Советская педагогика. – 1981. – № 8. – С. 41-44.

Матвеева, Є.Ф. Роль методического курса в обеспечении самообразования студентов [Текст] / Є.Ф. Матвеева // Химия в школе. – 2006. – № 5. – С. 48-52.

Метейко, О.В. Матеріали для самоосвітньої роботи на уроках хімії [Текст] : пам'ятки і схеми / О.В. Метейко // Хімія. – 2005. – № 13/14, липень. – С. 36-43.

Мордуль, А. Соціокультурна самоосвіта майбутнього вчителя іноземної мови – як передумова успішної педагогічної практики [Текст] / А. Мордуль // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2008. – № 2. – С. 125-127.

Наливайко, Г. Керівництво самоосвітньою діяльністю вчителів [Текст] / Г. Наливайко // Освіта і управління. – 1999. – № 3. – С. 192-197.

Організація наукової діяльності [Текст] : [самоосвітня діяльність учнів, календарний план підготовки наукової роботи учнів, алгоритми керівництва вчителем науково-дослідницької роботи учнів] // Директор школи. – 2007. – № 42, листопад. – С. 16-20.

Паламар, О.Є. Формування в учнів навичок самоосвіта молодого вчителя [Текст] / О.Є. Паламар // Фізичне виховання в школах України. – 2009. – № 9. – С. 20-25.

Панасенко, В. Самоосвіта в системі формування професійної компетентності педагогів [Текст] / В. Панасенко, Л. Мальченко // Завуч. – 2009. – № 10, квітень. – (Вкладка).

Протасова, Н. Особистісна орієнтація навчання в освіті педагогів [Текст] / Н. Протасова // Рідна школа. – 1999. – № 1. – С. 72-73.

Радченко, А.Є. Організація самоосвітньої діяльності вчителя на моніторинговій підставі [Текст] / А.Є. Радченко // Управління школою. – 2005. – № 26, вересень. – С. 26-31 ; № 27, вересень. – С. 22-31 ; № 30, жовтень. – С. 9-22.

Редковец, И.А. О содержании и организации самообразования директора школы [Текст] / И.А. Редковец // Советская педагогика. – 1986. – № 3. – С. 37-39.

Реутова, І. Самоосвітня діяльність особистості : проектування життєтворчої мотивації учнів [Текст] / І. Реутова // Завуч. – 2004. – № 10, квітень. – С. 15-16.

Росторгуев, С.О. направлении развития самообучающихся механизмов сети Интернет [Текст] / С. Росторгуев, Р. Токарев // Информатика и образование. – 2009. – № 1. – С. 79-86.

Салій, С.І. Самоосвіта молодого вчителя [Текст] / С.І. Салій // Радянська школа. – 1991. – № 1. – С. 86-87.

Смірнова, Л.І. Керування самоосвітою школярів [Текст] / Л.І. Смірнова // Управління школою. – 2004. – № 33, листопад. – С. 18-23.

Тамбовкина, Т.Ю. Самообучение иностранному языку как основная составляющая языкового самообразования [Текст] : повышение квалификации учителя / Т.Ю. Тамбовкина // Иностранные языки в школе. – 2005. – № 5. – С. 76-80.

Уліщенко, А. Кредитно-модульна форма підвищення кваліфікації як інноваційний шлях до інтеграції освіти і самоосвіти педагогічних працівників [Текст] : інноваційна школа / А. Уліщенко // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2008. – № 1. – С. 13-33.

Химера, Н. Шляхи оновлення змісту навчання вчителя ЗЛ в системі підвищення кваліфікації [Текст] / Н. Химера // Зарубіжна література. – 2007. – № 46, грудень. – С. 9-15.

Холявінська, М. Загальнокультурна та професійна самоосвіта [Текст] / М. Холявінська // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. – 2008. – № 11. – С. 86-87.

Цвинда, З. Організація самоосвіти молодших школярів [Текст] : з досвіду роботи / З. Цвинда // Початкова школа. – 2009. – № 9. – С. 46-48.

Челпанов, М. Формування в молодших школярів досвіду самоосвітньої діяльності / М. Челпанов [Текст] // Сучасна школа України. – 2009. – № 3, березень. – С. 28-30.

Чепелєв, В.І. Про підготовку старшокласників до самоосвітнього читання [Текст] / В.І. Чепелєв, Н.Г. Ашаренкова // Рідна школа. – 1982. – № 7. – С. 74-77.

Чернікова, Л. Самоосвіта школярів [Текст] : алгоритм моніторингових досліджень / Л. Чернікова, Н. Бухлова // Завуч. – 2006. – № 32, листопад. – С. 10-12.

Шноль, Д. Выработка позиции самообучения при работе с одарёнными школьниками [Текст] / Д. Шноль // Математика. – 2009. – № 6, 16-31 марта. – С. 13-17.

Шпак, В.П. Самоосвіта як фактор формування творчої особистості вчителя [Текст] / В.П. Шпак // Психолого-педагогічні основи становлення творчої особистості вчителя. – Суми, 1992. – С. 31-33.

Яворский, А.А. Педагогическая практика как один из факторов формирования самообразовательных умений студентов [Текст] / А.А. Яворский // Педагогические технологии. – 2007. – № 1. – С. 81-84.

13.7 Самопідготовка: організація та раціональність

Єфіменко, М.П. Раціональна організація навчальної діяльності учнів у процесі самопідготовки [Текст] / М.П. Єфіменко // Рад. школа. – 1982. – № 11. – С. 47-49.

Кравцов, І. Педагогічні технології в організації самопідготовки у школі повного дня [Текст] : на прикладі завдань з хімії / І. Кравцов // Рідна школа. – 2009. – № 7. – С. 50-53.

Кравцов, І. Раціональна організація навчальної діяльності учнів у процесі самопідготовки [Текст] / І. Кравцов // Рідна школа. – 2009. – № 6. – С. 50-53.

Кучумова, Е.Н. Самопідготовка в школі з подовженим днем [Текст] / Е.Н. Кучумова // Начальна школа. – 1983. – № 8. – С. 62-63.

Лустенко, А.В. Організація самопідготовки в інтернатних навчальних закладах [Текст] / А.В. Лустенко // Управління школою. – 2007. – № 25. – (Вкладка).

Мартиненко, В.О. Раціональна організація навчальної діяльності учнів у процесі самопідготовки [Текст] / В.О. Мартиненко // Рад. школа. – 1985. – № 1. – С. 38-42.

13.8 Самоцінювання: аспекти процесу

Вчитель [Текст] : самоцінювання. – К.: Шкільний світ, 2007. – 127 с. – (Бібліотека "Шкільного світу").

****

Васильченко, Ю.Л. Самоцінювання як перший крок до управління часом [Текст] / Ю.Л. Васильченко // Завуч. – 2005. – № 9, березень. – С. 7-12.

Лаврук, К. Самоцінка та самопізнання – компоненти самовиховання особистості [Текст] / К. Лаврук // Освіта. Технікуми. Коледжі. – 2005. – № 2. – С. 73-74.

Новикова, Т. Оцінювання з допомогою портфоліо [Текст] : [оцінювання, орієнтоване на результат учбової діяльності, включаючої і самооцінювання] / Т. Новикова // Народне образование. – 2006. – № 7. – С. 137-141.

Пилипенко, Л.І. Особливості оцінювання підлітками свого становища в класному колективі [Текст] / Л.І. Пилипенко // Психологія : респ. наук.-метод. зб. – К., 1980. – Вип. 19. – С. 48-53.

Черняєва, В. Самоцінювання творчо обдарованих молодших школярів : психосемантичне дослідження [Текст] / В. Черняєва // Психолог. – 2004. – № 16, квітень. – С. 9-12.

14. Особистість та соціум

Джампольский, Д. Как обрести внутреннее равновесие и оздоровить свои отношения с окружающими : мини-курс [Текст] : разговор с учителем / Д. Джампольский. – М.: Просвещение, 1990. – 48 с.

Карнеги, Д. Как завоевывать друзей и оказывать влияние на людей [Текст] : пер. с англ. / Д. Карнеги. – М.: Знание, 1991. – 63 с. – (Новое в жизни, науке, технике. Серия "Этика").

Карнеги, Д. Как завоевывать друзей и оказывать влияние на людей [Текст] : пер. с англ. / Д. Карнеги. – Мн.: СЛК, 1997. – 640 с.

Корчакова, Н.В. Психологічні особливості особистісної самопрезентації в молодшому шкільному віці [Текст] : автореф. дис. ... канд. психол. наук / Н.В. Корчакова. – Івано-Франківськ, 2004. – 20 с.

Снайдер, Д. Практическая психология для подростков, или Как найти свое место в жизни [Текст] : пер. с англ. / Д. Снайдер. – М.: АСТ-ПРЕСС, 2001. – 286 с.

***

Асмолов, А.Г. Мы-медиа к Я-медиа: трансформация идентичности в виртуальном мире [Текст] : [о личности] / А.Г. Асмолов, Г.А. Асмолова // Вопросы психологии. – 2009. – № 3. – С. 3-15.

Беглова, Т. Я и моя роль в классе [Текст] / Т. Беглова // Школьный психолог. – 2001. – № 38, октябрь. – С. 16.

Біленюк, О. Соціальні аспекти самопрезентації особистості [Текст] / О. Біленюк // Шкільний світ. – 2001. – № 46, грудень. – С. 5.

Білецька, І. Життєве проектування як спосіб самопізнання, самостворення і самопрезентації особистості [Текст] / І. Білецька // Психолог. – 2007. – № 8, лютий. – С. 3-5.

Браташ, Н. Особистість ХХІ століття – яка вона? [Текст] : [проблеми соціалізації та самореалізації молоді] / Н. Браташ // Завуч. – 2002. – № 33, листопад. – С. 3.

Васьківська, С.В. Засоби особистісної презентації та робота з ними [Текст] / С.В. Васьківська // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 7. – С. 13-23.

Галицька, І.Ц. Інноваційні технології громадянського виховання [Текст] : проект "Я – Ми – Родина – Україна" / І.Ц. Галицька // Виховна робота в школі. – 2005. – № 5, травень. – С. 2-19.

Гарипов, М.И. Личностный фактор в процессе воспитания [в школе] [Текст] / М.И. Гарипов // Советская педагогика. – 1986. – № 10. – С. 17-20.

Гриценко, Л.І. А. Макаренко про гуманну роль соціуму в розвитку особистості [Текст] / Л.І. Гриценко // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 1. – С. 103-107.

Грицюк, Л. Модернізація змісту дошкільної освіти згідно з Базовою програмою "Я у Світі" [Текст] : [Хмельницький обласний проект] / Л. Грицюк, М. Каратаєва // Дошкільне виховання. – 2009. – № 5. – С. 5-7.

Задорожнюк, И.Е. К проблеме поиска дополнительного индекса развития человеческого потенциала [Текст] : [о противоречиях между социальным устройством общества и самореализацией человека] / И.Е. Задорожнюк // Журнал прикладной психологии. – 2006. – № 2. – С. 19-26.

Киргизова, Л.В. Программа воспитания средней школы № 35 г. Смоленска «Стать человеком» [Текст] / Л.В. Киргизова // Классный руководитель. – 2002. – № 8. – С. 8-17.

Климчук, Л. Ставлення до особистості – фактор соціального самовизнання підлітків [Текст] / Л. Климчук, М. Климчук // Географія та основи економіки в школі. – 2001. – № 5. – С. 18-22.

Колчанова, С. Я – автор событий в своей жизни! [Текст] / С. Колчанова // Школьный психолог. – 2009. – № 2, 16-31 января. – С. 37-39.

Коч, Л.А. Я в мире... Мир во мне : классный час [Текст] / Л.А. Коч // Классный руководитель. – 2005. – № 2. – С. 109-133.

Коч, Л.А. Я в мире... Мир во мне : [темы для классных часов] [Текст] / Л.А. Коч // Классный руководитель. – 2004. – № 2. – С. 116-144.

Кремень, В.Г. Трансформація особистості в освітньому просторі сучасної цивілізації [Текст] / В.Г. Кремень // Педагогіка і психологія. – 2008. – № 2. – С. 5-14.

Кривошекова, Л.Н. Программа личностного развития учащихся 1–11-х классов [Текст] / Л.Н. Кривошекова // Классный руководитель. – 2005. – № 4. – С. 63-67.

Морозов, В. Сочетание коллективного и индивидуального в воспитательной методике А.С. Макаренко [Текст] / В. Морозов // Воспитание школьников. – 2005. – №7. – С. 52-59.

Новикова, Л.И. Коллектив и личность как педагогическая проблема [Текст] / Л.И. Новикова // Советская педагогика. – 1966. – № 11. – С. 13-27.

Новікова, Л. Колектив і особистість як педагогічна проблема [Текст] / Л. Новікова // Радянська школа. – 1968. – № 8. – С. 38-43.

Окушко, Т. "Я як Я, Я та інші, Я та суспільство" [Текст] : комплексна освітня програма для творчого об'єднання старшокласників у позашкільному навчальному закладі "Університет юного психолога" / Т. Окушко, В. Мацулевич // Шкільний світ. – 2005. – № 44, листопад. – С. 11-22.

Рибалко, В.В. С.Д. Максименко: генетико-психологічна теорія народження, зростання та існування особистості [Текст] / В.В. Рибалко // Практична психологія та соціальна робота. – 2009. – № 4. – С. 26-33.

Система заходів з випереджального вивчення та поступового впровадження Базової програми "Я у Світі" в роботу дошкільних навчальних закладів Сумської області з 2009 до 2011 року [Текст] // Дошкільне виховання. – 2009. – № 5. – С. 8.

Ситнікова, Н. Соціальне самоствердження особистості учня як педагогічна проблема [Текст] / Н. Ситнікова // Рідна школа. – 2004. – № 10. – С. 67-69.

Стежко, Ю. Морально-християнські цінності в особистісному самовизначенні учнів [Текст] / Л. Новікова // Рідна школа. – 2000. – № 11. – С. 11-15.

Технологія світоглядної самоактуалізації особистості у процесі фахової підготовки [Текст] // Горохівська, Т.М. Організація процесу формування світоглядної культури майбутніх вчителів історії у процесі вивчення фахових дисциплін [Текст] : методичні рекомендації для викладачів історичних факультетів / Т.М. Горохівська. – [Львів] : [Вид-во нац. ун-ту "Львівська політехніка"], 2008. – С. 27-29.

Шкурат, Л. Молодь в освітніх інноваціях : самореалізація вчителів та розвиток учнів [Текст] / Л. Шкурат // Рідна школа. – 2008. – № 3/4. – С. 50-52.

14.1 Особистісна ідентифікація як механізм самоздійснення й життєтворчості

Клочек, Л.В. Розвиток процесів ідентифікації і відособлення у підлітковому і ранньому юнацькому віці [Текст] : автореферат дис. ... канд. психол. наук / Л.В. Клочек ; НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К., 2005. – 20 с.

***

Бакштановский, В.И. Университет как научно-образовательная корпорация: дуализм самоидентификации и выбор [Текст] / В.И. Бакштановский, М.В. Богданов, Ю.В. Согомонов // Философские науки. – 2009. – № 3. – С. 87-94.

Жорнова, О. Суб'єктна активність студентів у подієвому вимірі повсякдення [Текст] / О. Жорнова // Вища школа. – 2008. – № 9. – С. 90-98.

Миколайчук, М.І. Культурно-ціннісна та релігійна детермінація становлення ідентичності особистості [Текст] / М.І. Миколайчук // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 12. – С. 68-70.

Міщенко, М. Самоідентифікація і громадянська позиція [Текст] / М. Міщенко // Сучасність. – 2008. – № 12. – С. 25-31.

Перминова, Л.М. Содержание образования с позиций самоидентификации личности [Текст] / Л. М. Перминова // Педагогика. – 1997. – № 3. – С. 36-40.

Черемних, К. Вплив професійного самовизначення студентів на їхню самооцінку та ідентифікацію [Текст] / К. Черемних // Психологія і суспільство. – 2006. – № 1. – С. 127-133.

Черемних, К. Особистісна ідентифікація як механізм самоздійснення й життєтворчості [Текст] / К. Черемних // Педагогіка і психологія. – 2009. – № 2 (63). – С. 80-86.

14.2 Самоактуалізація: динаміка та подальший розвиток

Белюсова, О.В. Практика учета личностных психологических защит и самоактуализационных свойств в профессиональном росте студентов

физкультурных вузов [Текст] / О.В. Белоусова // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 2009. – № 5. – С. 54-58.

Воротеляк, А. Самоактуалізація та самореалізація особистості в гуманістичній психології [Текст] / А. Воротеляк, О. Дрегер, Н. Кравчук // Психолог. – 2007. – № 41, листопад. – С. 12-19.

Дубовицкая, Т.Д. Методика диагностики ситуативной самоактуализации личности [Текст] : контекстный подход / Т.Д. Дубовицкая // Психологический журнал. – 2005. – Т. 26, № 5. – С. 70-78.

Назарук, Н. До проблеми самоактуалізації та самореалізації особистості педагога [Текст] / Н. Назарук // Директор школи. – 2006. – № 27/28, липень. – С. 24-26.

Русова, В.В. Самоактуалізація особистості як інноваційна складова профільного навчання старшокласників [Текст] / В.В. Русова // Соціальний працівник. – 2008. – № 8, квітень. – С. 7-10.

Рябченко, В. Актуалізація особистості студента як фактор розвитку вищої школи [Текст] / В. Рябченко // Освіта. – 2008. – № 3, 9-16 січня. – С. 6-7.

Скрипник, М. Що є запорукою від маніпулятивних технологій, або освіта дорослих, спрямована на самоактуалізацію особистості [Текст] / М. Скрипник // Управління освітою. – 2009. – № 7, квітень. – С. 25-29.

Солодков, В. Європейська самоактуалізація педкадрів України [Текст] / В. Солодков // Післядипломна освіта в Україні. – 2009. – № 1. – С. 7-13.

Ященко, Е.Ф. Исследование ценностно-смыслового аспекта самоактуализации студентов [Текст] / Е.Ф. Ященко // Вопросы психологии. – 2007. – № 1. – С. 80-90.

Ященко, Е.Ф. Особенности самоактуализации студентов с разной профессиональной направленностью [Текст] / Е.Ф. Ященко // Психологический журнал. – 2006. – Т. 27, № 3. – С. 31-41.

14.3 Самоврядування: коло життєвого досвіду

Мистецтво шкільного самоврядування [Текст]. – К.: Ред. загальнопед. газет, 2004. – 119 с. – (Бібліотечка «Шкільного світу»).

Панейко, Ю. Теоретичні основи самоврядування [Текст] / Ю. Панейко. – Львів : Літопис, 2002. – 195 с. – Репринт. видання.

Потопа, К.Л. Соціально-педагогічні умови організації студентського самоврядування у вищих навчальних закладах [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / К.Л. Потопа ; НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К., 2006. – 21 с.

Приходько, М.І. Учнівське самоврядування в сучасному вимірі [Текст] / М.І. Приходько. – Х.: Основа, 2008. – 175 с. – (Бібліотека журналу "Управління школою" ; вип. 3 (63)).

Проблемы самоуправления в системе психологической службы вузов [Текст]. – Казань : Казанский ГУ, 1983. – 192 с.

Студентське самоврядування в Україні [Текст]. – К.: Молодіжна Альтернатива, 2004. – 59 с. – (Молоді автори ; вип. 6).

Тутышкин, Н.К. Основы самоуправления учебной деятельностью [Текст] : учебное пособие / Н.К. Тутышкин . – Казань : Казанский ун-т, 1984. – 118 с.

Учнівське самоврядування [Текст] : практика впровадження / упоряд. О.Є. Скорик. – К.: Плянди, 2005. – 179 с. – (Відкритий урок) (Позакласна робота та позашкільна освіта ; вип. 5–8).

***

Ахтамзян, Н. Учнівське самоврядування в Німеччині [Текст] / Н. Ахтамзян // Шкільний світ. – 2005. – № 42, листопад. – С. 23-24.

Баженова, Н.Г. Конструирование культурного пространства вуза как основа развития студенческого самоуправления [Текст] / Н.Г. Баженова // Педагогическое образование и наука. – 2009. – № 3. – С. 91-93.

Васильев, И.А. Влияние различных типов мотивации и самоуправления личности на продуктивность мыслительной деятельности [Текст] / И.А. Васильев, О.В. Митина, В.В.Кобанов // Психологический журнал. – 2006. – Т. 27, № 4. – С. 38-49.

Висоцька, Л. Учніське самоврядування: нові підходи [Текст] / Л. Висоцька // Професійно-технічна освіта. – 2007. – № 4. – С. 33-34.

Высоцкий, В. Проблемы ученического самоуправления в школе [Текст] / В. Высоцкий // Воспитание школьников. – 2007. – № 4. – С. 61-65.

Висоцький, В. Проблеми учнівського самоврядування в школі [Текст] / В. Висоцький // Шкільний світ. – 2008. – № 12, березень. – С. 1-4.

Вукіна, Н. Самоврядування: учнівське, вчительське, батьківське [Текст] / Н. Вукіна // Директор школи. – 2005. – № 39. – С. 23-26.

Габрук, З. Роль студентського самоврядування. [Текст] / З. Габрук // Освіта. Технікуми. Коледжі. – 2007. – № 4 (19). – С. 62-63.

Гімназійне самоврядування : аналіз і тенденції розвитку; матеріали і документи // Позакласний час. – 2000. – № 28/28, грудень. – (Вкладка).

Григорьев, Д. Роль классного руководителя в организации детского самоуправления [Текст] / Д. Григорьев // Народное образование. – 2007. – № 4. – С. 201-207.

Драновська В. Суми – третя студентська столиця в Україні [Текст] : [у Сумах відбулася конференція на тему "Розвиток студентського самоврядування як один із методів залучення молоді до участі у громадському житті регіону"] / В. Драновська // Ярмарок. – 2007. – № 21, 24 травня. – С. 2.

Ємельяненко, С.О. Учніське самоврядування як засіб розвитку творчої особистості школяра [Текст] / С.О. Ємельяненко // Обдарована дитина. – 2008. – № 2. – С. 5-13.

Заярна, І.В. Самоврядування в класному колективі (інноваційний освітній проект «Шлях до демократії») [Текст] / І.В. Заярна // Виховна робота в школі. – 2008. – № 12, грудень. – С. 25-33.

Зими́на, А.И. Организация работы классного руководителя в 8–10 классах [Текст] : [направления: Нравственность, семья, здоровье, интеллект, досуг ; Индивидуальная работа с учащимися ; Работа с родителями ; Самоуправление в классном коллективе] / А.И. Зими́на // Классный руководитель. – 2007. – № 6. – С. 5-92.

Зінов'єва, Т. Формування ключових компетентностей учнів [Текст] : [формування самоорганізації, самоуправління, незалежності,

цілеспрямованості в учнів] / Т. Зінов'єва // Директор школи. – 2005. – № 42, листопад. – С. 19-21.

Зубенко, С. Самоврядування в школі [Текст] : [методичні рекомендації] / С. Зубенко // Шкільний світ. – 2008. – № 1, грудень. – С. 2-24.

Зянько, І. Студентське самоврядування Франції керується законом 1901 [Текст] / І. Зянько // Освіта України. – 2006. – № 16, 28 лютого. – С. 1-6.

Ковганич, Г. Розвиток учнівського самоврядування [Текст] : фрагменти з проекту концепції / Г. Ковганич // Педагогічна газета. – 2007. – № 8, серпень. – С. 8.

Козубенко, Т. Організація учнівського самоврядування [Текст] / Т. Козубенко // Виховна робота в школі. – 2008. – № 11. – С. 5-18.

Кормщикова, И.А. Програма розвитку ученического самоуправления [Текст] / И.А. Кормщикова, Е.Г. Русинова // Классный руководитель. – 2006. – № 8. – С. 22-30.

Корольов, В. Розбудова учнівського самоврядування [Текст] / В. Корольов // Завуч. – 2005. – № 11. – С. 7-9.

Курзанова, Н.И. Источник творчества [Текст] : [о творческом использовании идей Макаренко в развитии школьного самоуправления] / Н.И. Курзанова // Советская педагогика. – 1988. – № 8. – С. 51-55.

Курило, В.С. Проблеми студентського самоврядування у вимірі соціальної педагогіки [Текст] : [соціальна педагогіка і соціалізація особистості у вимірі Болонського процесу] / В.С. Курило, С.В. Савченко // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2005. – № 4. – С. 4-10.

Лозинський, Е.П. Положення про учнівське самоврядування [Текст] / Е.П. Лозинський // Виховна робота в школі. – 2008. – № 4. – С. 28-31.

Ломако, Л.І. А.С. Макаренко про самоврядування // Рад. школа. – 1988. – № 2. – С. 89-90.

Маковецька, Н.В. Організація учнівського самоврядування [Текст] / Н.В. Маковецька // Виховна робота в школі. – 2008. – № 6. – С. 8-13.

Манухін, В. Органи самоврядування у школі [Текст] / В. Манухін // Підручник для директора. – 2007. – № 3. – С. 37-50.

Марусяк, Л.М. Організація учнівського самоврядування [Текст] / Л.М. Марусяк // Виховна робота в школі. – 2007. – № 7. – С. 44-50.

Мкртчян, М. Разновозрастный учебный коллектив: учительско-ученическое самоуправление [Текст] / М. Мкртчян, В. Лебединцев // Народное образование. – 2009. – № 2. – С. 218-227.

Нас уже понад мільйон. Ми відкриті для вас! [Текст] : перша лекція для майбутніх лідерів : [студентське самоврядування] // Освіта України. – 2007. – № 49/50, 6 липня. – С. 8-9.

Никандрова, Т. Опыт организации ученического самоуправления в гимназии [Текст] / Т. Никандрова // Воспитание школьников. – 2007. – № 3. – С. 33-35.

Ніколаєнко, С. Розвиток студентського самоврядування – важливий чинник забезпечення якості вищої освіти [Текст] : доповідь Міністра освіти і науки України Станіслава Ніколаєнка / С. Ніколаєнко // Освіта України. – 2007. – № 34/35, 8 травня. – С. 1-5.

Ніколаєнко, С. Студентське самоврядування на шляху до європейського простору вищої школи [Текст] : [доповідь] / С. Ніколаєнко // Освіта України. – 2007. – № 49/50, 6 липня. – С. 2-4.

Оржеховська, В. Учніське самоврядування – один із шляхів самореалізації особистості [Текст] / В. Оржеховська // Педагогічна газета. – 2005. – № 9, вересень. – С. 4-5.

Перехейда, О.М. Учніське самоврядування [Текст] / О.М. Перехейда // Виховна робота в школі. – 2007. – № 3. – С. 2-29.

Потова, К. Студентське самоврядування як умова соціалізації молоді [Текст] / К. Потова // Соціальна педагогіка : теорія та практика. – 2007. – № 2. – С. 42-45.

Прибиловська, Н.В. Організація учнівського самоврядування [Текст] / Н.В. Прибиловська // Виховна робота в школі. – 2005. – № 6, червень. – С. 34-45.

Про організацію та проведення конкурсу учнівського самоврядування "Лідер року" = Майбутнє належить лідерам [Текст] : положення / Н. Шевченко // Шкільний світ. – 2008. – № 4, січень. – С. 21-22.

Про студентське самоврядування у вищих навчальних закладах [Текст] : проект типового положення // Освіта України. – 2007. – № 34/35, 8 травня. – С. 12.

Програма діяльності лідерів щодо організації самоврядування в навчальних групах [Текст] // Професійно-технічна освіта. – 2007. – № 4. – С. 35.

Прутченков, А. Деловая игра "ТОС, или Территориальное общественное самоуправление" в летнем лагере [Текст] / А. Прутченков // Народное образование. – 2007. – № 3. – С. 142-147.

Радченко, В. Програма "Ми разом" [Текст] : [учнівське самоврядування] / В. Радченко // Виховна робота в школі. – 2008. – № 11. – С. 19-21.

Романова, Л.М. Роль шкільного самоврядування у громадському вихованні учнів [Текст] / Л.М. Романова, Ю.А. Посмітна // Історія та правознавство. – 2005. – № 29, жовтень. – С. 11-13 ; Виховна робота в школі. – № 11, листопад. – С. 30-33.

Рудницька, М. Роль батьків у діяльності Ради закладів освіти [Текст] / М. Рудницька // Підручник для директора. – 2008. – № 6, червень. – С. 58-60.

Саламан, Т. Учніське самоврядування [Текст] : [соціалізація, індивідуалізація, самопізнання] / Т. Саламан // Директор школи. – 2001. – № 20, травень. – С. 5-6 ; № 38, жовтень. – С. 7-10.

Самоврядування в педагогів [Текст] / І. Панфілова, І. Дьячкова, Н. Канжина, О. Синельникова // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. – 2008. – № 11. – С. 50.

Самоврядування школярів [Текст] // Галус, О.М. Порівняльна педагогіка : навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів. – К.: Вища школа, 2006. – С. 182-183.

Система ученического самоуправления [Текст] / Л.Л. Патока // Классный руководитель. – 2005. – № 4. – С. 83-98.

Станкевич, С.В. Організація учнівського самоврядування [Текст] / С.В. Станкевич // Виховна робота в школі. – 2005. – № 12, грудень. – С. 2-3.

Статут шкільної парламентської республіки СЗОШ № 52 м. Харкова [Текст] // Управління школою. – 2003. – № 25, вересень. – С. 31.

Степанов, Е. Самоуправление в коллективе класса [Текст] / Е. Степанов // Воспитание школьников. – 2006. – № 1. – С. 2-6.

Студенческое самоуправление [Текст] // Позакласний час. – 2007. – № 10. – С. 77.

Тітова, Н. Творчий проект учнівського самоврядування «Шкільна форма» [Текст] / Н. Тітова // Директор школи. – 2008. – № 21, червень. – С. 17-20.

Україна. Про студентське самоврядування в Україні [Текст] : закон // Позакласний час. – 2007. – № 10. – С. 67-74.

Участь молоді у процесах прийняття рішень на рівні школи: учнівське самоврядування [Текст] // Шкільний світ. – 2005. – № 34, вересень. – С. 13-24.

Учнівське самоврядування [Текст] // Директор школи. – 2007. – № 41, листопад. – С.18-26.

Фиофанова, О. Школьное самоуправление и социальное взросление подростков [Текст] / О. Фиофанова // Воспитание школьников. – 2008. – № 7. – С. 9-12.

Цыбулько, Г.Я. О подготовке студентов к руководству ученическим самоуправлением [Текст] / Г.Я. Цыбулько // Формирование социально активной личности : межвуз. сб. тр. – М.: МГПИ, 1984, –С. 112-118.

Чибісова, Н.Г. Самоврядування студентів як умова становлення їхньої громадянської свідомості [Текст] / Н.Г. Чибісова // Педагогіка і психологія. – 2007. – № 3. – С. 42-47.

Шаповалова, Н. Деятельность актива ученического самоуправления как управленческой команды [Текст] / Н. Шаповалова // Воспитание школьников. – 2007. – № 8. – С. 9-11.

Шаповалова, Н. Обучение команды актива ученического самоуправления [Текст] / Н. Шаповалова // Народное образование. – 2007. – № 3. – С. 148-156.

Шаповалова, Н. Педагогическое сопровождение деятельности команды актива ученического самоуправления [Текст] / Н. Шаповалова // Народное образование. – 2008. – № 5. – С. 225-230.

Шастун, В. Моніторингове дослідження рівня розвитку учнівського самоврядування та вихованості школярів [Текст] / В. Шастун // Сучасна школа України. – 2009. – № 4, квітень. – С. 57-59.

Шимановський, М. Він – партисипатор [Текст] : методика визначання лідерів : [учнівське самоврядування] / М. Шимановський // Шкільний світ. – 2008. – № 44, листопад. – С. 21-24.

Шимановський, М. Самоврядування в школі: моя позиція [Текст] / М. Шимановський // Шкільний світ. – 2008. – № 40, жовтень. – С. 19.

Шимановський, М. Учитель та учнівське самоврядування: проблема взаємодії [Текст] / М. Шимановський // Шкільний світ. – 2008. – № 14, квітень. – С. 18-20.

Ягоднікова, В. Учнівське самоврядування як засіб виховання [Текст] / В. Ягоднікова // Управління школою. – 2006. – № 6, лютий. – С. 16-28 ; Директор школи, ліцею, гімназії. – № 3. – С. 43-52.

14.4 Гігієна самозбереження та самозахисту

Мілютіна, К. Самодопомога [Текст] : практикум для психолога / К. Мілютіна. – К.: Шкільний світ, 2007. – 127 с. – (Бібліотека "Шкільного світу").

***

Бреусенко, О. Застосування казки в контексті групової арт-терапії [Текст] : [метод зцілення за допомогою творчості] / О. Бреусенко // Психолог. – 2005. – № 39, жовтень. – С. 15-20.

Вознесенська, О. Арт-терапія сім'ї [Текст] : [метод зцілення за допомогою творчості] / О. Вознесенська // Психолог. – 2005. – № 39, жовтень. – С. 9-14.

Вознесенська, О. Особливості арт-терапії як методу [Текст] : [метод зцілення за допомогою творчості] / О. Вознесенська // Психолог. – 2005. – № 39, жовтень. – С. 5-8.

Коняєва, А.П. Типи самотності і можлива їх самотерапія [Текст] / А.П. Коняєва, Т.М. Титова // Рад. школа – 1991. – № 4. – С. 94-95. – (Поч. № 1).

Мова, Л. Танцювально-рухова терапія [Текст] : [метод зцілення за допомогою творчості] / Л. Мова // Психолог. – 2005. – № 39, жовтень. – С. 23-26.

Уманский, К. Самолечение: не навреди самому себе [Текст] / К. Уманский // Наука и жизнь. – 2009. – № 8. – С. 68-71.

Шепель, В. Гигиена самосбережения [Текст] / В. Шепель // Воспитание школьников. – 2008. – № 8. – С. 63-68.

Шепель, В. Гигиена самосбережения [Текст] : [о духовном равновесии и физическом здоровье : компакт-советы] / В. Шепель // Воспитание школьников. – 2009. – № 4. – С. 67-69. – (Поч. № 2).

Шидакова, Ф.М. Проблема формирования адекватной психологической защиты у студентов-психологов [Текст] / Ф.М. Шидакова, Ж.А. Акбашева // Педагогическое образование и наука. – 2007. – № 5. – С. 61-63.

14.5 Самодостатність як цілісність особистості

Булавенко, С.Д. Шкільна економічна освіта як засіб формування самодостатньої та соціально-адаптованої особистості [Текст] / С.Д. Булавенко // Економіка в школах України. – 2005. – № 7, серпень. – С. 2-5.

Шкуропат, Л. Розвиток самодостатньої особистості через впровадження проектних технологій [Текст] : [розвиток потреб в спілкуванні, співпраці, самопізнанні, самовдосконаленні, самореалізації...] / Л. Шкуропат // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2005. – № 5/6. – С. 65-68.

14.6 Внутрішня свобода як актуалізація позитивного досвіду у розвитку самостійності

Вопросы воспитания познавательной активности и самостоятельности школьников [Текст] : [сб. статей] / ред. кол.: Н.А. Половникова [и др.]. – Казань : Казан. пед. ин-т, 1975. – Вып. 4. – 180 с.

Вопросы воспитания познавательной активности и самостоятельности школьников [Текст] : докл. науч. конф., 24–26 ноября 1970 г. / ред. Э.А. Салимова. – Казань, 1972. – 314 с.

Иванов, В.Д. Самодеятельность, самостоятельность, управление, или несколько историй из жизни школьников с вопросами, письмами, монологами и документами [Текст] : книга для старшеклассников / В.Д. Иванов. – М.: Просвещение, 1991. – 128 с.

Нестеренко, А.М. Розвиток пізнавальної самостійності майбутніх абітурієнтів у системі довузівської математичної підготовки [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / А.М. Нестеренко ; НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К., 2005. – 20 с.

Підлужна, Г.В. Розвиток читацької самостійності молодших школярів [Текст] : автореферат / Г.В. Підлужна. – К.: [б. в.], 1999. – 20 с.

Ростовецкая, Л.А. Самостоятельность личности : опыт теоретического и экспериментального исследования [Текст]: пособие по спецкурсу / Л.А. Ростовецкая. – Ростов- на-Дону, 1975. – 297 с.

Савченко, О.Я. Розвиток пізнавальної самостійності молодших школярів [Текст] : [посібник] / О.Я. Савченко. – К.: Рад. школа, 1982. – 176 с. : іл.

Скуратовский, Л.В. Формирование познавательной самостоятельности на уроках украинского языка у учащихся 5–6 классов [Текст] : автореф. дис. ... / Л.В. Скуратовский. – К.: КГПИ, 1991. – 20 с.

***

Базарницька, І. Самостійність учнів на уроках української мови як засіб особистісного зростання [Текст] / І. Базарницька // Початкова школа. – 2007. – № 4. – С. 18-21.

Батина, Е.В. Развитие самостоятельности учащихся при выполнении лабораторных опытов [Текст] / Е.В. Батина // Химия в школе. – 2006. – № 2. – С. 54-56.

Богуш, А. Взаємозалежність свободи і відповідальності: погляд В.О. Сухомлинського [Текст] / А. Богуш // Початкова школа. – 2005. – № 9. – С. 7-9.

Гаврилычева, Г. Воспитание самостоятельности [Текст] : класному руководителю / Г. Гаврилычева // Воспитание школьников. – 2008. – № 5. – С. 24-28.

Галета, Я. Формування пізнавальної самостійності студентів економічного коледжу засобами комп'ютерних навчальних ігор [Текст] / Я. Галета // Рідна школа. – 2005. – № 11. – С. 38-41.

Елисеев, А.В. Учить школьников самостоятельности и самообразованию [Текст] / А.В. Елисеев // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2009. – № 25/27, липень. – С. 57-59.

Жук, В. Підготовка старшокласників до самостійного життя [Текст] : комплекс занять / В. Жук // Соціальний педагог. – 2009. – № 4, квітень. – С. 42-58.

Коган, Л.А. Свобода – самость созидания [Текст] / Л.А. Коган // Вопросы философии. – 2009. – № 7. – С. 78-90.

Колісниченко, Т.Т. Підвищення ефективності самостійної навчальної діяльності учнів у процесі вивчення хімії [Текст] / Т.Т. Колісниченко // Хімія. – 2009. – № 5, березень. – С. 2-3.

Корнеев, В.П. Развитие самостоятельности учащихся на уроках географии [Текст] / В.П. Корнеев // География в школе. – 1983. – № 1. – С. 23-24.

Кремень, В. Діти мають бути самостійними [Текст] / В. Кремень ; розмову з Василем Кременем вела Віра Зоц // Управління освітою. – 2006. – № 19, жовтень. – С. 3-5.

Пащенко, Т.М. Самостійність як риса особистості [Текст] / Т.М. Пащенко // Нові технології навчання : наук.-метод. зб. / ред. кол.: В.О. Зайчук (гол. ред.) [та ін.]. – К., 2004. – Вип. 26. – С. 285-293.

Петунин, О. Интегрированные задачи как средство активизации познавательной самостоятельности [Текст] / О. Петунин // Химия в школе. – 2008. – № 10. – С. 43-45.

Пидкасистый, П.И. Взаимосвязь мышления и знания, познания и деятельности в воспитании познавательной активности и самостоятельности школьников [Текст] / П.И. Пидкасистый // Вопросы воспитания познавательной активности и самостоятельности школьников. – Казань, 1972. – С. 24-36.

Попова, Г. Путь к самостоятельному приобретению знаний [школьниками] [Текст] / Г. Попова // Народное образование. – 1978. – № 10. – С. 54-57.

Ричик, М.В. Становлення до помилки учня і проблема самостійності учіння [Текст] / М.В. Ричик // Рад. школа. – 1981. – № 4. – С. 19-26.

Рогозіна, І. Педагогічні передумови виховання самостійності [Текст] / І. Рогозіна // Дошкільне виховання. – 2004. – № 1. – С. 26-27.

Савчин, М. Свобода і відповідальність особистості [Текст] / М. Савчин // Психологія і суспільство. – 2007. – № 4. – С. 73-80.

Сарієнко, В.К. Пізнавальна самостійність як єдність репродуктивної і творчої діяльності учнів [Текст] / В.К. Сарієнко // Рад. школа. – 1980. – № 4. – С. 36-43.

Светловская, Н.Н. Развитие самостоятельности мышления как средство формирования активной жизненной позиции школьников [Текст] / Н.Н. Светловская // Советская педагогика. – 1976. – № 1. – С. 34-43.

Слуцкий, Г. Развивать самостоятельность школьников [Текст] / Г. Слуцкий // Воспитание школьников. – 1988. – № 2. – С. 33-34

Трещалин, В.Ф. Формируя навыки самостоятельности [Текст] / В.Ф. Трещалин // Вопросы психологии. – 1995. – № 3. – С. 34-39

Ульenkova, У.В. Изучение самостоятельности мышления младших школьников с задержкой психического развития [Текст] / У.В. Ульenkova, Т.Н. Князева // Дефектология. – 2005. – № 2. – С. 19-26.

Ягодкин, В.Н. Развитие самостоятельности мышления как средство формирования активной жизненной позиции школьников [Текст] / В.Н. Ягодкин // Советская педагогика. – 1979. – № 1. – С. 8-14.

14.7 Самовираження, самоствердження, самореалізація – як прояв соціального становлення особистості

Барановська, І.Г. Методичні засади художньо-творчої самореалізації підлітків в умовах діяльності ансамблю народної музики [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / І.Г. Барановська ; НПУ ім. М.П. Драгоманова. – К., 2007. – 20 с.

Краснощок, І.П. Особистісна самореалізація майбутнього вчителя в навчально-виховному середовищі педагогічного університету [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук / І.П. Краснощок. – К., 2003. – 20 с.

Мова, Л.В. Психологічні особливості забезпечення особистісної самореалізації майбутніх психологів у процесі фахової підготовки [Текст] : автореф. дис. ... канд. психол. наук / Л.В. Мова. – К., 2003. – 20 с.

Фоменко, К.М. Педагогічні умови духовної самореалізації старшокласників у навчально-виховному процесі загальноосвітньої школи [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук / К.М. Фоменко. – Луганськ, 2004. – 20 с.

***

Алексєєва, Т. Творити себе : [реалізація ідеї самопізнання-самоствердження в сучасній школі] [Текст] / Л. Бондаренко // Урок української. – 2004. – № 10. – С. 42-43.

Андрійченко, В.М. Спостереження та експеримент як засоби саморозвитку і самореалізації особистості учня [Текст] / В.М. Андрійченко // Біологія. – 2006. – № 32, листопад. – С. 9-13.

Архипов, А.Ю. Летний туристско-краеведческий лагерь как среда самореализации подростков [Текст] / А.Ю. Архипов // Педагогическое образование и наука. – 2008. – № 8. – С. 64-67.

Байер, Е. Социальное самоопределение воспитанников детских домов [Текст] / Е. Байер, О. Латышев // Воспитание школьников. – 2009. – № 1. – С. 47-50.

Батракова, Г. Проблема развития индивидуальных возможностей школьника в коллективе [Текст] / Г. Батракова, Т. Кузина // Воспитание школьников. – 1979. – № 6. – С. 60-62.

Безкоровайна, О. Особистісне самоствердження: теоретичні підходи і практика реалізації [Текст] / О. Безкоровайна // Шлях освіти. – 2007. – № 2 (52). – С. 10-14.

Безкоровайна, О. Особистісне самоствердження учня – актуальна проблема сучасного виховання [Текст] / О. Безкоровайна // Світ виховання. – 2007. – № 4. – С. 6-10.

Безкоровайна, О. Самоствердження як важливий соціально-психологічний феномен становлення особистості раннього юнацького віку [Текст] / О. Безкоровайна // Рідна школа. – 2009. – № 4. – С. 32-35.

Білецька, І. Життєве проектування як спосіб самопізнання, самостворення і самопрезентації особистості [Текст] / І. Білецька // Психолог. – 2007. – № 8, лютий. – С. 3-5.

Бондаренко, Л. Педагогічна підтримка як умова саморозвитку і самореалізації особистості школяра [Текст] / Л. Бондаренко, В. Кузнецова // Директор школи. – 2003. – № 3, січень. – С. 13.

Бородавка, М.І. Профільне навчання як умова самореалізації особистості [Текст] / М.І. Бородавка // Управління школою. – 2005. – № 33, листопад. – С. 23-24.

Браташ, Н. Особистість ХХІ століття – яка вона? [Текст] : [проблеми соціалізації та самореалізації молоді] / Н. Браташ // Завуч. – 2002. – № 33, листопад. – С. 3.

Бухлова, Н. Вчити вчитися : самоосвіта й самореалізація особистості школяра [Текст] / Н. Бухлова // Завуч. – 2003. – № 8, березень. – (Вкладка).

Воротеляк, А. Самоактуалізація та самореалізація особистості в гуманістичній психології [Текст] / А. Воротеляк, О. Дрегер, Н. Кравчук // Психолог. – 2007. – № 41, листопад. – С. 12-19.

Голошумова, Г. Метод творческого самовираження [Текст] : [учителю начальної школи] / Г. Голошумова // Директор школи. – 2001. – № 4. – С. 75-77.

Грачѳв, А.А. Организационная среда и реализация жизненных ориентаций работника [Текст] / А.А. Грачѳв // Психологический журнал. – 2009. – Т. 30, №3. – С. 28-38.

Демиденко, В.К. Самореалізація: сутність, становлення, розвиток [Текст] / В.К. Демиденко // Педагогіка і психологія. – 2004. – № 2. – С. 31-36.

Димитров, М. Самореалізація студентської молоді: регіональний аспект [Текст] / М. Димитров // Вища освіта України. – 2004. – № 4. – С. 101-108.

Євтух, М. Особистісні домогання як спосіб керівництва часом життя [Текст] / М.Євтух // Педагогічна газета. – 2007. – №5, травень. – С. 4-5.

Єфименко, Є. Криза самовизначення майбутнього педагога [Текст] / Є. Єфименко, В. Васильков // Директор школи. Україна. – 2008. – № 12. – С. 48-52.

Задорожнюк, І.Є. К проблемі пошуку додаткового індексу розвитку людського потенціалу [Текст] : [о протиріччях між соціальним устроєм суспільства і самореалізацією людини] / І.Є. Задорожнюк // Журнал прикладної психології. – 2006. – № 2. – С. 19-26.

Зіннуров, Е.І. Організація профільних інтересів як життєвих планів школярів [Текст] / Е.І. Зіннуров // Управління школою. – 2005. – № 33, листопад. – С. 26-30.

Зорин, С.С. ІЗО-терапія – засіб психічної гармонізації і розвитку людини [Текст] : [психотерапія, арт-терапія, рефлексивні методи творчого самовираження] / С.С. Зорин // Образотворче мистецтво в школі. – 2006. – № 5. – С. 54-57.

Кебіна, Н.А. Гендерні аспекти проблеми сенсу, їх роль в самореалізації жінки [Текст] / Н.А. Кебіна // Філософські науки. – 2006. – № 5. – С. 74-81.

Кизенко, В. Факультативи як засіб самовираження особистості учня [Текст] / В. Кизенко // Біологія і хімія в школі. – 1999. – № 5. – С. 10-13.

Комісаренко, Н. Самореалізація як прояв соціального становлення особистості [Текст] / Н. Комісаренко // Рідна школа. – 2003. – № 1. – С. 23-25.

Кононко, О.Л. Самостійність як чинник становлення моральної позиції в дошкільному дитинстві [Текст] / О.Л. Кононко // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 4. – С. 12-24.

Кравцова, Е.Е. Гра як засіб самореалізації і самоконструювання [Текст] / Е.Е. Кравцова // Журнал практичного психолога. – 2005. – № 6. – С. 61-64.

Латишева, С.О. Формування успішної особистості засобами нових інформаційних технологій [Текст] / С.О. Латишева // Завучу. Усе для роботи. – 2009. – № 1. – С. 9-25.

Липова, Л. Самовизначення особистості в контексті інтеграції України до європейського інтелектуального простору [Текст] / Л. Липова, В. Войцехівський, В. Малишев // Шлях освіти. – 2009. – № 1. – С. 2-5.

Лисицина, Т. Філософсько-культурологічні основи інтеграції знань та їх вплив на розвиток й самореалізацію особистості в умовах школи здоров'я [Текст] / Т. Лисицина // Світ виховання. – 2008. – № 6. – С. 17-19.

Листопад, М.П. Професійне самовизначення старшокласників [Текст] / М.П. Листопад // Практична психологія та соціальна робота. – 2009. – № 5. – С. 25-37.

Лівандовська, Л. Учнівське самоврядування – шлях до самореалізації [Текст] / Л. Лівандовська // Шкільний світ. – 2004. – № 37, жовтень. – С. 6-14.

Лосева, Н.М. Питання самореалізації дитини в зарубіжній педагогіці XVIII–XIX ст. [Текст] / Н.М. Лосева // Педагогіка і психологія. – 2006. – № 1. – С. 108-118.

Малкова, Т.М. Образ професії як чинник професійного самовизначення курсантів вищих навчальних закладів системи міністерства внутрішніх справ [Текст] / Т.М. Малкова // Практична психологія та соціальна робота. – 2009. – № 5. – С. 63-66.

Митина, Г.В. Исследовательская деятельность в профессиональной самореализации педагогов [Текст] / Г.В. Митина // Педагогическое образование и наука. – 2009. – № 3. – С. 101-104.

Нагорная, В.А. Ценность, счастье, благо в самореализации человека [Текст] / В.А. Нагорная // Педагогические технологии. – 2005. – № 3. – С. 15-18.

Назаренко, Т. Практичні роботи як засіб творчого самовираження особистості учня [Текст] / Т. Назаренко, Г. Думанська // Географія. – 2009. – № 3. – С. 2-5.

Назарук, Н. До проблеми самоактуалізації та самореалізації особистості педагога [Текст] / Н. Назарук // Директор школи. – 2006. – № 27/28, липень. – С. 24-26.

Недогреева, Л.С. Самореалізація особистості як важлива психолого-педагогічна проблема [Текст] / Л.С. Недогреева // Світ виховання. – 2006. – № 4. – С. 16-19.

Ніколаєнко, С. Якісна освіта – запорука самореалізації особистості [Текст] : тези доповіді Міністра освіти і науки України на Підсумковій колегії МОН України 17 серпня 2007 року / С. Ніколаєнко // Освіта України. – 2007. – № 59, 10 серпня. – С. 1-33.

Носков, В.И. Технология формирования творческой самостоятельности личности студента [Текст] / В.И. Носков, Е.М. Левченко // Практична психологія та соціальна робота. – 2009. – № 9. – С. 8-18.

Овчинникова, А. Профессиональное самоопределение – эффективное средство социализации детей-сирот [Текст] / А. Овчинникова // Социальная педагогика. – 2008. – № 4. – С. 59-64.

Оржеховська, В. Учнівське самоврядування – один із шляхів самореалізації особистості [Текст] / В. Оржеховська // Педагогічна газета. – 2005. – № 9, вересень. – С. 4-5.

Півторак, В.Р. Самореалізація особистості школяра на уроках словесності [Текст] / В.Р. Півторак // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2005. – № 32, листопад. – С. 5-9.

Піщемуха, Т.В. Стимулювання пізнавальної діяльності як засіб саморозвитку і самореалізації учня. [Текст] : засідання школи передового досвіду / Т.В. Піщемуха // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2009. – № 2. – С. 5-7.

Пліщук, М. Фактори самореалізації особистості викладача і студентів [Текст] / М. Пліщук // Рідна школа. – 2003. – № 1. – С. 35-36.

Подмазін, С. Самореалізація учнів і педагогів [Текст] / С. Подмазін, О. Сироватко // Психолог. – 2002. – № 11, березень. – С. 4-6.

Протасова, Л. Творческая гостиная [Текст] : [программа социальной адаптации подростков методом творческого самовыражения] / Л. Протасова, Т. Гилёва // Школьный психолог. – 2006. – № 15, 1-15 августа. – С. 32-39.

Пушкарьова, Т. Науково-педагогічний проект "Росток" [Текст] : [саморозвиток та самореалізація особистості на засадах інтеграції та діяльнісного підходу до навчання і виховання] / Т. Пушкарьова // Світ виховання. – 2009. – № 2. – С. 29-34.

Рогозіна, І. Педагогічні передумови виховання самостійності / І. Рогозіна [Текст] // Дошкільне виховання. – 2004. – № 1. – С. 26-27.

Рудаківська, С. Профільне самовизначення старшокласників [Текст] : [стан наукової розробки проблеми] / С. Рудаківська // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2008. – № 5. – С. 38-42.

Рудницька, І. Інноваційна діяльність як основа творчої самореалізації вчителя [Текст] / І. Рудницька // Вища освіта України. – 2007. – № 4. – С. 79-83.

Савустьяненко, Т. Управління творчою самореалізацією учнів [Текст] / Т. Савустьяненко // Біологія і хімія в школі. – 2005. – № 3. – С. 47-49.

Сажина, С.В. Креативність як спосіб самореалізації єдиної дитини у сім'ї [Текст] / С.В. Сажина // Практична психологія та соціальна робота. – 2001. – № 3. – С. 21-23.

Світлична, Н. Професійне самовизначення старшокласників [Текст] / Н. Світлична // Директор школи. – 2009. – № 9/10, березень. – С. 16-23.

Серветник, О. Самореалізація особистості вчителя і учня в навчальній діяльності / О. Серветник [Текст] // Завуч. – 2000. – № 23/24, серпень. – С. 4-5.

Сільченко, В. Я і шкільне товариство : стимулювання учнів до самореалізації [Текст] / В. Сільченко, О. Чередниченко // Соціальний педагог. – 2009. – № 3, березень. – С. 28-33.

Тарасова, Т.В. Досвід трудового самоствердження школярів у роки Великої Вітчизняної війни [Текст] / Т.В. Тарасова // Педагогіка і психологія. – 2007. – № 1. – С. 143-148.

Ткачова, Л. Педагогічна рада "Організація виховної роботи щодо формування ключових компетенцій учнів як умова їх ефективної самореалізації" [Текст] / Л. Ткачова // Виховна робота в школі. – 2008. – № 11. – С. 22-25.

Тяллева, І. Психолого-педагогічні умови творчої самореалізації вчителів: формування готовності з позицій адаптивного управління [Текст] / І. Тяллева // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2007. – № 4. – С. 78-82.

Фоменко, К. Школа духовної самореалізації особистості [Текст] : (практична модель) / К. Фоменко // Директор школи. – 2008. – № 20, травень. – С. 3-17.

Шамсутдинова, І.Г. Психолого-педагогическая поддержка профессионального самоопределения учащихся [Текст] / И.Г. Шамсутдинова, Е.Г. Казарова // Педагогика. – 2008. – № 10. – С. 62-69.

Яковлева, Ю.А. Способы самоопределения нетрадиционных религий [Текст] / Ю.А. Яковлева // Человек. – 2008. – № 6. – С. 88-93.

14.7.1 Особистісна презентація: теоретичні підходи і практика реалізації

Бех, І. Потяг вихованця до хизування як спосіб самопрезентації [Текст]: [із книги «100 ключів виховного успіху»] / І. Бех // Шкільний світ. – 2009. – № 21/23, червень. – С. 133-134.

Васьківська, С.В. Засоби особистісної презентації та робота з ними [Текст] / С.В. Васьківська // Практична психологія та соціальна робота. – 2008. – № 7. – С. 13-23.

Зміст

Передмова.....	3
1. Індивідуальність: потенціал, підтримка та мотивація прояву	5
2. Особистість та її психологічні властивості	8
3. Особливості вивчення саморозвитку особистості.....	18
4. Самодетермінація, самовизначення.....	24
5. Дослідження процесу самопізнання.....	29
6. Самопочуття: регуляція, підходи та розвиток.....	32
7. Становлення особистісної свідомості.....	32
8. Усвідомлення необхідності самоаналізу.....	36
9. Самоконтроль в житті людини.....	37
10. Я-концепція, Я-образ: психологічний портрет особистості.....	38
11. Можливості саморегуляції.....	44
11.1 Самонавіювання. Аутогенне тренування (аутотренінг)....	48
11.2 Самокорекція. Самовідновлення.....	48
12. Формування самооцінки.....	49
13. Самоорганізація, самостворення, самовдосконалення: наука, практика, досвід.....	54
13.1 Самовиховання учнів та студентів.....	59
13.2 Активізація процесу саморефлексії.....	65
13.3 Засоби самоконструювання.....	66
13.4 Самоповага та власна гідність.....	66
13.5 Стратегія розвитку самокритики.....	67
13.6 Самоосвіта та самонавчання – як фактори формування творчої особистості.....	68
13.7 Самопідготовка: організація та раціональність.....	74
13.8 Самооцінювання: аспекти процесу.....	75
14. Особистість та соціум.....	76
14.1 Особистісна ідентифікація як механізм самоздійснення й життєтворчості.....	79
14.2 Самоактуалізація: динаміка та подальший розвиток.....	79
14.3 Самоврядування: коло життєвого досвіду.....	81
14.4 Гігієна самозбереження та самозахисту.....	87
14.5 Самодостатність як цілісність особистості.....	88
14.6 Внутрішня свобода як актуалізація позитивного досвіду у розвитку самостійності.....	88
14.7 Самовираження, самоствердження, самореалізація – як прояв соціального становлення людини.....	91
14.7.1 Особистісна презентація: теоретичні підходи і практика реалізації.....	98

Інформаційне видання

**Самоорганізація розвитку особистості учнівської та студентської
молоді**

Науково-допоміжний бібліографічний покажчик

Укладачі:

Директор бібліотеки З.М. Горова,

Зав. науково-бібліографічним та інформаційним відділом
В.В. Косенко;

Відповідальний за випуск проректор з наукової роботи,
доктор педагогічних наук, професор А.А. Сбруєва

Комп'ютерний набір В.В. Косенко
Редактор А.А.Сбруєва
Комп'ютерна верстка О.І. Борисенко